

Ajokoiramies

58. VUOSIKERTA HELMIKUU 1 • 2021

- KETTUKILPA 2020 •
- TEEMANA JALOSTUS •

Puheenjohtajan mietteitä

Uusi vuosi kaiken muuttaa voi

Vanha sanonta ”Uusi vuosi kaiken uudeksi muuttaa voi” on juuri nyt tätä kirjoittaessa ajankohtainen ja antaa hyvin poikkeuksellisen koronavuoden jälkeen omalla tavallaan toivoa paremmasta. Sinänsä jo nyt paljon on tapahtunut. Päättäväinen toiminta viranomaisilta ja kansan sitoutuminen viranomaisten hoitotoimiin ja riskien ehkäisyyn ovat pitäneet haitat maassamme kohtuullisina. Talous toki laahaa, mutta rokotteiden kehittäessä tapahtunut kehitys ja rokotusten käynnistyminen antavat valoa ja uutta toivoa alkaneseen vuoteen 2021.

Arvokisasarja sai Myrskylän Kettu-Kilvan pienimuotoisten ja tiukkojen järjestelyjen kautta hienon päätöksen. Tomeran Liisa Mieltisen johdolla piskuinen järjestelyryhmä vei kokeen onnistuneesti päätökseen. Tästä kokeesta eikä muistakaan koesarjan tapahtumista tullut oikeastaan mitään jälkiseuraamuksia ilmi. Ellan jänismestaruuden jälkeen Kainuun edustaja Ahti Kärkäisen Aatu otti arvostetun loimen kettupuolella omakseen. Pohjan lohkon voidaan sanoa jyllänneen ajokoirie osalta molemmissa arvokisoissa ottaessaan yhteensä kuudesta mitalisijasta neljä. Hyvästä arvokisasarjasta kiitokset kaikille osallistujille ja vastuullisille järjestäjille sekä onnitelut menestyneille koirille taustajoukkoinen. Hyvää suhdetoimintaa SAJ:lle kisat samalla ovat olleet.

Tässä jalostusnumerossa jalostusasiaa on monesta näkökulmasta. Jalostustarkastukset valottavat osaltaan käyttökelpoisia uroksia. Myönteistä palautetta syksyn osalta toiminnasta ja jalostuksesta on myös saatu. Koronasta huolimatta koeikännit ovat hieman lisääntyneet ja tulostaso on kohentunut. Toki olosuhteet ja hyvä riistakanta ovat suosineet, mutta hyviä tuloslistoja ja tyytyväisiä asiakkaita kokeista on paljon tullut. Näytelypuoli jäi tapahtumien peruuntuessa laimeaksi.

Kuva Markku Sippari

Määrätietoinen jalostustyö, terveyden edistäminen joka suhteessa ja tervehenkinen kriittisyys jalostusvalintoja tehdessä ovat mielestäni tärkeitä asioita. Päättäminen ei ole helppoa ja onnekin tarvitaan. Tutustu jalostusaineistoon ja jalostusneuvojat avittavat ratkaisuihin. Ajavien koirien kysyntä jatkuu kyselyjen perusteella hyvänä.

Ajokoiratoimintaan liittyvän hyvän vireen innoittamana nyt on aika maakunnallisissa kerhoissa ja toimintaa järjestävissä seuroissa ideoida ja panna jalalle uutta toimintaa erityisesti nuoria varten. Seurojen kannattaa pohtia tarvittaessa laajempaa yhteistyötä toteutuksessa. Jahtikaveriksi maastoon sekä koulutusta, treenejä, tutustumiskäyntejä, näytöksiä, tervehenkisiä kisoja ynnä muuta kannattaa pohtia. Pikku kannustuksella ja tuella uutta verta saadaan vakiintuneeseen joukkoomme.

Järjestelyistä Satakunnan Ajokoiramiehet ry:n kanssa yhteistyötä tehden hallitus on päättänyt siirtää vuosikokouksen pidettäväksi viranomaisen hyväksymällä tavalla myöhemmin, mistä ilmoitetaan tulevissa lehdissä ja kotisivuilla. Päänäyttely ja jalostustarkastus ovat 8.8. Hotelli El-

livuoressa Sastamalassa. Viikonlopusta saadaan turvallisuusohjeita noudattaen hieno tapahtuma. Tarkemmin asiasta tulevissa lehdissä ja kotisivuilla.

Kesyyntyneistä ja pihapiiriin jatkuvasti pyrkivien susilaumojen poistamisesta on Riistakeskus tehnyt Haapajärven ja Tohmajärven osalta turvallisuussyistä joulun alla päätökset. Näistä päätöksistä valittivat yhtiösuojeluun erikoistuneet järjestöt ja muutama yksittäinen henkilö sekä yksi mepeistämme, jolloin viranomaisen päätökset menivät toimeenpanokieltoon. Tiedotusvälineissä on minusta käyty hyvää keskustelua siitä, että onko oikein, että eri puolelta maata voidaan torpedoida viranomaisen turvallisuuspäätös? Ihmetystä on riittänyt ja oudolta tuntuu ’viisautta’ satojen tai tuhansien kilometrien päässä, joka estää välttämättömänä pidetyn poiston. Lainsäädäntöä on pikaisesti lähdettävä korjaamaan. Samaan teemaan liittyen muistutan kotiläksystämme vaikuttaa päättäjiin susien kannanhoidollisen metsästyksen liittyvän kansalaisaloitteen hyväksymisestä eduskunnassa. Kysymys on maaseudun turvallisuudesta erityisesti lasten, kotieläinten ja koiriemme osalta.

Luontoaiti tarjoaa nyt tasapuolisesti hyvää talvikeliä koko maahan. Nautitaan nyt oikeasta talvesta, toivotan kaikille turvallista, onnellista ja kennelhenkistä vuoden jatkoa!

Kuusamossa 15.01.2021

Tuomo

Suomen Ajokoirajärjestö Finska Stövarklubben ry

Toimisto
avoinna ma-pe klo 10–14

Toimistosiihteri
Jaana Leppiaho
puh. 044 311 0330

Osoite: SAJ:n toimisto,
Uusikatu 57–59, 90120 Oulu
Sähköposti:
toimisto@ajokoirajarjesto.fi

**Huom! Koetallennus-
ohjelman käyttäjät!**
Kaikki sähköistä koetallennusta koskevat kysymykset suoraan Mika Elglandille sähköpostiosoitteella mika.elgland@netikka.fi

Internet-sivut:
www.ajokoirajarjesto.fi
Tili:
FI58 4600 2020 0009 09

Jäsenasiat, osoitteenmuutokset ja tarviketilaukset toimistoon.

Hallituksen puheenjohtaja
Tuomo Hänninen
Patunantie 23
93600 Kuusamo
050 511 3195
040 757 7579
puheenjohtaja@ajokoirajarjesto.fi

Hallituksen varapuheenjohtaja
Viljo Pennanen
Suntiontie 8
73460 Muuruvesi
0400 272 311
viljo.pennanen@pp1.inet.fi

Kunniapuheenjohtaja
Antero Viitanen
Retkeilijäntie 9 E 44,
70200 Kuopio
puh. 0400 168 390
viitanen.antero@gmail.com

Toimikuntien puheenjohtajat:

Työvaliokunta
Tuomo Hänninen

Jalostustoimikunta
Jari Siltala
Mäki-ruutintie 9
66400 Laihia
050 522 6363
jari.siltala@netikka.fi

Koulutustoimikunta
AJOK Mika Elgland
Kangaskorventie 11
62375 Ylihärmä
050 567 4983
mika.elgland@netikka.fi

Koulutustoimikunta
KEAJ Jouni Vanhatalo
Rintteentie 2
38700 Kankaanpää
045 636 7746
jouni.vanhatalo@hotmail.com

Nuorisotoimikunta
Jokinen Janne
Kauppakuja 1
38420 Sastamala
janne.jokinen@nestehaijaa.fi
040 512 8664

Jäsenmaksut v. 2021
Vuosijäsen 33 euroa
Perhejäsen 17 euroa
Jäsenseura 55 euroa
Voit liittyä jäseneksi maksamalla jäsenmaksun järjestön jäsenmaksutilille FI58 4600 2020 0009 09, laita nimi ja osoite viestikenttään. Voit myös saada jäsenmaksukortin postissa, kun ilmoitat tietosi toimistoon puhelimitse, sähköpostilla tai postin kautta kirjallisesti. Liittymislahjana uudet jäsenet saavat kaikki liittymisvuoden Ajokoiramies-lehdet, 6 numeroa.

Vuosikokous ja päänäyttely siirretään

Hallitus päätti 12.1.2021 yksimielisesti, että tänä vuonna pandemiatilanteen vuoksi vuosikokous järjestetään viranomaisten hyväksymällä tavalla myöhemmin tarkentuvalle ajalle, mistä tiedotetaan seuraavissa lehdissä.

Päänäyttely ja jalostustarkastus järjestetään Sastamalassa Hotelli Ellivuoressa 8.8.2021

Myös Suomen Kennelliitto on perunut kaikki tapahtumansa maaliskuun loppuun asti vallitsevan tilanteen vuoksi.

Kuva Paula Grekelä.

Ajokoiramies
58. vuosikerta
1/2021 Helmikuu

Suomen Ajokoirajärjestö
puh. 044 311 0330
toimisto@ajokoirajarjesto.fi

Jäsenjulkaisu ISSN 0355-9718
Lehti ilmestyy kuusi (6) kertaa
vuodessa.

**Ilmestymispäivät ovat: 15.2., 29.3.,
31.5., 31.8., 31.10. ja 20.12.**

Aineiston on oltava toimituksessa ilmestymiskuukautta edeltävän kuukauden loppuun mennessä, paitsi helmikuun lehteen 15.1. ja joulukuun lehteen 20.11. mennessä.

Julkaisutoimikunta
Puheenjohtaja Liisa Miettinen
Tietäjänkuja 5, 07600 Myrskylä
puh. 044 544 9335
lissu72@netti.fi

**Aineistosihiteeri,
materiaalin vastaanotto:**
Mari Ruha
Suvannontie 813, 98550 Suvanto
040 962 5806
lehti@ajokoirajarjesto.fi

Vastaava päätoimittaja
Tuomo Hänninen
Patunantie 23, 93600 Kuusamo
puh. 050 511 3195,
puheenjohtaja@ajokoirajarjesto.fi

Kirjeenvaihtajat
Pohjan lohko: Markku Sippari
Kvartsiitie 3 as 3, 90240 Oulu
puh. 044 239 0262
sipparimarkku@gmail.com

Etelän lohko: Liisa Miettinen
Tietäjänkuja 5, 07600 Myrskylä
puh. 044 544 9335
lissu72@netti.fi

Lännen lohko: Olli Pirkkanen
Verkkokarintie 92, 27100 Eurajoki
puh. 044 3055 262
o.pirkkanen@gmail.com

Idän lohko: Maria Pölönen
Ruunajoentie 149, 52200 Puumala
puh. 050 4901 668
maria.polonen@gmail.com

Taitto ja layout Anitta Kainulainen
puh. 040 590 1027 aineisto@yippee.fi

Painos 7000 kpl
Painopaikka Grano, Kuopio

Kannen kuva: Maria Pölönen,
Mirkkunen talven ihmemaassa.

Tässä numerossa

Puheenjohtajan mietteitä	2
Hallitus tiedottaa.....	4
Toimistolta	6
Kauneimmat villasukat	7
Koronapandemia rajoittaa	8
Kennelliiton tapahtumia ja toimintaa myös kevätkaudella 2021	8
Ylituomarien (AJOK ja KEAJ) erikoistumiskurssi	9
alostustoimikunnan vetäjän ajatuksia	10
Tapahtui Jalostusneuvonnassa 2020	11
Imukudossyöpä eli lymfooma	13
Degeneratiivinen myelopatia	14
Esittelyssä jalostustoimikunta	16
Jalostustarkastuksen 2020 koirat	18
Jalostustietojärjestelmän kertomaa 2020, osa 1	32
SAJ:n rotujen rekisteröinnit 2010 - 2020	35
Kettukilvan valinnat	
Idän lohko	36
Lännen lohko	38
Etelän lohko	39
Pohjan lohko	41
Kettukilpa 2020	42
Amerikankettukoiron rodunmestaruus RM-2020	50
KV Booster ajokoe 9.1.2021	52
Räntäaamun kennelissä kasvatetaan menestyjiä	54
Koiravalokuvauksen ABC	60
Onnistunut rakennekuva valioilmoitukseen	65
Reserviläisen puheenvuoro	66
Jälki näkyy nykykoirissa - Valosta virtaa kettujahtiin	69
Junnuketjun kuulumisia	72
Uudet valiot	73
Kennel & kasvattajasivu	80
Tulevia pentueita	82
Koira kaupan kohteena, osa 2	84
TuoteShop	95

**TÄMÄN VUODEN JÄSENMAKSULAPUT
ON POSTITETTU KAIKILLE TAMMIKUUSSA!**

Jäsenasioissa ota yhteyttä SAJ:n toimistoon os -
toimisto@ajokoirajarjesto.fi tai p 044 311 0330.

Vuosijäsenen maksu 32 euroa,
samaa talouteen kuuluvan perhejäsenen
maksu 17 euroa.

Jäsenseuran maksu on 55 euroa

Tilinumero on FI58 4600 2020 0009 09
BIC ITELFIHH.

Jäsenmaksulapussa on viitenumerosi, käytä sitä tai laita viestikenttään nimi, osoite ja puhelinnumero.

Vuosikirjan 2020 voi ennakkoon tilata maksamalla 20 euroa jäsenmaksun yhteydessä. Vuosikirja sisältää koetulokset ajalta 1.3.2020 – 28.2.2021 ja näyttelytulokset ajalta 1.1.-31.12.2020 arvosteluineen.

Seuraava lehti ilmestyy maaliskuun lopussa.
Toivomme jäsenistöltä juttuja ja kuvia.

Aineistot helmikuun Ajokoiramies-lehteen 28.2.2021 mennessä lähetetään
mieluiten sähköpostilla: lehti@ajokoirarajesto.fi
tai osoitteella: Mari Ruha, Suvannontie 813, 98550 SUVANTO
puh. 040 962 5806

Ilmoitushinnat 2021

Ilmoituksen julkaisemisen edellytyksenä on, ettei erääntyneitä laskuja ei ole maksamatta. Ilmoitukset laskutetaan lehden ilmestyttyä. Jäsenalennus seurajäsenille koiraharrastukseen kiinteästi liittyviin ilmoituksiin (esim. kokeet ja näyttelyt). Jäsenalennus ei koske varusteilmoituksia.

Jos ilmoitus saapuu SAJ:n toimistoon määräpäivän jälkeen, SAJ ei takaa, että ilmoitus ehtii mukaan lehteen. Lehden toimitus ei vastaa ilmoitusten oikeellisuudesta.

ILMOITUSHINNAT	SAJ:n jäsenille kennel- ja jalostusilmoitukset:	Yrityksille ja yhdistyksille:
1/1 kokosivu	150 €	535 €
1/2-sivua	80 €	295 €
1/4 -sivua	40 €	200 €
1/8-sivua	25 €	150 €
Rivi-ilmoitus (73 x 11 mm)	15 €	-
Uusi valio -ilmoitus	20 €	-
Kennelpalstailmoitus	30 €/vuosi	-
Musta-valkoilmoituksille sama hinta.		
Lehden sivukoko 172 x 250 mm. Kokonaan nelivärinen.		

Terveystukea jatketaan vuonna 2021

SAJ tukee jäsenen omistamalle koiralle otettua ataksiageenitestiä tai lonkkanivel-, kyynärnivel-, patellaluksaatio-, sydänkuuntelu-, sydämen ultraääni-, silmä- tai selkätutkimuksia maksukuittia vastaan 20 eurolla/koira, yhden kerran koiran elinaikana. Tutkimustulosten ja testien tulee olla julkisia. Voimassa 1.1.2020 alkaen.

Tuki anotaan sähköpostilla os. toimisto@
ajokoirajajesto.fi

Kauneimmat villasukat

Kauneimmat villasukat kilpailun voittajasukat syntyivät Mirva Mannisen käsissä. Raadin muodostivat julkaisutoimikunnan jäsenet, paitsi Liisa jääväsi itsensä. Kaikki sukat olivat taidokkaasti tehtyjä ja raati päättikin palkita kaikki osallistujat.

Onnea kaikille osallistujille.
Kuvien kauniit villasukat syntyneet seuraavien henkilöiden käsissä:
Mirva Manninen, Helena Puujalka, Saara-Miia Keto, Seija Miettinen ja Eija Hokkanen.

Kisan kauneimmat villasukat

Tekijä Mirva Jaakkola, Klamila

Pupu sukan ohje, sukkiin innoittajana nuori
suomenajokoira Tornikallion Seppo

- Kengän koko 42. Sukkapuikot nro 3 tai käsialan mukaan. Lanka seitsemän veljestä. Värit: vaaleansininen, valkoinen, musta ja sammaleen vihreä

- Luo vaaleansinillä langalla 56s sukkapuille ja jaa silmukat neljälle puikolle 14s kullekin.

• Aloita joustinneule 1o 1n, neulo joustinta 10 kierrosta. Jatka sileää neuletta 5 kierrosta. Tee kuvio 1. Jatka sileää neuletta 4 kierrosta. Tee kuvio 2. Jatka sileää neuletta 2.kierrosta. Tee kuvio 3. Jatka sileää neuletta sammaleen vihreällä langalla 2 kierrosta. Tee kuvio 1.

- Aloita kantalappu neulomalla puikoilla 1 ja 2 sileää neuleita 14. kierrosta. Jatka kantalappua kaventamalla puikon. 2. silmukan 7 kohdalla ylivetokavennus (= nosto 1s oikein neulomatta, neulo 1s oikein ja vedä nostettu s neulotun yli).

Takaisin neuloessa nurjalla puolella sil-
mukan 7. yhteen kaksi silmukkaa. Jatka
niin kauan kun molemmilla puikoilla 1 ja
2 on 7 silmukkaa.

Nosta 14 silmukkaa puikon 2 ja 3 välistä
puikolle 2.

- Neulo sileää puikot 3 ja 4. Nosta 14 silmukkaa puikon 4 ja 1 välillä. Jatka sileää neulettä ja kavenna puikolla 1 lopussa yhteenveto kavennus 7 kierrosta ja kavenna puikolla 4. alussa yhteenveto kavennus 7 kierrosta.

- Tee kuvio 2. kuvio värinä vaaleansininen, jatka sileää neuletta 2.kierrosta. Tee kuvio 2. kuvio värinä vaaleansininen. Jatka sileää neuletta 2. kierrosta. Tee

Jatka sileää neuletta 2. kierrosta. Tee kuvio 2. värinä valkoinen, jatka sileää neuletta 2. kierrosta. Tee kuvio 2. Kuvio värinä vaaleansininen, jatka sileää neuletta 2. Kierrosta. Tee kuvio 2. Kuvio värinä valkoinen, jatka sileää neuletta 2. kierrosta. Tee kuvio 2. kuvio värinä vaaleansininen, jatka sileää neuletta 2. kierrosta. Tee kuvio 2. värinä valkoinen.

a Tee kätki kavennus, jokaisen puikon alussa yhteenveto kavennus, niin kauan kunnes jokaisella puikolla on 2. silmukkaa. Katkaise lanka ja vedä läpi loppuista silmukoista.

- Päättelä langan päät parsinneulalla nurjalla.

kuvio 1 x = valkoinen o = musta w = vihreä

Kategorie		X – harmattan		O – tavasz		H – őszi	
X		X		X		X	
	X		X		X		X
X		X		X		X	

kuvio 2

		X				X				X		
		X		X		X			X		X	
X				X				X				X

kuvio 3

				X	X		X	X	X					
			X	X		X	X	X						
		X	X		X	X	X							
	X	X		X	X	X								
	X	X	X	X	X									
X	O	X	X	X	O	X								
X	X	X	X	X	X	X								
	X	X	O	X	X									
	X	X	X		X			W	W			W		
	X			X	X	X	X		W	W	W			
	X	X	X	X	X	X	X	X		W	W			
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	W	W			
	X	X	X	X	X		X	X	X	X	W			
	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X			
	X		X		X	X	X	X	X	X	X			
	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X		X
	X		X				X	X	X	X	X			
W	W	X	W	X	W	X	X	X	X	X	W			

Koronapandemia rajoittaa Kennelliiton tapahtumia ja toimintaa myös kevätkaudella 2021

Kennelliiton hallitus on päättänyt kokouksessaan 10.12.2020 perua kaikki liiton omat tammi-maaliskuun 2021 tapahtumat, mukaan lukien vuoden 2020 Voittaja-näyttelyn ja Koiramessut. Päätös ei koske kennelpiirien, rotujärjestöjen ja muiden jäsenyhdistysten tilaisuuksia, vaan nämä päättävät itse, miten toimivat viranomais-ten linjausten puitteissa.

- Koronapandemia rajoittaa elämäämme monella tavoin myös tulevana vuonna. Seuraamme tiiviisti koronatilanteen kehittymistä ja toivomme, että voimme käynnistää toimintaa keväällä uudelleen heti kun tilanne paranee, toteaa Kennelliiton hallituksen puheenjohtaja Harri Lehtonen.

Kennelliitto noudattaa toiminnassaan Suomen hallituksen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, sosiaali- ja terveysministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä aluehallintovirastojen linjauksia.

Tammi-maaliskuun koiranäyttelyt voidaan perua tai siirtää

Näyttelyn järjestäjät voivat halutessaan perua tai siirtää näyttelyn järjestämisen 1.1.-31.3.2021 ajanjaksolla 31.5.2021 saakka. Näyttelyn järjestäjän on ilmoitettava päätöksestään Kennelliitolle viimeistään kaksi kuukautta ennen näyttelyn ilmoitettua ajankohtaa.

Näyttelyiden koiramäärää voidaan rajoittaa näyttelytoimikunnan päätöksellä. Päätöksestä tulee ilmoittaa Kennelliittoon kaksi kuukautta ennen näyttelyn ajankohtaa ja päätös tulee julkistaa Kennelliiton tapahtumakalenterissa ja näyttelyn kotisivuilla.

Ulkonäyttelykausi alkaa keväällä 1.4.2021. Kennelliiton näyttely- ja ulkomuototuomaritoi-

mikunta valmistelee mahdollista ulkonäyttelykauden pidentämistä syksyille 2021.

Kokeiden, kilpailujen ja testien anomisessa poikkeusaikana kahden viikon anomisaika

Poikkeustilanteen takia kursseja, kokeita, kilpailuja ja testejä voi anoa lyhennetyllä, kahden viikon anomisajalla 30.6.2021 asti.

Kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin osallistumisessa ei vaadita poikkeusaikana näyttelytulosta

Kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin, joiden osallistumiseen koiralta vaaditaan näyttelytulos, voi osallistua 30.6.2021 saakka poikkeuksellisesti ilman näyttelytulosta.

Kaikki Kennelliiton itse järjestämät tammi-maaliskuun tapahtumat perutaan

Kaikki Kennelliiton itse järjestämät tapahtumat on peruttu 31.3.2021 saakka, jos niitä ei järjestetä etätapahtumina. Koiramessujen 2020 Junior handler -kilpailut pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään myöhemmin keväällä. Tästä tiedotetaan tarkemmin, kun uutta tietoa on.

Päätös Kennelliiton itse järjestämien tapahtumien perumisesta ei koske kennelpiirien, rotujärjestöjen ja muiden Kennelliiton jäsenjärjestöjen tai yhdistyksien järjestämiä tilaisuuksia. Nämä päättävät itse, miten menettelevät tapahtumiensa osalta ottaen huomioon viranomais-ten antamat määräykset ja suositukset.

Myös koulutus-, kurssi- ja neuvottelutapahtumia voi järjestää edelleen viranomais-ten määräysten ja suositusten puitteissa. Kennelliiton hallitus on valtuuttanut toimiston hyväksymään mahdolliset etäkoulutustilaisuudet, vaikka ne poikkeaisivatkin Kennelliiton ohjeista ja määräyksistä.

Kaveri- ja lukukoiratoiminta tauolla maaliskuun loppuun saakka

Kaveri- ja lukukoirakäyntien keskeytystä jatketaan 31.3.2021 saakka. Myös koulutukset, kurssit, kokoukset ja muut lähitapaamiset ovat tauolla. Etälukukoiratoimintaa voidaan jatkaa aiemmin annetun ohjeistuksen mukaisesti.

Ulkomaille ei lähetetä edustusjoukkueita tammi-maaliskuussa

Suomen Kennelliitto ei järjestä kansainvälisiä arvokokeita ja -kilpailuita eikä pohjoismaisia maaotteluita ja mestaruuskilpailuita ennen 31.3.2021 eikä lähetä edustusjoukkueita näihin tapahtumiin.

Tuomarit ja toimihenkilöt voivat perua seuraamuksista osallistumisensa tammi-kesäkuun tapahtumiin

Ulkomuototuomarit, kokeiden, kilpailujen ja testien tuomarit sekä näiden tapahtumien toimihenkilöt voivat halutessaan peruuttaa toimimisen tapahtumissa ilman seuraamuksia 30.6.2021 saakka. Siitä, miten mahdollisten jo syntyneiden kustannusten kanssa toimitaan, on sovittava tapahtuman järjestäjän kanssa.

Lisätiedot:

Kennelliiton hallituksen puheenjohtaja
Harri Lehtonen
puh. 050 329 2188
harri.lehtonen@kennelliitto.fi

Näyttely- ja ulkomuototuomaritoimikunnan
puheenjohtaja
Kimmo Mustonen
puh. 0400 914 423
kimmo.mustonen@kennelliitto.fi

Koe- ja kilpailutoimikunnan puheenjohtaja
Esa Kukkonen
puh. 044 364 2271
eok@esakukkonen.fi

Ylituomarien (AJOK ja KEAJ) erikoistumiskurssi järjestetään 31.7.-1.8.2021 Kuopiossa

Ilmoittautumiset 10.6.2021 mennessä Suomen Ajokoirajärjestön toimistoon, os Uusikatu 57-59, 90120 OULU
Tiedustelut 044 311 0330 toimisto@ajokoirajarjesto.fi tai Mika Elgland 050 567 4983.

Kurssille pääsyvaatimuksena on ylituomariperuskurssin suorittaminen ja koetoimitsijana toimiminen. Hakemukseen on liitettävä todistus ylituomariperuskurssin suorittamisesta. Kurssimaksu 150 euroa sisältää kurssipäivät ja majoituksen kahden hengen huoneessa ja ruokailut koko viikonlopulta.

Kurssipaikka Hotelli Iso Valkeinen Kuopio
puh. (017) 539 6100 tai reception@isovalkeinen.com
Varaustunnus: Suomen Ajokoirajärjestön ylituomarikoulutuspäivät

Jalostustoimikunnan vetäjän ajatuksia

Kolmas vuosi toimikunnan vetäjänä on takana. Toimintaa on riittänyt. Toimikunnan jäsenet ja jalostusneuvojat ovat olleet aktiivisia. Kiitos panoksestanne suomenajokoiran hyväksi. En rupea kertaamaan vuoden aikana tehtyä, koska tapahtumista ja jalostusneuvojen toiminnasta on erillinen juttu lehdessä.

Muutama sananen tulevan vuoden suunnitelmista ja päivämääristä.

Jalostustarkastus tullaan järjestämään vuosikokous viikonloppuna 8.8.2021 Sastamalassa. Tarkastuksessa ovat tänä vuonna vuorossa 2016 syntyneet urokset. Olisiko nartutkin otettava mukaan, keskustelua asiasta on käyty. Mitä mieltä kenttä on?

Jalostusneuvojen toiminta on ollut esimerkillistä ja sitä on kehitetty valtavasti. Toivottavasti

saamme joukkoomme uusia aktiivisia neuvoja. Työsarkaa tuntuu riittävän, ja hyvä niin. Jalostusneuvonnan kehittämiseen tulemme laittamaan panoksia.

Blup-indeksi laskenta on tarkoitus käynnistää, kun koekausi on loppunut.

Olettehan yhteyksissä, jos tulee kysyttävää tai teillä on hyviä ideoita toiminnan kehittämiseen.

Jalostustoimikunnan puolesta
Laihialla 15.1.2021
Jari Siltala

Koiramessujen Rotutorilla SAJ:n omalla osastolla vasemmalta Jari Fors, Jari Siltala ja Liisa Miettinen.

Tapahtui Jalostusneuvonnassa 2020

Jalostusneuvonnan tarkoituksena on auttaa kasvattajia urosvalinnoissaan. Jalostusneuvojen velvollisuus on myös omalta osaltaan kantaa vastuuta siitä, ettei suomenajokoiran perinnöllinen monimuotoisuus kaventuisi entisestään, mutta myös siitä, että jalostukseen käytettävien koirien taso käyttöominaisuuksien ja terveyden osalta täyttää SAJ:n edellyttämät vähimmäisvaatimukset.

Syksyllä 2019 lähdettiin jalostustoimikunnassa herättelemään jalostusneuvontaa pienin askelin. Elokuussa tuli Juha-Matti Paanasen kaveriksi Ari Ollikainen. Jalostustoimikunnan ohjeistuksessa ja valvonnassa herätettiin toiminta henkiin pienin asein.

ATK-näyttelee nykyisin yhä enenevässä määrin merkittävää osaa myös suomenajokoiran jalostuksessa. Ensimmäisenä otettiin käyttöön parituslomake SAJ:lle ilmoitetuista astutuksista 1.2.2020. Tässä ensimmäisessä versiossa oli kolmiosainen luokitus, joka peilaa suoraan JTO:n kanssa (luokitus A, B, C). Tästä saatiin palautetta ja sen pohjalta parituslomakkeeseen otettiin mukaan käyttöpuoli vahvalla painotuksella (luokitus 1–5). Uusittu kaksiosainen luokitus otettiin käyttöön 1.8.2020.

2.8.2020 julkaistiin myös BLUP-indeksit seitsemän vuoden tauon jälkeen. Tämä oli merkittävä parannus jalostustietojen käyttöön, koska entiset indeksit olivat vanhentuneet ja nuoremmilla koirilla niitä ei ollut ollenkaan, johtuen pitkästä laskentatauosta.

16.8.2020 pidettiin 2020 vuoden jalostustarkastus, jossa jalostusneuvojat olivat järjestelyissä mukana. Tarkastuksesta saatuja tietoja pyritään hyödyntämään mahdollisimman hyvin myös jalostusneuvonnassa.

Uutena asiana SAJ:n kotisivuille laadittiin jalostusneuvontapyyntö-lomake, jalostusneuvonnat tulee pyytää tätä kautta (<https://www.ajokoirajarjesto.fi/astutukset-ja-pentueet/jalostusneuvontapyynto/>).

Kuva Sanna Skedlund

Kotisivuille on otettu myös käyttöön jalostusurosilmoitus-lomake, jolla uroksen omistajat voivat ilmoittaa jalostusneuvoille jalostusuroksensa. Lomakkeella pyritään keräämään lisätietoja, joita ei tule ilmi koepöytäkirjoista. Lomake löytyy osoitteesta: <https://www.ajokoirajarjesto.fi/jalostusurosilmoitus/>

19.5.2020 aloittivat kettu-/petopuolen jalostusneuvonnassa Pekka Seppinen ja Jari Korpela (Pohjoismaiden yhteyshenkilö) Suomenajokoiraä käytetään rotumääritelmän mukaisesti pääasiasa jäniksen- ja ketunmetsästytykseen. Lisäksi yhä enenevässä määrin suomenajokoiraä käytetään myös muiden pienpetojen ja suurpetojen metsästytykseen. Suurin osa näistä koirista on käytännön metsästäjillä. Näitä koiria ei yleensä ole käytetty kokeissa, eikä terveystutkimuksissa. Jalostusneuvonnan tuleekin kannustaa tuntemiaan ”reppumiehiä” osallistumaan ketun- ja ilveksenajokoikiin tai karhunhaukun taipumuskokeisiin, jotta nykyistä petokoirin kapeaa jalostuspohjaa saataisiin levennettyä.

Merkittävimmät tapahtumat jalostusneuvonnassa 2020 luettelon muodossa:

- Jalostusneuvontaa ennen nettilomaketta 24 kpl
- Lomakkeella 20 kpl, joista 3 petopuolen neuvontaa
- Lisäksi annettu opastusta ja vastattu pentuetiedusteluihin puhelimitse ja sähköpostilla
- Parituslomake käyttöön 1.2.2020
- Petopuolen jalostusneuvonnassa aloittivat Pekka Seppinen ja Jari Korpela (Pohjoismaiden yhteyshenkilö) 19.5.2020
- Päivitys kaksiosaiseksi luokitukseksi 1.8.2020
- BLUP-indeksit julkaistiin 2.8.2020
- Yksiosaisia täytetty 1.2.2020 alkaen 124 kpl ja kaksiosaisia 1.8.2020 alkaen 30 kpl
- Jalostusneuvontapyyntö lomake käyttöön 29.10.2020

- Jalostusurosilmoitus käyttöön 21.12.2020
- Jalostusneuvojen joukkoon on tulossa myös vahvistusta 2021, mutta tästä enemmän myöhemmin.

Terveystukea jatketaan vuonna 2021

SAJ tukee jäsenen omistamalle koiralle otettua ataksiageenitestiä tai lonkkanivel-, kyynärnive-, patellaluksaatio-, sydänkuuntelu-, sydämen ultraääni-, silmä- tai selkätutkimuksia maksukuittia vastaan 20 eurolla/koira, yhden kerran koiran elinaikana. Tutkimustulosten ja testien tulee olla julkisia. Voimassa 1.1.2020 alkaen.

Tuki anotaan sähköpostilla os. toimisto@ajokoirarajesto.fi

Kuva Sanna Skedlund

Imukudossyöpä eli lymfooma

- Näytteitä geenitutkimuksen kehittämiseen tarvitaan

Tervetuloa mukaan professori Hannes Lohen johdamaan koirien geenitutkimukseen Helsingin yliopistossa ja Folkhälsanin tutkimuskeskuksessa.

Projekti kuvaus

Lymfooma tarkoittaa imukudoksen syöpää. Imukudosta on joka puolella kehoa, joten lymfooma usein luokitellaankin kasvaimien sijainnin mukaan: esimerkiksi alimenterisessä lymfoomassa syöpä paikantuu ruoansulatuskanavan imukudokseen ja kutaanisessa lymfoomassa ihoon. Lymfoomaa sairastavan koiran ennuste on vaihteleva mm. lymfooman sijainnin ja kasvaintyyppin mukaan.

Tutkittavat rodut

- Suomenajokoira
- Myös muiden rotujen lymfoomaa sairastavista koirista otetaan näytteitä vastaan.

Millaisia koiria tarvitaan tutkimukseen

- koirat, joilla on todettu lymfooma
- lymfooma-koirien lähisukulaiset (vanhemmat, sisarukset, jälkeläiset)
- terveet, yli 6-vuotiaat koirat.

Toivottavat kopiot diagnooseista

- potilaskertomukset ja eläinlääkärintodistukset.

Miten voin osallistua?**Verinäyte ja näytelomake**

Verinäytteitä voi antaa esimerkiksi rokotuksen yhteydessä, joukkonäytteenotoissa tai eläinlääkärin vastaanotolla. Verta otetaan 1-3 ml EDTA-putkeen. Putkeen tulee merkitä koiran virallinen nimi tai rekisterinumero tai molemmat.

Verinäytteen mukaan tarvitsemme täytetyn näytelomakkeen, jossa kysytään koiran terveys-

tietoja sekä omistajan yhteystietoja. Lomakkeen huolellinen täyttäminen on tärkeää, sillä sairauksia aiheuttavien geenien löytäminen edellyttää tarkkoja terveystietoja. Omistajan yhteystiedot ovat tarpeen siksi, että voimme tarvittaessa ottaa omistajaan yhteyttä lisätietojen saamiseksi tai mahdollisten lisänäytteiden pyytämiseksi. Suomeen rekisteröityjen koirien sukutaulut saamme KoiraNetistä, mikäli koiran rekisterinumero on merkitty selvästi lomakkeeseen, mutta muista koirista toivomme myös sukupuutietoja näytteiden mukaan.

Näytteen postitus

Veriputki postitetaan välittömästi tavallisessa postissa huoneenlämpöisenä tutkimusryhmälle. Mikäli näytettä ei saada heti postiin, tulisi se säilyttää jääkaappilämpötilassa postitukseen asti. Perjantaina otetut näytteet tulee laittaa viikonlopuksi jääkaappiin ja postittaa maanantaina. Lähettäjä vastaa postituskuluista. Verinäyte lähetetään näytelomakkeen kanssa osoitteeseen:

Lohen tutkimusryhmä
Biomedicum Helsinki, huone B310a
Haartmaninkatu 8
00290 Helsinki

Mikäli koirallasi diagnosoidaan lymfooma, toivomme siitä otettavan verinäytteen ennen koiran mahdollista eutanasiaa.

Jalostustoimikunta

Lisätietoja

Sanna Kumpulainen
0404823919
jalostustoimikunta@ajokoirarajesto.fi

Degeneratiivinen myelopatia

Yleistä

Degeneratiivinen myelopatia (jatkossa tekstissä lyhenteenä DM) on selkäytimen etenevä rappeumasairaus vanhemmilla koirilla. DM on hieman vastaava kuin ihmisillä esiintyvä ALS-sairaus eli Lou Gehrigin tauti, jonka seurauksena tahdonalaiset luustolihakset surkastuvat ja ihminen invalidisoituu/liikkumiskyky häviää. DM:n aiheuttaa koirilla mutaatio SOD-1-geenissä ja koira, jolla on kaksi mutatoitunutta geeniä, on vanhempansa sairas (yksittäistapauksia on, ettei koira ole ilmentänyt sairautta). Koira, jolla on yksi mutatoitunut geeni ja yksi normaali geeni, on kantaja. Koira, jolla molemmat geenin kopiot ovat normaaleja, on terve. Periytyvyys tässä sairaudessa on vastaava kuin ataksiassa (so. pikkuaivosurkastumassa).

Sairaus ilmenee koirilla tyypillisesti 7-12 vuoden iässä. Selkäytimen rappeutuminen (DM) alkaa yleensä rintarangan alueelta. Selkäydin on osa keskushermostoa (toinen osa keskushermostoa on aivot). Selkäydin on selkärangan sisällä. Keskushermosto koostuu valkeasta ja harmaasta aineesta. Yksinkertaistettuna valkea aine on pääasiassa hermosolujen myeliinitupellisia viejähaaroja, harmaa aine hermosolujen solukeskuksia ja myeliinittomia tuojahaaroja. Valkean aineen viejähaarat välittävät lihaksiin aivoista komennot liikkua, lisäksi valkean aineen haarat välittävät tuntemukset raajoista aivoihin (esim. asentotunnon). DM:ssa viejähaarojen myeliinitupet pienenevät/rappeutuvat ja toisaalta myös haarojen määrä vähenee. Myeliinitupet ovat välttämättömiä hermoimpulsin etenemiseen ja jos tupessa on rappeumaa, impulssi (esim. liikkumiskomento aivoista jalkoihin) ei etene ja käsky liikkua ei toteudu. Toisaalta jalassa olevien asentotuntoaistinten antama tieto jalan asennosta ei myöskään välity aivoihin samasta syystä, esim. koira ei ”taju” korjata jalkansa asentoa, vaan saattaa seistä

varpaat tassun alle taitettuna. Terve koira korjaa virheasennon välittömästi. DM:ssa valkea aine siis rappeutuu vääjäämättömästi ja johtaa koirilla takapään liikkumiskyvyttömyyteen.

Kliiniset oireet, löydökset

Alkuoireina on liikkumisen ja takajalkojen tahdonalaisten lihasten koordinaatiokyvyn vaikeutuminen (eli ataksiaoireilu). Sairastavan koiran liikkuminen on huojuvaa, koira voi kompastella ja/tai raahata takajalkojaan. Oireilu voi alkaa toisesta jalasta ja myöhemmin selkäytimen rappeumamuutokset ilmenevät myös toisessa jalassa. Koiran tassut voivat laahata maata ja varpaat kääntyä tassun alle, jolloin koira kävelee/seisoo ”rystysillään” tajuamatta sitä itse ja pystymättä korjaamaan virheasentoa. Tämän voi huomata myös takajalkojen kynsien kuluneisuutena ja varpaiden päälliosan karvojen kulumisena/pois hiertymisena. Sairauden edetessä molemmat jalat siis heikkenevät, koira alkaa kompuroida ja myös seisominen on vaikeaa ja/tai huojuvaa. Koira voi myös kaatua, jos esim. takapäästä painaa kädellä sivusuuntaan. Takapään heikkous etenee vääjäämättä ja lopulta pelkkä kävely tai makuulta ylösnousu on mahdotonta takapään ollessa halvaantunut. Sairauteen kuuluu usein myös ulostamis- ja virtsaamisvaikeutta (to. pidentäytymisen heikkenemistä).

Alkuoireista eteneminen halvaukseen kestää yleensä 6-12 kk. Jos oireilu on lievempää ja kestää kauemmin, myös etupään heikkoutta voi ilmetä.

Diagnoosi

DM diagnosoidaan yleensä poissulkemalla muut sairaudet. Muita vastaavasti oireilevia (koordinaation huononeminen ja takapään heikkous), mutta osa jopa hoidettavissa olevia sairauksia ovat esim. välilevyn pullistuma eli

välilevytyrä, lonkkadysplasia, lumbosakraalistennoosi (lanneristiluun alueen selkäydin-ahtauma), kasvain, kysta, tulehdus, trauma (ulkoisesta syystä johtuva vamma/vaurio) sekä infarkti (verenkiertohäiriö selkäytimestä). Ensi alkuun koiralle tehdään yleistutkimus, mahdollisesti neurologinen tutkimus ja katsotaan verikokeet sekä usein virtsanäyte ja neurologisten oireiden kohdalla aivoselkäydinnesteenäyte. Kuvantamismenetelmiä ovat mm. ultraääni-, röntgen-, magneetti-, tietokonetomografia- ja varjoainetutkimukset. Myös DNA-näytteen tutkiminen on nykyään mahdollista; tässä tosin voidaan tutkia vain, onko koira geenin perusteella terve, sairas vai kantaja. DM ei siis näy tutkimuksissa (paitsi koepalassa, jonka otto eläimillä harvinaista), joten varman diagnoosin DM:sta saa vasta ruumiinavauksen yhteydessä kudoksenäytteiden mikroskopian jälkeen.

Hoito ja ennuste

DM ei tiettävästi aiheuta koiralle kipua eikä DM:an ole parantavaa hoitoa. Erilaisia lääkityksiä tai tukihoitoja on kokeiltu, mutta näistä ei ole saatu riittäviä tuloksia, sairauteen ei ole siis tieteeseen perustuvaa hoitoa. Kuitenkin yleisesti lihaksia tukeva liikunta, fysioterapia ja hyvä ja terveellinen ruokavalio voivat parantaa koiran kuntoa muuten ja siten parantaa elämänlaatua ja osin lievittää rappeuman aiheuttamia oireita. Rappeuma etenee silti omaan tahtiin, peruuttamattomasti.

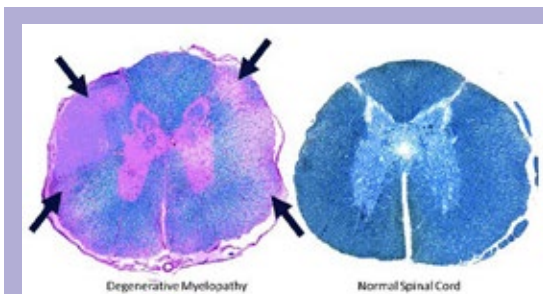
Ennuste sairauden ilmentyessä on heikohko/huono sairauden ollessa parantumaton. Sairaus myös usein lyhentää koiran odotettua elinikää. Alkuoireiden paheneminen halvaukseen asti kestää yleensä enintään vuoden. Sairautta esiintyy seniorikoirailla ja diagnoosi jää usein varmistamatta, kun oireisto laitetaan helposti vanhenemisen piikkiin varsinaista sairautta tarkemmin erittelemättä. Vanhemman metsästyskoiran takapään alkaessa heikettä käytetään sitä usein metsällä niin kauan kuin intoa ja liikkumiskykyä on, kuten metsästyskoiran kanssa voisi odottaa tehtävänkin. Jonain päivänä taka-

pää voi sitten pettää kokonaan ja viimeistään tässä vaiheessa yleensä päädytään eutanasiaan. Osa näistä heikoista takapäistä on todennäköisesti DM-potilaita, joiden elämä olisi mahdollisesti ollut pidempi ilman tätä sairautta.

DM:n ilmetessä koiralla esim. 7-8 -vuotiaana lyhentää sairaus koiran elin- ja käyttöikää. Geenitestein voidaan todeta kantajat ja myös näitä kannattaa käyttää jalostukseen (ei keskenään), mikäli ovat metsästysominaisuuksiltaan ja muulta terveydeltään siihen riittäviä. Toisaalta sairaus ei taida olla pahimmasta päästä suomenajokoiran perinnöllisiä sairauksia, mutta jos toiveissa on saada koira, jolla on pitkä käyttöikä, voisi olla suositeltavaa katsoa jalostukseen käytettävien koirien terveyttä/geenejä tältäkin osin (onnistuu verikokeella, joka laitetaan My-DogDNA-analyyysiin).

Tiivistelmälaatikko

- Degeneratiivinen myelopatia rappeuttaa selkäydintä
- Ei aiheuta kipua
- Vanhempien koirien sairaus (keskim. 7-12 v), nuorilla harvoin
- Yleensä viimeistään vuodessa koko takapään halvaus ja eutanasia
- Ei hoitoa
- Perinnöllinen, kantajaa voi silti käyttää jalostukseen ”DM-terveen” kanssa

Histologinen leike koiran selkäytimestä, sairas vs. terve. Oikealla terveen selkäydin. Tummempi sininen on valkeaa ainetta, vaaleampi sininen keskemmällä harmaata ainetta (perhosmainen kuvio). Vasemmalla sairas koiran selkäydin, jossa ulompi valkea aine rappeutunut ja sinistä väriä ei ole juuri tarttunut vähäisen myeliinin vuoksi. Kuva caninegeneticdiseases.net.

Esittelyssä jalostustoimi- kunta

Järjestön hallintoa esitellään tämän vuoden Ajokoiramies-lehdissä. Esittelyssä jalostustoimikunta.

Jalostustoimikunnan tehtäväkenttä on laaja ja monipuolinen. Toimikunnan päätehtävänä on ohjata rodunjalostusta. Toimikunnan tehtävänä on seurata rodun perinnöllistä monimuotoisuutta sekä huolehtia sen säilymisestä riittävän laajana.

Toimikunta seuraa suomenajokoiran käyttö- ja ulkomuoto-ominaisuuksien kehittymistä näyttely- ja koetulosten pohjalta, asettaa jalostustoiminnalle päämäärät, antaa kasvattajille jalostusneuvontaa sekä palkitsee vuosittain ansioituneet kasvattajat.

Toimikunta seuraa suomenajokoiralla esiintyviä perinnöllisiä vikoja ja sairauksia sekä pyrkii vähentämään näitä käytettävissä olevin toimenpitein.

Jalostustoimikunta organisoii jalostusneuvojen valinnan ja koulutuksen sekä ohjaa jalostusneuvojen toimintaa, suunnittelee ja toteuttaa jalostustilastoja, jakaa jalostukseen liittyvää tietoa jäsenistölle sekä ylläpitää ja päivittää käyttö-, ulkomuoto- ja terveysominaisuuksien Blup-indeksejä.

Toimikunta järjestää jäsenistölle ajokoiraj- ja kettukoirapäiviä sekä jäsenten ja kasvattajien koulutusta tarpeen mukaan.

Jalostustoimikunnalle voit laittaa sähköpostia jalostustoimikunta@ajokoirarajesto.fi

Sähköpostia ei lueta päivittäin, joten kiireellisissä asioissa, ota yhteyttä puhelimitse.

Kaikki toimikunnan jäsenet ovat aktiivisia ja intohimoisia ajokoiraharrastajia, joille kertyy metsäpäiviä valtavat määrät, mutta ei milloinkaan kuitenkaan tarpeeksi.

Jalostustoimikunnan puheenjohtaja Jari Siltala.

Jalostustoimikunnan kokoonpano ja vastuunjako:

Siltala Jari
toimikunnan puheenjohtaja
050 522 6363

Fors Jari
Ulkomuoto- ja rakenne, kasvatus
0400 290 982

Kapiainen Suvi eläinlääkäri, biologi
Terveys ja perinnöllisyys
040 752 1678

Kattelus Jari
Kasvatus
0400 273 503

Kumpulainen Sanna MMM, jalostusagronomi
Perinnöllisyys ja terveys
040 482 3919

Schroderus Yrjö
Kasvatus

Remes Jouni
Toimikunnan sihteeri
050 530 2464

Seppinen Pekka
Kettukoirat
044 3032534

Jalostustoimikunnan alaisuudessa toimii **ulkomuoto- ja rakennejaos**. Jaos huolehtii ulkomuototuomareiden peruskoulutuksesta yhdessä Suomen Kennelliiton kanssa sekä vastaa ulkomuototuomareiden jatkokoulutuksesta sekä suomenajokoiran rotumääritelmän säilymisestä ajan tasalla. Jaoksen puheenjohtajana toimii Jari Fors ja sihteerinä Auli Haapiainen-Liikanen. Muina jäseninä toimivat Sakari Poti sekä Hannu Talvi.

Jalostustoimikunnan alaisuudessa tärkeänä osana toimii jalostusneuvonta. Jalostusneuvojat mm. antavat jalostusneuvontaa ja tekevät paristuserittelyitä. Jalostusneuvoina toimivat:

Paananen Juha-Matti (jäniskoirat)
040 867 5799
jmpaananen@gmail.com

Ollikainen Ari (jäniskoirat)
044 733 8519
ari.ollikainen@dgk.fi

Seppinen Pekka (kettu- ja petokoirat)
044 3032534
pekka.seppinen@kalajoki.fi

Korpela Jari (kettu- ja petokoirat)
+358503014010 på svenska också
jarikorpela@netikka.fi
Pohjoismaiden yhteyshenkilö / nordisk kontakt-person

Jalostustarkastuksessa koiraa arvioimassa Arvo Rajala sekä rakenne- ja ulkomuotojaoksen Sakari Poti. Pöydän takana arviointia kirjaa ylös jalostusneuvoja Ari Ollikainen sekä Sanna Kumpulainen. Toimikunnan puheenjohtaja Jari Siltala avustaa koiran esittämisessä.

Jalostustarkastuksen 2020 koirat

Vuoden 2020 jalostustarkastus pidettiin 16.8.2020 Punttisilimässä, Siilinjärvellä.

Ohessa koirakohtaisten pöytäkirjojen tiivistelmät. Täydelliset pöytäkirjat, joista näkyy tarkemmat tiedot ja muun muassa käyttäytyminen arviointitilanteessa, löytyvät SAJ:n kotisivuilta: www.ajokoirajarjesto.fi/jalostus-ja-terveys/jalostus/jalostustarkastus/jalostustarkastus-2020/

HUOM! Koirien tulokset on merkitty pöytäkirjoihin ja näihin tiivistelmiin jalostustarkastuspähtymään mennessä (16.8.20). Koirat ovat

ALAPÖRKÄN PANU FI26925/15

Synt. 30.03.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit

Lonkkadysplasia	C/C
(indeksi 10.8.20) 85	
Kyynärdysplasia	0/1
Sydänkuuntelu	ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio	0/0
Ataksiastatus	Normaali, ei kantaja

voineet ajaa lisää tuloksia jalostustarkastuksen jälkeen ja valioitua meneillään olevan koekauden aikana.

Jotkin koirat on merkitty Tekijän VII -puutoksen kantajiksi. Koira tarvitsee kyseisen geenimuodon molemmilta vanhemmiltaan, jotta se voi sairastua verenvuotohäiriöön. Kyseessä on lievä tai kohtalainen verenvuotohäiriö, jolle on ominaista epänormaali verenvuototaipumus. Verenvuototaipumus tiedostetaan tyypillisesti vasta, kun vamman tai leikkaustoimenpiteen huomataan aiheuttavan pitkittynyttä verenvuotoa sairaassa koirassa. Koira voi myös olla altis mustelmille.

Perinnöllisen muotoisuuden osalta toivottavaa ovat matala sukusiitosaste sekä korkea sukukatkerroin ja heterotsygotia-aste.

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste	2,8 %
Heterotsygotia-aste	36 %
Sukukatkerroin	0,56

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

17.02.2018	Pyhäjoki	87,33 L
22.1.2020	Seinäjohti	86,79 P
1.2.2020	Raahe	82,50 L
25.1.2020	Kauhajoki	78,13 P

HUOM! 2 AJOK1-palkintotulosta pitkistä koekasta, jonka vuoksi käyttövalion arvoa ei ole voitu näillä 4 ykkösellä anoa.

Paras näyttelytulos

FI MVA

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L3	4,7 kk
AJOK1P5	7,8 kk
KVA	-
MVA	35,1 kk

Käyttöindeksit

Haku	105
------	-----

Hauku 104

Ajoaika 102

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 61 cm, keskikokoa kookkaampi
Paino: 34 kg, kuntoluokka normaalipainoinen
Lihaksisto: Erittäin hyvä
Rungon mittasuhteet: Lyhyt
Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Hieman ilmava
Luuston vahvuus: Oikea
Kuono:kallo: Oikea
Kallon mittasuhteet: Pitkät

Karvapeite

Runko: Erinomainen

Tassut: Erittäin hyvä

Liikkeet

Erinomaiset, elastiset, pitkät liikkeet. Ahdas takaa.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Parituskumppanin lonkkaindeksin suositellaan olevan yli 115 ja kyynärkuvaustuloksen 0/0.

ALAPÖRKÄN PARRU FI26926/15

Synt. 30.03.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit

Lonkkadysplasia	B/C
(indeksi 10.8.19)	86
Kyynärdysplasia	0/0
Sydänkuuntelu	ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio	0/0
Ataksiastatus	Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste	2,8 %
Heterotsygotia-aste	34 %
Sukukatkerroin	0,56

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

26.10.2017 Pyhäjoki 76,13 P

Paras näyttelytulos

FI MVA

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L	-
AJOK1P3	0,9 kk
KVA	-
MVA	44,2 kk

Käyttöindeksit

Haku	101
Hauku	100
Ajoaika	103

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 59 cm, keskikokoinen
Paino: 30,7 kg, kuntoluokka normaalipainoinen
Lihaksisto: Erittäin hyvä
Rungon mittasuhteet: Oikea
Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1
Luuston vahvuus: Oikea
Kuono:kallo: Oikea
Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Erinomainen

Tassut: Erittäin hyvä

Liikkeet

Erinomaiset, elastiset pitkät liikkeet. Ahdas takaa.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Parituskumppanin lonkkaindeksin suositellaan olevan yli 114.

ALAPÖRKÄN QUATTRO FI28131/15

Synt. 12.04.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia	B/C
(indeksi 16.8.19)	98
Kyynärdysplasia	1/0
Sydänkuuntelu	Ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio	0/0
Ataksiastatus	Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste	4,49 %
Heterotsygotia-aste	34 %
Sukukatkerroin	0,47

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

08.02.2020	Pyhäjoki	88,75 L
9.2.2019	Pyhäjoki	82,96 L
28.2.2020	Laihia	3,00 P

Käyttöindeksit

Haku	96
Haukku	123
Ajoaika	98

Paras näyttelytulos

SERT, MVA

Tulosten saavuttaminen, ikä (16.8.2020 mennessä)

AJOK1L	46,0 kk
AJOK1P	-
KVA	-
MVA	49,0 kk

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 58 cm, keskikokoinen
Paino: 30,1 kg, kuntoluokka normaalipainoinen
Lihaksisto: Hyvä
Rungon mittasuhteet: Hieman pitkä
Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1
Luuston vahvuus: Oikea

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Erittäin hyvä

Tassut: Erittäin hyvä

Liikkeet

Erittäin hyvät. Ahdas takaa.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Erinomainen haukkuindeksi.

Parituskumppanin lonkkaindeksin suositellaan olevan yli 102 ja kyynärkuvaustuloksen 0/0.

Ylimääräisiä hampaita 2*p1 ylhäällä.

ALAPÖRKÄN QUSTI FI28133/15

Synt. 12.04.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit

Lonkkadysplasia	B/B
(indeksi 16.8.20)	98
Kyynärdysplasia	0/0
Sydänkuuntelu	ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio	0/0
Ataksiastatus	Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste	4,49 %
Heterotsygotia-aste	35 %
Sukukatkerroin	0,47

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

22.09.2018	Pyhäjoki	97,29 P
01.12.2018	Haapavesi	90,96 P
13.02.2017	Pyhäjoki	87,13 L
20.01.2018	Pyhäjoki	84,71 L

Paras näyttelytulos

FI MVA

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L 22,1 kk

AJOK1P 41,4 kk

KVA 44,1 kk

MVA 24,5 kk

Käyttöindeksit

Haku 102

Haukku 131

Ajoaika 106

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 60 cm, keskikokoa korkeampi

Paino: 33 kg, kuntoluokka normaalipainoinen

Lihaksisto: Erittäin hyvä

Rungon mittasuhteet: Pitkä

Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1

Luuston vahvuus: Hieman kevyt

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Erittäin hyvä

Tassut: Erittäin hyvä

Liikkeet

Erinomaiset, elastiset pitkät liikkeet. Ahdas takaa.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Erinomainen haukkuindeksi.

Uroksen jälkeläismäärä ylittää 75 jälkeläisen rajan, jonka vuoksi sitä ei enää suositella käytettävän jalostuksessa.

ARIALIN VEIKKA FI25939/15

Synt. 17.03.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia	B/B
(indeksi 16.8.19)	106

Kyynärdysplasia 1/1

Sydänkuuntelu ei sivuääntä

Polvilumpion luksaatio 0/0

Ataksiastatus Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste 2,12 %

Heterotsygotia-aste) 35 %

Sukukatkerroin 0,55

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

29.02.2020	Kuusamo	98,00 L
01.12.2017	Kuusamo	96,04 L
08.12.2018	Kuusamo	84,92 L
07.11.2018	Kuusamo	79,75 P

Paras näyttelytulos

FI MVA

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L 32,5 kk

AJOK1P 43,8 kk

KVA -

MVA 39,9 kk

Käyttöindeksit

Haku 86

Haukku 111

Ajoaika 97

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 59 cm, keskikokoinen

Paino: 32 kg, kuntoluokka normaalipainoinen

Lihaksisto: Hyvä

Rungon mittasuhteet: Hieman pitkä

Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1

Luuston vahvuus: Oikea

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Hyvä

Tassut: Hyvä

Liikkeet

Erittäin hyvät, elastiset, pitkät liikkeet. Ahdas takaa.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Hyvä haukkuindeksi. Uroksella nuoria jälkeläisiä, joista 1 palkittu kokeissa (16.8.2020 mennessä). Parituskumppanin kyynärkuvaustuloksen suositellaan olevan 0/0.

HAAPAHELMEN LASTU FI41413/15

Synt. 3.7.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia	C/B
(indeksi 16.8.20)	98
Kyynärdysplasia	1/1
Sydänkuuntelu	Ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio	0/0
Ataksiastatus	Normaali, ei kantaja
Muuta	DM -kantaja
(selkädinrappeumasairaus)	

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste	7,1 %
Heterotsygotia-aste	34 %
Sukukatkerroin	0,44

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

01.02.2020	Kärsämäki	75,25 L
------------	-----------	---------

Paras näyttelytulos

SERT

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L	55 kk
AJOK1P	- kk
KVA	- kk
MVA	- kk

Käyttöindeksit

Haku	90
Haukku	90
Ajoaika	87

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 58,5 cm, keskikokoinen
Paino: 29,4 kg, kuntoluokka normaalipainoinen
Lihaksisto: Hyvä
Rungon mittasuhteet: Lyhyt
Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1
Luuston vahvuus: Oikea

Kuono:kallo: Oikea
Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Erinomainen

Tassut: Hyvä

Liikkeet

Erinomaiset, elastiset, pitkät liikkeet. Ahdas takaa.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Parituskumppanin lonkkaindeksin suositellaan olevan yli 102 sekä kyynärnivelkuvaustuloksen 0/0

Parituskumppanin tulee olla geenitestattu DM:n (perinnöllinen selkädinrappeuma-sairaus) osalta, sillä uros on kyseisen geenivirheiden kantaja. DM on perinnöllinen etenevä selkädinrappeuma-sairaus. Ensioireita ovat esimerkiksi epävakaa kävely, koordinaatiohäiriöt, huojuminen ja vapina. Taudin edetessä koiran takapää halvaantuu ja halvaus voi edetä eturaajoihin. Lisäksi saattaa esiintyä virtsan ja ulosteen karkailua. Tauti puhkeaa yleensä keski-ikällä tai sen jälkeen. Kyseisten geenien kantajuudesta huolimatta urosta voi käyttää jalostukseen, kun huomioi, että narttu ei kanna kyseistä geenimuotoa (DM). Jotta pennut olisivat sairaita, tulisi virhegeeni periä kummaltakin vanhemmalta. Jos virhegeenin perii vain toiselta vanhemmalta, koira on ilmeisesti terve.

HUOLETTOMAN SIMBA FI35534/15

Synt. 30.05.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia	B/B
(indeksi 12.8.20)	104

Kyynärdysplasia	0/0
Sydänkuuntelu	ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio	0/0
Ataksiastatus	Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste	3,61 %
Sukukatkerroin	0,45
Perinnöllinen monimuotoisuus	36 %

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

06.12.2018	Kuusamo	85,00 L
03.11.2019	Kuusamo	83,17 L
01.12.2018	Kuusamo	81,54 P
03.12.2017	Kuusamo	63,50 L

Paras näyttelytulos

SA

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L	42,3 kk
AJOK1P	42,1 kk
KVA	-

Käyttöindeksit

HAKU	114
HAUKKU	130
AJOAICA	108

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 59 cm, keskikokoinen
Paino: 34,3 kg, kuntoluokka normaalipainoinen
Lihaksisto: Erittäin hyvä
Rungon mittasuhteet: Hieman pitkä
Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Hieman syvärunkoinen

Luuston vahvuus: Oikea

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Erinomainen

Tassut: Hyvä

Liikkeet

Hyvät. Ahdas takaa. Voimakas lanneköyry liikkeessä.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Erinomainen haukkuindeksi.

Erittäin hyvä hakuindeksi.

Sukukatkerroin saisi olla parempi.

JAHTIPARIN TÖHÖ FI50863/15

Synt. 17.09.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia	A/A
(indeksi 10.8.19)	104
Kyynärdysplasia	0/0
Sydänkuuntelu	Ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio	0/0
Ataksiastatus	Kantaja
Muuta	DM -kantaja
(selkädinrappeumasairaus)	
Tekijän VII puutos -kantaja (vähämerkityksellinen verenvuototauti)	

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste	3,57 %
Heterotsygotia-aste	36 %
Sukukatkerroin	0,51

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

16.11.2017	Sotkamo	87,58 L
08.12.2018	Paltamo	85,83 L
06.10.2019	Kajaani	79,13 P
17.11.2018	Kuhmo	76,00 P

Paras näyttelytulos

FI MVA

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L	26 kk
AJOK1P	38 kk
KVA	50 kk
MVA	40 kk

Käyttöindeksit

Haku	106
Haukku	86
Ajoaika	100

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 59 cm, keskikokoinen
Paino: 28,3 kg, kuntoluokka normaalipainoinen

Lihaksisto: Hyvä
Rungon mittasuhteet: Oikea
Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1
Luuston vahvuus: Hieman kevyt
Kuono:kallo: Oikea
Kallon mittasuhteet: Pitkä

Karvapeite

Runko: Erinomainen

Tassut: Tyydyttävä

Liikkeet

Hyvät, tasapainoiset liikkeet. Pehmeä selkälinja.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Parituskumppanin tulee olla geenitestattu ataksian ja DM:n (perinnöllinen selkäydinrappeuma-sairaus) osalta, sillä uros on kyseisten geenivirheiden kantaja. Kyseisten geenien kantajuudesta huolimatta urosta voi käyttää jalostukseen, kun huomioi, että narttu ei kannata kyseisiä geenimuotoja. Jotta pennut olisivat sairaita, tulisi virhegeeni periä kummaltakin vanhemmalta. Jos virhegeenin perii vain toiselta vanhemmalta, koira on ilmiänsuhtaan terve. Parituskumppanin tulee olla geenitestattu ataksian osalta ei kantajaksi.

KATAJAHOVIN VIHTORI FI36927/15

Synt. 04.04.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia	A/A
(indeksi 10.8.19)	109
Kyynärdysplasia	0/1
Sydänkuuntelu	Ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio	0/0
Ataksiastatus	Normaali, ei kantaja

Muuta Tekijän VII puutos -kantaja
(vähämerkityksinen verenvuototauti)

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste	1,61 %
Heterotsygotia-aste	31 %
Sukukatkeroin	0,62

Koetulokset, neljä parasta

(16.8.2020 mennessä)

16.09.2017	Mänttä-Vilppula	87,71 P
07.02.2019	Pälkäne	84,38 L
06.10.2018	Orivesi	79,71 P
16.12.2017	Kauhava	77,54 L

Käyttöindeksit

Haku 92

Haukku 121

Ajoaika 104

Paras näyttelytulos

ERI

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L 32,4 kk

AJOK1P 29,5 kk

KVA 46,6 kk

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 53 cm, liian pieni

Paino: 25,3 kg, kuntoluokka normaalipainoinen

Lihaksisto: Erittäin hyvä

Rungon mittasuhteet: Hieman pitkä

Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1

Luuston vahvuus: Oikea

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Pitkä

Karvapeite

Runko: Erittäin hyvä

Tassut: Erittäin hyvä

Liikkeet

Erittäin hyvät. Elastiset pitkät liikkeet. Ahdas takaa.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Pienikokoinen uros, jonka matala sukusiitosaste ja erittäin hyvä sukukatkeroin kertovat perimän monimuotoisuudesta.

Erinomainen haukkuindeksi. Parituskumppanin kyynärniveltuloksen suositellaan olevan 0/0.

KUUTARHAN KUNINGASKULKUREITTEN FI26669/15

Synt. 07.04.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia B/B

(indeksi 10.8.19) 93

Kyynärdysplasia 0/0

Sydänkuuntelu Ei sivuääntä

Polvilumpion luksaatio 0/0

Ataksiastatus Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus:

Sukusiitosaste 2,52 %

Perinnöllinen monimuotoisuus 36 %

Sukukatkeroin 0,55

Koetulokset, neljä parasta

12.01.2019 Kankaanpää 92,00 L

25.01.2020 Ii 83,25 L

11.1.2020 Kankaanpää 82,00 P

30.9.2017 Oulu 75,20 P

Paras näyttelytulos

ERI

Tulosten saavuttaminen, ikä

KEAJ1L 45,2 kk

KEAJ1P 29,8 kk

K-KVA 57,7 kk

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 59 cm, keskikokoinen

Paino: 26,9 kg, kuntoluokka lievä alipaino

Lihaksisto: Hyvä

Rungon mittasuhteet: Oikea

Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1

Luuston vahvuus: Hieman kevyt

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Erittäin hyvä

Tassut: Erinomainen

Liikkeet

Hyvät. Ahdas takaa.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Parituskumppanin lonkkaindeksi suositellaan olevan yli 107.

MURTOKORVEN TURO FI36441/15

Synt. 09.05.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit

Lonkkadysplasia A/A

(indeksi 16.8.20) 115

Kyynärdysplasia 0/0

Sydänkuuntelu ei sivuääntä

Polvilumpion luksaatio 0/0

Ataksiastatus Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste 0,93 %

Heterotsygotia-aste 34%

Sukukatkeroin 0,69

Koetulokset, neljä parasta

(16.8.2020 mennessä)

24.02.2020 Vieremä 84,25 L

1.12.2018 Siilinjärvi 58,5 P

Paras näyttelytulos

MVA

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L 57,6 kk

AJOK1P -

KVA -

MVA 57,6 kk

Käyttöindeksit

Haku 115

Haukku 101

Ajoaika 106

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 60 cm, keskikokoa korkeampi
Paino: 34 kg, kuntoluokka normaalipainoinen
Lihaksisto: Erittäin hyvä
Rungon mittasuhteet: Oikea
Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1
Luuston vahvuus: Oikea
Kuono:kallo: Oikea
Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Erinomainen

Tassut: Hyvä

Liikkeet

Erinomaiset, elastiset pitkät liikkeet. Tiivis, jäntevä selkälinja.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Erittäin matala sukusiitosaste ja lisäksi erinomainen sukatokkeroin kertovat koiran perimän monimuotoisuudesta.

Erinomainen hakuindeksi. Hyvä luustoterveys, erinomainen lonkkaindeksi.

Erinomainen karvapeite.

SAHTIAJON RIKU FI41428/15

Synt. 07.07.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia A/B
(indeksi 10.8.19) 107
Kynnärdysplasia 0/0
Sydänkuuntelu Ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio 0/0
Ataksiastatus Normaali, ei kantaja
Muuta Tekijän VII puutos -kantaja (vähämerkityksinen)

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste 1,93 %
Heterotsygotia-aste 33 %
Sukatokkeroin 0,60

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

29.12.2018 Pello 79,04 L
9.12.2017 Rovaniemi 66,58 L
2.2.2020 Oulu 62,04 P
19.11.2017 Simo 57,83 L

Käyttöindeksit

Haku 100
Haukku 123
Ajoaika 92

Paras näyttelytulos

SERT, VSP

Tulosten saavuttaminen, ikä (16.8.2020 mennessä)

AJOK1L 41.8 kk
AJOK1P -
KVA -
MVA -

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 58 cm, keskikokoinen
Paino: 31,8 kg, kuntoluokka normaalipainoinen
Lihaksisto: Erittäin hyvä
Rungon mittasuhteet: Lyhyt
Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1
Luuston vahvuus: Oikea
Kuono:kallo: Oikea
Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Erinomainen

Tassut: Hyvä

Liikkeet

Erittäin hyvät. Ahdas takaa.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Erinomainen haukkuindeksi.

Matala sukusiitosaste ja hyvä sukatokkeroin kertovat perimän monimuotoisuudesta.

Uroksella jälkeläisiä.

TULIPÄTSIN ÄNPASKÖRILÄS FI50358/15

Synt. 07.07.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia A/A
(indeksi 10.8.19) 98
Kynnärdysplasia 0/0
Sydänkuuntelu Ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio 0/0
Ataksiastatus Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste 3,00 %
Heterotsygotia-aste 36 %
Sukatokkeroin 0,55

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

01.02.2020 Sastamala 89,38 L

Käyttöindeksit

Haku 80
Haukku 97
Ajoaika 84

Paras näyttelytulos

H

Tulosten saavuttaminen, ikä (16.8.2020 mennessä)

AJOK1L 53,4 kk
AJOK1P -
KVA -

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 57 cm, keskikokoinen
Paino: 28,9 kg, kuntoluokka normaalipainoinen
Lihaksisto: Erinomainen
Rungon mittasuhteet: Lyhyt
Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1

Luuston vahvuus: Oikea

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Erittäin hyvä

Tassut: Erittäin hyvä

Liikkeet

Hyvät. Ahdas takaa. Tiivis jäntevä selkälinja.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Pentuesisaruksista 5/7 palkittu kokeissa.

Parituskumppanin lonkkaindeksin suositellaan olevan yli 102.

UJO FI39237/15

Synt. 10.06.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit

Lonkkadysplasia B/B
(indeksi 10.8.20) 99
Kynnärdysplasia 0/0
Sydänkuuntelu ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio 0/0
Ataksiastatus Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste 1,47 %
Heterotsygotia-aste 37 %
Sukatokkeroin 0,52

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

06.01.2019 Viitasaari 90,96 L
20.2.2017 Viitasaari 86,50 L
14.2.2018 Mikkeli 85,25 L
14.1.2017 Kankaanpää 65,50 L

Paras näyttelytulos

EH

Tulosten saavuttaminen, ikä

KEAJ 1L 20,4 kk
KEAJ 1P -
KVA- K -

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 60,0 cm, keskikokoa kookkaampi
Paino: 32,8 kg,
kuntoluokka normaalipainoinen
Lihaksisto: Hyvä
Rungon mittasuhteet: Lyhyt
Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea

Luuston vahvuus: Oikea

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Pitkä

Karvapeite

Runko: Erinomainen

Tassut: Erittäin hyvä

Liikkeet

Erittäin hyvät.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

-

VELMU FI31067/15

Synt. 16.04.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit

Lonkkadysplasia B/B
(indeksi 10.8.20) 103
Kynnärdysplasia 0/0
Sydänkuuntelu ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio 0/0
Ataksiastatus Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste 2,8 %
Heterotsygotia-aste 35 %
Sukukatkerroin 0,56

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

26.02.2017	Polvijärvi	KEAJ 1 87,50 L
10.2.2018	Pieksämäki	KEAJ 1 86,00 L
18.12.2016	Rääkkylä	KEAJ 1 77,30 L

20.1.2018 Kauhava KEAJ 1 75,75 L

Paras näyttelytulos

SERT, VSP

Tulosten saavuttaminen, ikä

KEAJ 1L 21,0 kk

KEAJ 1P -

KVA- K 32,0 kk

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 58,5 cm, keskikokoinen

Paino: 31,5 kg, kuntoluokka normaalipainoinen

Lihaksisto: Erinomainen

Rungon mittasuhteet: Pitkä

Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Syvärunkoinen

Luuston vahvuus: Oikea

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Erittäin hyvä

Tassut: Hyvä

Liikkeet

Erittäin hyvät. Elastiset, pitkät liikkeet.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Matala sukusiitosaste sekä erinomainen sukukatkerroin kertovat perimän monimuotoisuudesta.

Koiralla jälkeläisiä.

VIITAJOEN NOPSAJALKA FI37882/15

Synt. 02.05.2015

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia A/A

(indeksi 16.8.19) 112

Kynnärdysplasia 0/0

Sydänkuuntelu Ei sivuääntä

Polvilumpion luksaatio 0/0

Ataksiastatus Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste 2,80 %

Heterotsygotia-aste 36 %

Sukukatkerroin 0,62

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

24.11.2018 Puolanka KEAJ 92,50 P

8.12.2018 Toholampi KEAJ 90,00 L

4.11.2017 Kuusamo KEAJ 83,00 L

7.1.2017 Ulvila KEAJ 78,50 L

Ilveksen Ajokoe

1.12.2016 Puolanka IAJOK-1 76,90

Paras näyttelytulos

EH

Tulosten saavuttaminen, ikä (16.8.2020 mennessä)

KEAJ 1L 20,0 kk

KEAJ 1P 42,0

K-KVA 31,0

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 58 cm, keskikokoinen

Paino: 31,8 kg, kuntoluokka normaalipainoinen

Lihaksisto: Hyvä

Rungon mittasuhteet: Oikea

Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1

Luuston vahvuus: Hieman kevyt

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Oikeat

Karvapeite

Runko: Erittäin hyvä

Tassut: Erittäin hyvä

Liikkeet

Tyydyttävät, lyhyet liikkeet. Ahdas takaa.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Monipuolinen petokoiraa, jolle koetulokset ke-tun ja ilveksenajokokeista.

Koiralla jälkeläisiä.

Erittäin hyvä lonkkaindeksi.

Matala sukusiitosaste ja hyvä sukukatkerroin kertovat perimän monimuotoisuudesta.

Hammaspuutos i2.

ALAPÖRKÄN IIVARI FI35933/12

Synt. 22.05.2012

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia B/A

(indeksi 16.8.20) 98

Sydänkuuntelu Ei sivuääntä

Polvilumpion luksaatio 0/0

Ataksiastatus Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste 2,72 %

Heterotsygotia-aste 35 %

Sukukatkerroin 0,52

Koetulokset, neljä parasta (16.8.2020 mennessä)

10.02.2019 Kurikka 95,71 L

2.12.2018 Kouvola 94,67 L

12.2.2017 Kurikka 85,21 L

5.1.2019 Lahti 81,63 L

Paras näyttelytulos

H

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L 44,6 kk

AJOK1P 65,2 kk

KVA 77,4 kk

Käyttöindeksit

Haku 90

Haukku 106

Ajoaika 94

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 56 cm, keskikokoa pienempi

Paino: 31,3 kg, kuntoluokka normaalipainoinen

Lihaksisto: Hyvä

Rungon mittasuhteet: Hieman pitkä

Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1

Luuston vahvuus: Oikea

Kuono:kallo: Hieman pitkä

Kallon mittasuhteet: Leveä

Karvapeite

Runko: Erittäin hyvä

Tassut: Erittäin hyvä

Liikkeet

Erittäin hyvät. Ahdas takaa.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Erinomaisessa kunnossa oleva yli 8-vuotias uros.

HUMU FI26353/11

Synt. 12.03.2011

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia	B/B
(indeksi 16.8.2020)	100
Sydänkuuntelu	Ei sivuääntä
Polvilumpion luksaatio	0/0
Ataksiastatus	Normaali, ei kantaja
Muuta:	Geenipankkikoira

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste	5,0 %
Heterotsygotia-aste	33 %
Sukukatkerroin	0,56

Koetulokset, neljä parasta

20.01.2018	Pyhäjoki	92,96 L
10.2.2014	Polvijärvi	88,79 L
6.1.2019	Jalasjärvi	88,29 L
19.2.2017	Nurmes	86,17 L

Paras näyttelytulos

ERI

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L	35 kk
AJOK1P	70,8 kk
KVA	93,4 kk

Käyttöindeksit

Haku	103
Haukku	78
Ajoaika	91

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 59,5 cm, keskikokoinen

Paino: 29,0 kg, kuntoluokka normaalipainoinen

Lihaksisto: Hyvä

Rungon mittasuhte: Oikea

Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1

Luuston vahvuus: Hieman kevyt

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Pitkä

Karvapeite

Runko: Erinomainen

Tassut: Hyvä

Liikkeet

Hyvät. Ahdas takaa. Tiivis, jäntevä selkälinja.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Parituskumppanin lonkkaindeksin suositellaan olevan yli 100. Uroksella koepalkittuja jälkeläisiä. Erinomaisessa kunnossa oleva 9-vuotias uros.

METTÄJUNTIN AUVO FI45666/11

Synt. 09.03.2011

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia B/B (indeksi 16.8.20) 105

Sydänkuuntelu Ei sivuääntä

Polvilumpion luksaatio 0/0

Ataksiastatus Normaali, ei kantaja

Muuta DM -kantaja (selkäydinrappeumasairaus)

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste	1,68 %
Heterotsygotia-aste	32 %
Sukukatkerroin	0,58

Koetulokset, neljä parasta

(16.8.2020 mennessä)

01.12.2018	Haapavesi	99,00 P
------------	-----------	---------

29.12.2018 Sievi 98,25 L

17.12.2018 Orimattila 85,75 P

25.2.2017 Pyhäjärvi 83,29 L

Paras näyttelytulos

ERI

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L 71,7 kk

AJOK1P 92,8 kk

KVA 94 kk

Käyttöindeksit

Haku 104

Haukku 101

Ajoaika 105

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 58 cm, keskikokoinen

Paino: 30,0 kg, kuntoluokka normaalipainoinen

Lihaksisto: Hyvä

Rungon mittasuhte: Hieman pitkä

Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1

Luuston vahvuus: Oikea

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Oikeat

KarvapeiteRunko: Erittäin hyvä

Tassut: Erittäin hyvä

Liikkeet

Erinomaiset, elastiset, pitkät liikkeet. Tiivis, jäntevä selkälinja. Jäntevä, kuiva, sporttinen uros.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Erinomaisessa kunnossa oleva yli 9-vuotias uros, jolla pitkä koehistoria. Kilpaillut 7 eri koekauden aikana. Uroksen jälkeläiset nuoria (synt. 2019-2020).

Käyttöindeksit rodun keskiarvon yläpuolella.

SUTKI FI35618/11

Synt. 3.5.2011

Terveystutkimukset ja geenitestit:

Lonkkadysplasia A/A

(indeksi 16.8.2020) 108

Kyynärdysplasia 0/0

Sydänkuuntelu Ei sivuääntä

Polvilumpion luksaatio 0/0

Ataksiastatus Normaali, ei kantaja

Perinnöllinen monimuotoisuus

Sukusiitosaste 3,07 %

Heterotsygotia-aste 35 %

Sukukatkerroin 0,52

Koetulokset, neljä parasta

(16.8.2020 mennessä)

09.11.2019 Joensuu 90,63 L

8.10.2018 Ristijärvi 86,46 P

16.12.2012 Kuhmo 85,71 L

26.11.2016 Sotkamo 83,04 L

Paras näyttelytulos

EH

Tulosten saavuttaminen, ikä

AJOK1L 19,6 kk

AJOK1P 29,2 kk

KVA 54,1 kk

Käyttöindeksit

Haku 92

Haukku 117

Ajoaika 90

Koko, yleiskunto ja rakenteen mittasuhteet

Korkeus: 60 cm, keskikokoa kookkaampi

Paino: 35,9 kg, kuntoluokka normaalipainoinen

Lihaksisto: Hyvä

Rungon mittasuhte: Oikea

Säkäkorkeus:rinnan syvyys: Oikea 2:1

Luuston vahvuus: Oikea

Kuono:kallo: Oikea

Kallon mittasuhteet: Pitkä

Karvapeite

Runko: Erittäin hyvä

Tassut: Erittäin hyvä

Liikkeet

Erinomaiset.

Uroksen jalostuskäytössä suositellaan kiinnittämään huomiota

Erinomaisessa kunnossa oleva 9-vuotias uros, jolla pitkä koehistoria. Kilpaillut 7 eri koekauden aikana. 13 jälkeläistä.

Erittäin hyvä haukkuindeksi.

Jalostustietojärjestelmän kertomaa kalenterivuodesta 2020, osa 1

Suomenajokoirien rekisteröinnit ovat pitkän las-
kujakson jälkeen kääntyneet nousuun. Vuonna
2020 rekisteröitiin 1096 koiraa, joista Suomessa
syntyneitä pentuja oli 1093 kappaletta. Nousua
edellisvuoteen oli 50 pennun ja seitsemän pentu-
een edestä. Pentuja kasvatti kaikkiaan 158 eri kas-
vattajaa. Vaikka pentueiden määrä kasvoi edellis-
vuodesta, vuoden aikana jalostukseen käytettyjen
eri urosten määrä väheni kolmella ollen nyt 108
urosta. Narttujen keskimääräinen jalostusikä oli
5 v 8 kk, urosten 5 v 1 kk ja esimerkiksi kaikista
2015 syntyneistä nartuista 11 % ja uroksista 4 %
oli vuoden aikana jalostuskäytössä.

Rekisteröinnit ja jalostuspohja

Taulukko 1. kertoo suomenajokoirien rekisteröin-
nit vuosilta 2011-2020. Taulukosta näkee kunkin
kalenterivuoden aikana rekisteröidyt pentueet,
niiden keskimääräisen koon ja pentueita teettä-
neet eri kasvattajat. Lisäksi taulukossa kerrotaan
vuosittain jalostukseen käytettyjen narttujen ja
urosten määrät sekä niiden keskimääräisen jalos-
tuskäytön iän, eri isovanhempien määrän ja pen-
tueiden sukusiitosprosentit. Jalostuspohjaosiossa
vuosittain eritelty jalostukseen käytetyt urokset/
nartut, tehollisen populaation määrän sekä jalos-
tukseen käytettyjen koirien prosenttiosuuden eri
rekisteröintivuoden mukaan. Lisäksi taulukossa
eriteltynä edellä mainitut asiat yhden sukupolven
(4 vuotta) ajalta.

Terveystutkimukset

Suomenajokoirien terveystutkimusten määrä on
edelleen vähäinen verrattuna rekisteröityjen koi-
rien määrään.

Taulukko 2. kertoo eri terveystutkimusten mää-
rät vuosina 2016-2020.

Taulukko 3. kertoo lonkkatutkimustulokset
2011-2020 rekisteröidyistä koirista. Sarake A ker-
too rekisteröintivuoden, sarake B rekisteröintien
määrän, sarake C tutkittujen määrän ja suluis-

sa tutkittujen koirien prosenttiosuuden vuoden
koko rekisteröintimäärästä, sarake D tuloksen
A saaneet koirat sekä suluisa prosenttiosuuden
tutkituista koirista jne. Alhaalla Yhteensä sarake
kertoo sarakeittain samat asiat koko tarkastelu-
jaksolta 2011-2020.

Suomessa arvostelussa käytetään FCI:n vahvis-
tamaa kansainvälistä lonkkaniveldysplasian ar-
vosteluasteikkoa:

- A Ei muutoksia, terve lonkkanivel
- B Lähes normaali lonkkanivel
- C Lievä lonkkanivelen kasvuhäiriö
- D Kohtalainen lonkkanivelen kasvuhäiriö
- E Vaikea lonkkanivelen kasvuhäiriö

Taulukko 4. kertoo kyynärtutkimustulokset
2011-2020 rekisteröidyistä koirista. Sarake A ker-
too rekisteröintivuoden, sarake B rekisteröintien
määrän, sarake C tutkittujen määrän ja suluis-
sa tutkittujen koirien prosenttiosuuden vuoden
koko rekisteröintimäärästä, sarake D tuloksen
0 saaneet koirat sekä suluisa prosenttiosuuden
tutkituista koirista jne. Alhaalla Yhteensä sarake
kertoo sarakeittain samat asiat koko tarkastelu-
jaksolta 2011-2020.

Suomessa arvostelussa käytetään IEWG:n esit-
tämää kansainvälistä kyynärniveldysplasian ar-
vosteluasteikkoa:

- 0 Ei muutoksia, terve kyynärnivele
- 1 Lievät nivelrikkomuutokset
- 2 Kohtalaiset nivelrikkomuutokset
- 3 Voimakkaat nivelrikkomuutokset

Taulukko 5. kuolinsyytilasto kertoo 2011-2020
rekisteröityjen, kuolleiksi merkittyjen koirien il-
moitetut eri kuolinsyiden kappale määrät. Huo-
mattavaa on, että koirien kuolinsyitä merkitään
Kennelliiton Jalostustietojärjestelmään erittäin
vähän ja tästä syystä se ei anna täyttä totuutta eri
kuolinsyiden osuuksista.

Taulukko 1.

Vuositalasto - rekisteröinnit	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Pennut (kotimaiset)	1093	1041	1146	1360	1579	1612	1402	1661	1473	1575
Tuonnit	3	5	5	4	5	6	7	3	2	2
Rekisteröinnit yht.	1096	1046	1151	1364	1584	1618	1409	1664	1475	1577
Pentueet	170	163	189	211	240	252	244	269	220	259
Pentuekoko	6,4	6,4	6,1	6,4	6,6	6,4	5,7	6,2	6,7	6,1
Kasvattajat	158	147	173	186	208	222	222	242	199	243
jalostukseen käytetyt eri urokset										
- kaikki	108	111	127	140	136	160	145	162	136	155
- kotimaiset	106	106	127	138	133	160	141	160	135	153
- tuonnit					1		2	1	1	1
- ulkomaiset	2	5	0	2	2	0	2	1	0	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 8 kk	6 v 2 kk	6 v	5 v 11 kk	5 v 8 kk	5 v 4 kk	5 v 5 kk	5 v 5 kk	5 v 4 kk	5 v 3 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut										
- kaikki	169	162	188	210	239	252	241	267	220	257
- kotimaiset	168	161	187	210	236	252	241	267	219	257
- tuonnit	1	1	1		3				1	
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 1 kk	5 v 4 kk	5 v 2 kk	5 v	4 v 11 kk	4 v 10 kk	5 v 1 kk	5 v 2 kk	5 v	4 v 11 kk
Isot	162	171	179	179	189	211	211	212	197	233
Isoädit	230	234	260	273	285	314	307	332	287	343
Sukusiitosprosentti	2,60%	2,64%	2,67%	2,73%	3,45%	2,93%	3,07%	3,21%	3,33%	3,47%
Vuositalasto - jalostuspohja										
Per vuosi	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
- pentueet	170	163	189	211	240	252	244	269	220	259
- jalostukseen käytetyt eri urokset	108	111	127	140	136	160	145	162	136	155
- jalostukseen käytetyt eri nartut	169	162	188	210	239	252	241	267	220	257
- isot/emät	0,64	0,69	0,68	0,67	0,57	0,63	0,6	0,61	0,62	0,6
- tehollinen populaatio	190 (56%)	187 (57%)	216 (57%)	240 (57%)	254 (53%)	282 (56%)	263 (54%)	293 (54%)	243 (55%)	281 (54%)
- uroksista käytetty jalostukseen	0%	1%	1%	2%	4%	4%	5%	7%	8%	8%
- nartuista käytetty jalostukseen	0%	0%	2%	4%	6%	11%	15%	17%	17%	17%
Per sukupolvi (4 vuotta)										
- pentueet	733	803	892	947	1005	985	992	1048	1120	1237
- jalostukseen käytetyt eri urokset	343	349	382	399	417	429	430	455	485	513
- jalostukseen käytetyt eri nartut	594	644	705	765	805	804	830	854	916	1000
- isot/emät	0,58	0,54	0,54	0,52	0,52	0,53	0,52	0,53	0,53	0,51
- tehollinen populaatio	637 (43%)	670 (42%)	733 (41%)	781 (41%)	819 (41%)	830 (42%)	845 (43%)	881 (42%)	942 (42%)	1013 (41%)
- uroksista käytetty jalostukseen	1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	8%	8%
- nartuista käytetty jalostukseen	1%	3%	6%	9%	12%	15%	16%	17%	17%	17%

Taulukko 2.

Terveystutkimusten määrät vuosina 2016 - 2020					
	2016	2017	2018	2019	2020
Lonkkanivelet	262	222	218	236	246
Kyynärnivelet	88	77	108	199	204
Polvi, selkä, sydän, maksa, silmät ym. tutkimukset yht.	64	65	73	115	112
Yhteensä	414	364	399	550	562

Taulukko 3.

Lonkkatutkimustulokset 2011-2020 rekisteröidyistä koirista							
Vuosi	Rekisteröityjä	Tutkittuja yhteensä	A	B	C	D	E
2011	1577	215 (14 %)	71 (33 %)	74 (34 %)	45 (21 %)	21 (10 %)	4 (2 %)
2012	1475	205 (14 %)	81 (40 %)	73 (36 %)	32 (16 %)	17 (8 %)	2 (1 %)
2013	1664	281 (17 %)	81 (29 %)	123 (44 %)	59 (21 %)	17 (6 %)	1 (0 %)
2014	1409	210 (15 %)	69 (33 %)	75 (36 %)	44 (21 %)	15 (7 %)	7 (3 %)
2015	1618	223 (14 %)	75(34 %)	76 (34 %)	50 (22 %)	16 (7 %)	6 (3 %)
2016	1584	172 (11 %)	40 (23 %)	69 (40 %)	40 (23 %)	18 (10 %)	5 (3 %)
2017	1364	157 (12 %)	42 (27 %)	60 (38 %)	46 (29 %)	7 (4 %)	2 (1 %)
2018	1151	85 (7 %)	21 (25 %)	32 (38 %)	17 (20 %)	12 (14 %)	3 (4 %)
2019	1046	38 (4 %)	15 (39 %)	11 (29 %)	12 (32 %)	0	0
2020	1096	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	13984	1586 (11 %)	495 (31 %)	593 (37 %)	345 (22 %)	123 (8 %)	30 (2 %)

Taulukko 4.

Kyynärtutkimustulokset 2011-2020 rekisteröidyistä koirista						
Vuosi	Rekisteröityjä	Tutkittuja yhteensä	0	1	2	3
2011	1577	44 (3 %)	36 (82 %)	5 (11 %)	2 (5 %)	1 (2 %)
2012	1475	72 (5 %)	66 (92 %)	3 (4 %)	2 (3 %)	1 (1 %)
2013	1664	91 (5 %)	70 (77 %)	17 (19 %)	4 (4 %)	0 (0 %)
2014	1409	101 (7 %)	83 (82 %)	12 (12 %)	5 (5 %)	1 (1 %)
2015	1618	134 (8 %)	109 (81 %)	18 (13 %)	3 (2 %)	4 (3 %)
2016	1584	115 (7 %)	97 (84 %)	13 (11 %)	3 (3 %)	2 (2 %)
2017	1364	131 (10 %)	110 (84 %)	12 (9 %)	7 (5 %)	2 (2 %)
2018	1151	73 (6 %)	67 (92 %)	5 (7 %)	0 (0 %)	1 (1 %)
2019	1046	36 (3 %)	32 (89 %)	2 (6 %)	1 (3 %)	1 (3 %)
2020	1096	0	0	0	0	0
Yhteensä	13984	797 (6 %)	670 (84 %)	87 (11 %)	27 (3 %)	13 (2 %)

Taulukko 5.

Kuolinsyytilasto 2011-2020 rekisteröidyistä koirista		
Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yht.
Hengitystiesairaus	4 v 0 kk	5
Hermostollinen sairaus	3 v 1 kk	12
Epilepsia	2 v 10 kk	7
Hermostollinen sairaus	2 v 10 kk	3
Muu hermostollinen sairaus	4 v 5 kk	2
Iho- ja korvasairaudet	3 v 6 kk	19
Immunologinen sairaus	4 v 1 kk	2
Kadonnut	4 v 3 kk	8
Kasvainsairaudet, syöpä	5 v 7 kk	77
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	4 v 9 kk	32
Käyttökoira ei sovellu käyttötarkoitukseensa	3 v 8 kk	41
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	4 v 2 kk	64
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöid. vuoksi	3 v 9 kk	29
Luusto- ja nivelsairaus	3 v 2 kk	35
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	3 v 0 kk	17
Muu sairaus, jota ei ole listalla	3 v 6 kk	51

Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	0 v 8 kk	6
Petovahinko	4 v 9 kk	13
Selkäsairaus	2 v 1 kk	4
Silmäsairaus	3 v 8 kk	3
Sisäeritysrauhasten sairaus	4 v 6 kk	6
Sydänsairaus	4 v 5 kk	25
Synnytysvaikeus	5 v 0 kk	6
Tapaturma tai liikennevahinko	3 v 3 kk	207
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	7 v 5 kk	14
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	4 v 6 kk	12
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	4 v 3 kk	139
Kaikki yhteensä	4 v 0 kk	827

SAJ:n rotujen rekisteröinnit 2010-2020

Rotu-koodi	SAJ:n rodut	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
303	amerikankettukoira	108	107	124	140	110	161	140	158	97	94	118
290	beagle harrier											
155	karkeakarv bosnianajok / barak		22	1	16		2					
203	dunkerinajokoira	11	1	1		1		1				
904	eestinajokoira	45	27	14	33	52	45	38	40	14	34	29
159	englanninkettukoira											
905	englantilais-venäläinen ajokoira		6	2	7							7
267	haldeninajokoira								1			
132	hamiltoninajokoira					14						
295	harrieri											
266	hygeninajokoira							1				
152	istrianajokoira, karkeakarvainen	23	10		19	9	14	2	9		13	7
151	istrianajokoira, lyhytkarvainen											
198	italianajokoira, karkeakarvainen		8	2	2	10	11		6		11	8
337	italianajokoira, lyhytkarvainen		1		9		1	8		2	3	
63	itävallanajokoira										3	
241	kopo											
214	kreikanajokoira											
279	montenegronajokoira											
909	plottinajokoira	88	58	78	31	104	30	70	23	14	3	
24	poitevin			1	4		1					
30	porcelaine				1					7		6
154	posavinanajokoira			8	11	11	6	7	11	9	15	18
52	puolanajokoira											
354	puolanjahtikoira	1			1							
204	sabueso espanol											
299	saksanajokoira											
131	schillerinajokoira					1					7	2
229	serbianajokoira											
244	slovakianajokoira											
129	smoolanninajokoira	3	5	1	9	7		7	7		7	2
150	srpski gonic											
51	suomenajokoira	1096	1046	1151	1364	1584	1618	1409	1664	1475	1577	1784
59	sveitsinajokoirat											
59.1	sveitsinajokoira, berninajokoira		6		6		7			1	2	1
59.2	sveitsinajokoira, juranajokoira											
59.3	sveitsinajokoira, luzerninajokoira			1					6			2
59.4	sveitsinajokoira, schwyzinajokoira						1		1			
906	venäjänajokoira	57	64	92	145	135	100	141	111	116	71	125
	Yhteensä	1432	1361	1476	1798	2024	2011	1824	2037	1735	1840	2109

KETTUKILVAN VALINNAT

Kettulohkon Idänvalinta 28.11.2020 Siilinjärvi

Kärkikolmikko 1. Ajoketun Humu - Joni Kumpusalmi, 2. Manu - Jukka Laine ja 3. Ruunajoen Milla Makia - Ari Pölönen.

Idänlohkon kettuherruudesta kisattiin marraskuussa Siilinjärven Punttisilimässä Pohjois-Savon Ajokoirayhdistyksen järjestämänä. Kuten ketunajokokeille tyypillistä on, päivään mahtui monenlaista tilannetta. Päivän päätteeksi kolme parasta koiraa selvitti tiensä Kettukilpaan ja neljä koiraa ansaitsi tuloksellaan käyttövalion arvon. Kaiken kaikkiaan voidaan puhua tasokkaasta kilpailusta, sillä 7 koiraa ajoi itselleen ykkösen.

Kilpailupäivä alkoi järjestäjän pikaisella tervetuloitotuksella sekä Kainuusta saapuneen ylituomari Heikki Ohtamaan puhuttelulla. Tätä ennen joukkueet oli valokuvattu ja kisaan starttasi kaksitoista koiraa - neljä Suur-Savosta, Pohjois-Savosta

Ylituomariryhmä vierailulla Miklan Hälyn maastossa.

Eräsoinnun Moonalle katsellaan irtilaskupaikkaa.

sekä Pohjois-Karjalasta kolme kummastakin ja kaksi koiraa Keski-Savon puolelta. Joukkueiden varsinaista esittelyä ei pidetty eikä koirakohtaisia kuvia otettu. Myös maastoarvonta oli suoritettu edellisenä iltana koronasuosituksen vuoksi ja koiranomistajille oli järjestetty omat pöydät kirjekuorineen, jotka sisälsivät päivän olennaiset asiat.

Päivä valkeni ja koirat päästettiin töihinsä. Lämpötila oli nollan paikkeilla ja osassa maastoja oli rahtusen verran lunta, toisaalla vallitsi paljas maa. Tapahtumia alkoi kirjautua maastokortteihin kun Sydänmaalammen Lola sai ketun ajoonsa seitsemän minuutin haun jälkeen. Ajo päättyi repolaisen piilouduttua louheen. Eräsoinnun Moona päätti viihdyttää ylituomariryhmää tuomalla näyttille valkoisen metsäjäniksen. Myöhemmin Moonan edessä juoksi kuitenkin useampikin punaturkki. Ajoketun Humu ja Ruunajoen Milla Makia ajoivat ensimmäisestä hausta täydet erät, joten niiden päivä jatkui hakuminuuttien keräämisellä. Humu nosti lisähaulla vielä toisen ketun ajoon, Milla Makia kahdella lisähaulla kaksi kettua. Manun kaksi kettuaajoa päättyivät louheen ja pikitielle. Ketut tuntuivat juoksevan mieluusti louhen lisäksi myös sen verran vilkkaille teille, jotta moneen maastokorttiin kirjattiin ajon päättymisen syyksi kohtuuton häiriö - näin kävi myös Pulasteen Pietulle sekä Miklan Hälylle. Kettuhavaintoja ja ampumatilaisuuksia kirjattiin mukavasti.

Pisimmät yhteishakuminuutit kirjattiin Oskarille, joka ennätti ajamaan ykkösen verran kettua sekä lisäksi pätkät rusakkoa ja jänistä. Kuten sanottua, kettumaastoissa tapahtuu ja jänistapah-

tumia oli lähes jokaisessa maastossa. Kotirinteen Moka erehtyi lajista ja sille kirjattiin pieni kauris pölläytys, Rosan ajoon päätyi ilves. Moka jäi hämmästyttävästi puolentoista pisteen päähän ykkösestä, Rosa jäi hakupisteille kuin myös Ruunajoen Matami Mimmi, jonka ajolenkkarit olivat ilmeisesti jääneet kotiin. Eräänlaista multitalenttia kisassa edusti Meripojan Roki, jänispuolen käyttövalio, joka oli lohossa kolmannessa kettukokeessaan. Roki ajoi Siilinjärven maastoissa kolmannen ykkönsä.

Suurin sorkkapölläytys "kirjattiin" Oskarille, joka joutui isäntineen hirvikolariin paluumatkalla keskuspaikalle. Henkilö- ja koiravahingoilta onneksi välttyttiin, mutta kolarin toisella osapuolella ei ollut ihan niin hyvä tuuri.

Käyttövalion arvoon oikeuttavat, neljännet ykkönsä ajoivat Manu, Ruunajoen Milla Makia, Pulasteen Pietu sekä Oskari. Idänvalinnan kolmen kärki ja kettukilpaan tiensä raivasivat Ajoketun Humu, Manu sekä Ruunajoen Milla Makia. Onnea valioille sekä kilpaan päässeille!

Kiitokset Pohjois-Savon Ajokoirayhdistykselle järjestelyistä sekä muonituksesta, poikkeuksellisesta ajasta huolimatta meistä pidettiin hyvää huolta tälläkin kertaa.

Idän kettuoisko Punttisilimä 28.11.2020

1. AJOKETUN HUMU, Joni Kumpusalmi	93,00
2. MANU, Jukka Laine	91,00
3. RUUNAJOEN MILLA MAKIA, Ari Pölönen	89,00
4. MIKLAN HÄLY, Mikko Lappalainen	84,00
5. PULASTEEN PIETU, Jussi Kananen & Pertti Säisä	80,20
6. MERIPOJAN ROKI, Mikko Havukainen	78,00
7. OSKARI, Toimi Kokkonen	76,46
8. KOTIRINTEEN MOKA, Aki Venäläinen	73,50
9. SYDÄNMAALAMMEN LOLA, Marko Hirvonen	60,65
10. ERÄSOINNUN MOONA, Juha Mertanen	56,50
11. ROSA, Antti Ratilainen	20,00
12. RUUNAJOEN MATAMI MIMMI, Martti Venäläinen	17,00

Kettu-lännenlohko 2020, Parkano

Vasemmalta oikealle: Kettu-Pekon Patu, Kettu-Pekon Ronia ja Luolavaaran Peetu.

Lapinnevan eränkävijöiden majan pihalle Parkanoon alkoi varhain aamulla 28. marraskuuta valua maskinaamaisia maastokuvioon sonnustautuneita hahmoja. Onneksi harrastuksemme oleelliset asiat tapahtuvat metsässä, joten hyvillä järjestelyillä tämäkin tapahtuma oli mahdollista toteuttaa koronatilanteesta huolimatta. Ulkoilmatapahtumana siis. Porukka oli jaettu väljästi pihamaalle, jossa kuunneltiin ylituomarin puhuttelu ja nautittiin ”pystykafeet”. Ylituomari Martti Toivola painottikin, että ryhmät täyttävät kortit huolellisesti valmiiksi metsässä ja sopivat asiat. Siispä riitti, että ryhmätuomarit pelkästään otettiin sisätiloihin korttia palauttamaan.

Keli oli kuiva, hieman pakkasen puolella ja lumeton maa. Kova keli koirien tassuille, eikä mikään helppo olosuhde ketun jäljittämiseksi. Siitä huolimatta tulostaso osoittautui kohtalaiseksi. Viisi ykköstulosta ja kahdeksalla koiralla nousi ketut ajoon. Pari sortui pikkusorkkiin, joka on enemmän kuin todennäköistä Satakunnan maastoissa. Kettu-Pekon kennelin koirat osoittivat, että tänään oli heidän päivänsä ottaen kome-

an kaksoisvoiton. Kolmanneksi kilpaan lähtijäksi ajeli itsensä kolmoisvalio Luolavaaran Peetu, joka oli viivalla lohkoissa myös jänispuolella.

Erityisen kiitoksen ansaitsevat asiantuntevat maasto-opastuomarit Satakunnassa. Hyvin tuntuu olevan tiedossa mistä kokeisiin sopivia ajokettuja löytyy. Koepaikalla vallitsi oikein leppoisa kennelhenki koko tapahtuman ajan ja järjestelyt oli hoidettu mallikkaasti ottaen huomioon erikoiset olosuhteet.

Lännen lohko, kettu, Parkano 28.11.2020

1. KETTU-PEKON RONIA, Jarkko ja Jari Ylesmäki	96,00
2. KETTU-PEKON PATU, Matti Laurila	94,00
3. LUOLAVAARAN PEETU, Kari Miilumäki	92,75
4. AJOKETUN HUKI, Jouni Huuki	89,50
5. SARASTUKSEN EMI, Juha Huhtala	76,75
6. SILLANPIELEN SAKO, Mikael Malmi, Reetta Aro, Mika Perttu	67,00
7. WOLFPOWER LAIKKU, Erkki Kuutti	53,50
8. ASSI, Timo Grundström	44,50
9. SARASTUKSEN ELLI, Rami Saarinen	26,50
10. STELLA, Jari Korpela, Janne Korpela	25,00
11. HANSKAVÄRKIN CLARA, Markus Mäenpää	suljettu, kauris
12. ELOKARIN POJU, Joonas Leskelä	suljettu, peura

Etelän lohko, Aura

Etelän lohkon ketunajokokeen valintakoe kettukilpaan järjestettiin Varsinais-Suomessa 28.11.2020 Aurassa, Auran keitaalla. Järjestämisvastuu oli Lounais-Suomen Ajokoirayhdistyksellä. Auran keidas soveltuu kokeen järjestämiseen erinomaisesti, yöpymispaikat sekä kahvit ja ruokailu onnistuvat ilman järjestäjän työpanosta.

Aamulla sää kävi pakkasen puolella ja matkalla Auraan satoi hetken hiukan luntakin. Koepaikalle oli pyydetty vain ryhmätuomarit vallitsevan koronatilanteen takia.

Kokeeseen ylituomariksi oli kutsuttu Jouni Vanhatalo Satakunnan kennelpiiristä. Ylituomari-puhuttelun jälkeen esiteltiin ryhmät, sillä maastoarvonta oli myös suoritettu etukäteen. Rauno Elo kertoi myös, että päivän päätteeksi ei ole palkintojen jakoa, vaan palkinnot toimitetaan jälkikäteen. Koirien Irtilaskuajaksi sovittiin klo 8.30-9.30 Seuraavaksi olikin aika siirtyä maastoihin.

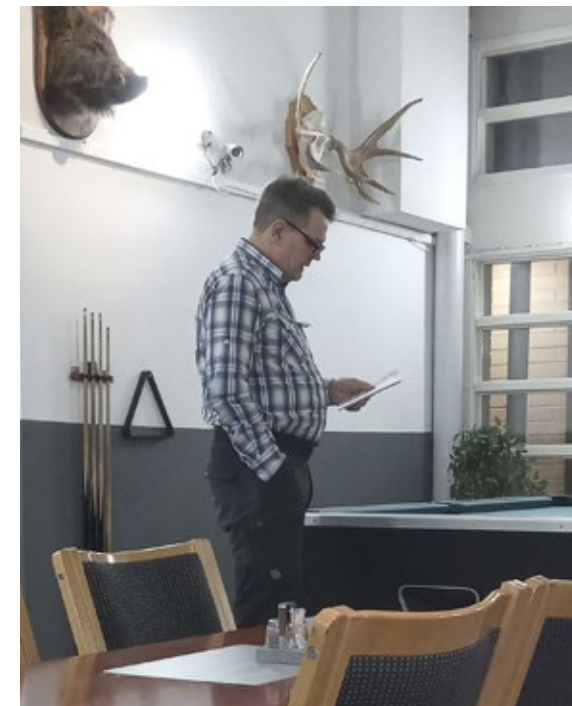
Minuuttiseurannan hoiteli sihteeriksi kutsuttu Sanna Koskinen. Taisi Sanna ehtiä kutoa sukkaa-kin melko pitkälle päivän aikana.

Varsinais-Suomen runsas peurakanta sekä mahdolliset susihavainnot puhutti ennen maastoihin lähtöä. Yksi ryhmä siirtyikin varamaastoon, koska aamulla oli koemaastossa sudet käyneet aamupalan itselleen metsästämissä.

Ylituomariryhmä pääsi seuraamaan maastoissa kolmen eri koiran työskentelyä ja kuulemaan ajoa. Tapahtumia riitti maastoissa riittämiin. Mikä hienointa päästiin myös kuulemaan voittaja koiran Kettu-Pekon Ronjan ajoa ja hakutyöskentelyä, kertoi Rauno.

Ryhmät saapuivat maastoista tasaiseen tahtiin. Paikalle tulivat vain ryhmätuomari sekä koiran ohjaaja. Palkintotuomarin tuli ottaa maastokortista kuva itselleen, jos ylituomarilla oli tarvetta kysyä päiväntulusta jotakin. Tarjolla olleen keitolounaan jälkeen olikin kotiinlähden aika.

Koetoimikunta oli tehnyt paljon työtä maastojen eteen, jotta jokaiselle koiralle saataisiin tasapuoliset maastot. Jokaisesta maastosta löytyi hy-

Jouni Vanhatalo.

vin kettuja ja jokainen koekoira sai ketun jalkeille. Kokeen tulostaso muodostui hurjaksi sillä 7 koiraa ajoi ykköstuloksen. Kokeen voittoon itsensä ajoi Juho ja Jarkko Mäen omistama Kettu-Pekon Ronja. Kettukilpaan tiensä selvittivät myös Kristiina Kesäläisen omistama Sarastuksen Eppe sekä Turcka Saarisen omistama Vilma. Kokeen neljänneksi ja kettukilvan varakoiraksi itsensä ajoi Liisa Miettisen omistama Eräsuvun Lucifer.

Kettu-Pekon Ronja ajoi 97 pisteen tuloksen. Kerro Juho, miten olet saanut Ronjan kunnan ajoitettua lohkoon ja tekemään näin varmaa työtä?

Alkusyksystä asti kauden päätavoitteena on ollut karsintakokeet ja paikka kettukilpaan Myrskylään. Ronjan kanssa on siis treenattu sen mukaan. Ronja on saanut metsää syksyn mittaan tasaisesti, keskimäärin kolme kertaa viikossa. Pidän Ronjan fysiikkaa yllä myös kesän mittaan säännöllisillä

Juho ja Ronja.

lenkeillä. Elokuussa aloitimme lyhyillä metsäreis-
suilla ja päiviä alettiin pidentämään nousujohto-
sesti. Lokakuun alussa Ronja oli jo siinä kunnos-
sa, että pystyimme hyvin vetämään täysmittaisia
metsäpäiviä. Ronja jatkoi syksyllä työskentelyä
samaa malliin kuin parina viimeisenä vuonna, ja
tänä vuonna Ronja on ollut kyllä ihailtavan var-
massa kunnossa. Ronja nosteli syksyn mittaan ta-
saisesti 2-3 kettua päivän mittaan matkaan, ja ajot
kulkivat tasaisen varmasti. Turhan tiuhaan kui-
tenkin tuntui, että ketut painuvat maanuumeniin.
Marraskuun alussa huomasin, että Ronja on jo
siinä kunnossa, että jos vähänkään tuurit on koh-
dillaan, niin paikka kettukilpaan pitäisi olla käden
ulottuvilla. Ronja teki niin karsintakokeissa kuin
etelän-lohkokossakin vakuuttavaa työtä, josta ker-
too pisteet 94.00 ja 97.00. Karsintakokeissa Ronja
nostoi 5 kettua matkaan, sillä aamulla ketut eivät ol-

leet juoksutuulella, vaan painuivat maanuumeniin.
Etelän-lohkokossakin Ronja nosti 3 kettua matkaan.
Kokeisiin on ollut hienoa mennä tänä vuonna tie-
täen, että Ronjan ei tarvitse tehdä mitään ihmeel-
listä, vaan sen perustaso riittää jo hyvään menes-
tykseen.

Tulokset

1. Kettu-Pekon Ronja, om. Juho ja Jarkko Mäki	97,00p
2. Sarastuksen Eppe, om. Kristiina ja Ari Kesäläinen	96,00p
3. Vilma, om. Turikka Saarinen	93,00p
4. Eräsuvun Lucifer, om. Liisa Miettinen	85,50p
5. Viipyketun Kelmi Kettukoira, om. Juhana Simolin	85,00p
6. Voittaja Dibaba, om. Markku Valtonen	84,00p
7. Jökömäen Pihka, om. Jarkko Mäki	83,75p
8. Rike, om. Mika Rikkonen	66,60p
9. Voittaja Fiilis, om. Asko ja Minna Kilpiä	50,50p
10. Pakkavaaran Netta, om. Lotta Lehti	----

KETTUKILVAN VALINNAT

Pohjan lohko

Pohjan Kettulohko, Kannus 28.11.2020
Järjestäjä Keski-Pohjanmaan Ajokoirayhdistys.

Tulokset:

1. FI43105/15 AKU, Leo Aho, Kaustinen	K-P	92,00	6. FI44152/13 LUOLAVAARAN KESSU,		
2. FI41370/09 AFTHSBAN MUN SYLIVAUA,	P-P	75,25	Ari Parviainen, Suomussalmi	Kainuu	26,00
3. FI29966/14 FECIERTA AATAMI,			7. FI26279/13 KEMPIN PÖSÖ,		
Ahti Kärkkäinen, Kajaani	Kainuu	68,75	Henri Saxholm, Muhos	P-P	26,00
4. FI33049/18 PULASTEEN PEPPI,			8. FI19737/14 TELLA, Kirsi		
Janne Paldanius, Ii	P-P	57,00	Korhonen, Paltamo	Kainuu	24,00
5. FI30936/17 HANSKAVÄRKIN DARLA,			9. FI44714/14 VIIPYKETUN RAPALÖYSÄ,		
Tero Anttila, Perho	K-P	27,00	Kaisu Seppä, Nivala	K-P	22,00

Kettukilpa 2020

12.-13.12.2020 Myrskylässä

Voittaja Feciarta Aatami, Ahti Kärkkäinen.

Kettukilvan järjestelyt menivät viime metreillä uusiksi Koronan vuoksi. Koetoimikunta oli risti-riitaisissa tunnelmissa, voidaanko koetta lainkaan

järjestää ja jos voidaan miten? Puhelu järjestön puheenjohtajalle antoi kuitenkin vastauksen, että koe tulisi järjestää tänäkin vuonna, sillä näin oli

2. Kettu-Pekon Ronja, Juho Mäki.

järjestön hallitus syksyllä asiasta päättänyt. Puhe-
lin käteen ja järjestämistä varten lupien kyselyä Aluehallintovirastolta sekä Päijät-Hämeen johtavalta tartuntatautien lääkäriltä. Tarkat selostukset tapahtuman luonteesta, osallistuvien henkilöiden määrästä, toimikunnan järjestelyistä jne. tuli antaa viranomaisille. Ensin vihreää valoa osoitti Aluehallintovirasto ja tämän jälkeen johtava lääkäri Majuri. Saimme erittäin tarkat ohjeet turvaväleistä, maskeista, käsihygieniasta sekä paikallaolevien ihmisten määrästä. Lisäksi oli mahdollista, että tilaisuuteen tulee Avin tarkastaja käymään ja jos ohjeita ei noudateta voidaan tapahtuma lopettaa siihen hetkeen. Kokoonntumisrajoitusten kiristyminen samaisella viikolla (vain 10 hlö) sai aikaiseksi myös koetoimikunnan jäsenten paikallaolon ja tehtävien jaon uudelleen järjestelyyn. Ylituomari Tero Tykkälä oli kokeen uudelleen järjestelyistä ajan tasalla ja kevyellä ohjelmalla koe saataisiin vietyä läpi.

Koetoimikunnasta koepaikalla olivat pj Timo Saarinen ja Liisa Miettinen. Keittiöhenkilökunnassa omaa työtään hoitivat Tarja Fält, Olli Miettinen sekä 3 ulkopuolista henkilöä. Perjantai-ilta-

3. Aku, Leo Aho.

Aamupalalta löytyi varmasti jokaiselle jotakin syötävää.

päivästä sunnuntaihin tulisi pärjätä tällä porukalla ja saada kettukilpa onnistuneesti läpi. Tärkeimpänä tavoitteena koetoimikunnalla oli saada koirat paremmuusjärjestykseen.

Järjestäjän hommaamat tuomarit ohjeistettiin ottamaan omat eväät ja palkintotuomarit tulivatkin suoraan maastoihin, eikä heidän ollut tarve tulla myöskään koepaikalle korttien luovutukseen. Puhelimen päässä tuli kuitenkin olla, jos ylituomarilla oli jotakin kysyttävää.

Maastoihin oli saatu maastoja tuntevia tuomareita, omasta tuomarikaartista ja maastot joihin ei tällaista tuomaria löytynyt saimme erittäin osaavat oppaat. Koetoimikunnan jäsen Pauli Romppanen valjastettiin palkintotuomariksi vielä tuomari-peruutuksen vuoksi. Kaikissa maastoissa oli syksyn aikana kettua ajatettu ja tiedettiin maastoissa kettuja olevan. Uudenmaan kennelpiirin alueen maastojen lisäksi saimme apua Kymen- sekä Etelä-Hämeen kennelpiirien alueelta. Pisimpiin maastoihin ajoi tunnin ajan ja lähin oli 15 min päässä.

Koepaikalle Myrskylään oli kutsuttu vain koiranohjaaja sekä ryhmätuomarit. Tervetulokahvien ja koirien kuvausten jälkeen oli viirin nosto. Ulkona tilaisuus jatkui kokeen avauksella, jonka suoritti Timo Saarinen. Timo kertoi käytännön toimista ja toivotti onnea kokeeseen päässeille koirille. Ylituomari Tero Tykkälä jatkoi omalla osuudellaan eli ylituomaripuhuttelulla ja julkaisi etukäteen suoritettujen arvonnän.

Majoitus oli 25 km päässä Hotelli Hanhessa Lapinjärvellä. Jokaiselle koiralle ja ohjaajalle oli varattu oma huone. Pääosin tuomaritkin saivat olla omissa huoneissaan, tämän lisäksi oli varattu 2 mökkiä yhteismajoitusta varten. Mikko Engström hoiteli majoitusta hotellilla. Hotelli oli varattu kokonaan kettukilvan käyttöön, jotta täälläkin pystyttiin säilyttämään Korona rajoitteiden noudattaminen.

Aamiainen oli porrastetusti aamulla tarjolla Myrskylässä ja taisi ainakin lauantaina jokin ryhmä lähteä suoraan majoituspaikalta maastoon, sillä päivällä oli täytetyt termospullot odottamassa noutajaa. Ruokailuihin sisätiloihin oli mahdollista päästää yhtä aikaa max 10 hlöä ja osan oli pakko odottaa ulkopuolella, ennen edellisten poistumista. Lisäksi maskien käyttöä sekä käsidesi/käsipesua tuli valvoa.

Minuuttiseurantaa varten, oli rakennettu tau-

Jyri Änäckälä tyynen rauhallisena.

Tarmo Leinonen ja ylituomari Tero Tykkälä pohtivat päivän keliä Luolavaaran Peetun maastossa.

Kettu-Pekon Patun omistaja Matti Laurila sekä Seppo Ojala käyvät läpi Patun päivää.

lukko, jota päivitettiin toisesta osoitteesta. Tulospalvelua ei voitu rakentaa Koiratietokantaan, koska koepöytäkirjat tulee tehdä samalla koneella kuin millä koe on perustettu ja minuuttiseurantaa ylläpidetään. Jos minuuttiseurannan päivittäjä olisi ollut paikalla olisi se taas vähentänyt sisätiloissa olevien ihmisten määrää, siksi tällainen ratkaisu. Sosiaaliseen mediaan päivityksiä teki apuna Maria Pölönen kotoaan, kiitos tästä.

Olimme sopineet etukäteen, että lauantain tuloksia ei julkaista. Tämä sai yleisöltä negatiivista palautetta, mutta tämä oli koetoimikunnan sekä ylituomarin yhteinen päätös.

Sunnuntain keli pysyi lähes samanlaisena, kun lauantainkin. Haasteita koirille toivat mm. jäljitykset, jotka tulivat pelloille, ja poismenoa reittiä ei löytynyt. Ylituomariryhmä kävi molempina päivinä kolmen koiran maastossa ja kumpanakaan päivänä ei ajoa päässeet kuulemaan, herätelyä kylläkin.

Koiria saapui tasaiseen tahtiin maastoista ja Terolla sekä sihteeri Timolla oli ryhmien välissä vain kahvikupin mittaisia taukoja.

Kettukilvan voittajaksi vuonna 2020, kahden päivän yhteispisteillä 156,50 loimitettiin, Fecierta Aatami omistaja Ahti Kärkkäinen.

Soitin tammikuun alussa Ahdille ja kyselin kokeen jälkeisiä fiiliksiä. Fiilikset olivat hyvät ja nyt vasta ymmärtää tapahtuneen ja kettukilvan voiton arvon. Ahti kertoi, että lähtökohtaisesti kuka tahansa 13 koirasta olisi voinut voittaa Kettukilvan. Aatulle vain sattui tällä kertaa kaikki tuurit kohdalleen. Aatu loukkaantui alkukaudesta ja tassu parannellessa meni aikaa ja kunto ei ollut vielä paras mahdollinen, mutta tällä kertaa se riitti voittoon. Molempina päivinä saadut ajot, osoittivat Aatun tasaisuutta ja ketun löytökykyä. Onhan tämä tällainen; kerran elämässä –tapahtuma, jonka muistaa aina. Uusia tuttavuuksia tuli kokeen myötä ja Aatua kohtaan ovat nartun omistajat osoittaneet kiinnostusta. Tarkoitus olisi myös itselle saada pentu tai pari, kasvamaan Aatun rinnalle. Itse olen ollut aikaisemmin ajavalla koiralla metsästäjä, mutta kavereiden houkuttelemana lähdin Aatun käyttämään myös kokeissa, Ahti kertoi taustoistaan. Haluan lähettää vielä kai-

kille kokeessa toimineille maasto-oppaille ja tuomareille kiitokset erinomaisesta työskentelystä. Koetoimikunnalle kiitokset, että pystyitte kokeen järjestämään Koronasta huolimatta.

Loppupuheenvuorossa ylituomari Tero Tykkälä kiitteli koetoimikuntaa Koronan ehdoilla järjestetystä kokeesta ja keittiöhenkilökuntaa viikonlopun muonituksesta. Viikonlopun keli taisi vaikeuttaa monen koiran hakutyöskentelyä, ja koirat eivät ehtineet saada kettua ylös hakuajan puitteissa. Koirien paremmuusjärjestys tässä kokeessa tuli kuitenkin selväksi. Onnea voittajalle ja kaikille mukana olleille koirille ja heidän omistajilleen.

Viiri luovutettiin tulevalle järjestäjälle Pohjois-Savon Ajokoirayhdistykselle Veikko Nissisen mukana vietäväksi.

Koetoimikunta kiittää maastoja luovuttaneita seuroja, oppaita, tuomareita sekä sponsoreita: Hund och Jakt, Tracker, Viren Oy, Myrskylän Savu, K-Forest Oy, Ruoto Oy, Pinewood, Tund-

Tuomareille ja maasto-oppaille pussukat.

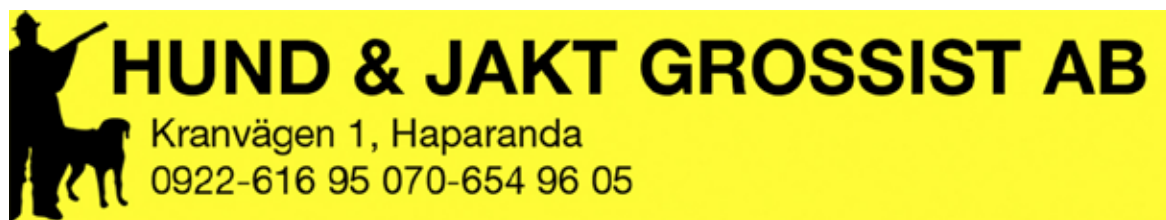
radogwear, Heini Seppä sekä Puharin luomumarkkinoilla.

Suuri kiitos kaikille Kettukilpa 2020 järjestämiin osallistuneille vain teidän avulla koeviikon loppu saatiin onnistuneesti läpi vietyä. Yhteistyösä on voimaa!

Palkintopöytä, lisäksi jokainen koira sai Hund och Jaktin sponsoroiman 15 kg koiranruokasäkin.

Kiitokset Kettukilvan tukijalle

Uudenmaan Ajokoirayhdistys ry KETTUKILPA 2020 -tulostaulu 12/13/2020

KOIRA	haku- min La Su	ajo- min La Su	1. La Su	2. La Su	3. La Su	4. La Su	5. La Su	6. La Su	7. La Su	ajo- pisteet La Su	Pisteet yhteensä La Su	Koko- nais- pisteet	loppu- sijoitus
FI28516/12 Hila-ajon Nalle	40 85	106	8	8	9	6	8	9	8	26,5	82,50	107,50	7
	240		4	7	8	6					25,00		
FI43119/15 Kettu-Pekon Ronia	240		4	4	6	6					20	99,66	9
	60 180	42	9	9	9	6	8	8	7,5	23,16	79,66		
FI47789/16 Kettu-Pekon Patu	240		4	8	8	10					30,00	45,00	12
	240		3	2	4	6					15,00		
FI42392/14 Luolavaaran Peetu	11 113	60 37	8	6	9	6	9	8	9,5	30	85,5	107,50	7
	240		4	5	8	5					22		
FI43118/15 Kettu-Pekon Ronja	45 173	13 72	10	9	10	10	8	8	8	24,25	87,25	151,00	2
	142 98	98	9	8	5	9	7	8	5,5	12,25	63,75		
FI34775/16 Sarastuksen Eppe	49 191	24	8	7	4	9	6	9	5,5	16,8	65,30	76,30	11
	240	3		3	5						11,00		
FI29217/17 Vilma	240		4	6	8	7					25,00	118,00	5
	41 104	94	9	9	10	8	10	10	7	30	93,00		
FI42239/16 Ruunajoen Milla Makia	43		4	5	5	1					Suljettu	90,66	10
	66 14 125	24 43	10	10	10	9	8	8	8	27,66	90,660		
FI41370/09 Aftsban Mun Sylvaava	2	103	5	1			5	8	5,5	25,75	50,25	132,50	4
	86	113	9,5	6	7,5	9	8	9	5	26,24	82,25		
FI30180/15 Manu	240		2,5	2	3,5	5					13	36,00	13
	240		4	6	8	5					23		
FI30180/15 Feciarta Aatami	103 20	105	8	8	10	6	6	7	7	26,26	78,25	156,50	1
	72 30	97	9	8	9	9	7	7	5	24,25	78,25		
FI54978/17 Ajoketun Humu	240		4	6	8	2					20	117,00	6
	50 14 10 28	44 35 26	10	9	10	9	10	10	9	30	97		
FI43105/15 Aku	73 13	67	7	4	10	9	6	6	8	16,75	66,75	149,25	3
	122	120	8	6	6	8	10	9	5,5	30	82,5		

1. hakuvarmuus- ja tehokkuus
2. hakunopeus- ja eteneminen
3. metsästysinto ja hakusitkeys

4. hakutyöskentelyn yleisvaikutus
5. ajon sujuvuus ja nopeus
6. metsästysinto ja ajon yleisvaikutus

1. Fecierta Aatami.

6. Ajoketun Humu.

7. Hila-ajon Nalle.

7. Luolavaaran Peetu.

9. Kettu-Pekon Ronia.

2. Kettu-Pekon Ronja.

3. Aku.

10. Ruunajoen Milla Makia.

11. Sarastuksen Eppe.

4. Aftsban Mun Sylivaava.

5. Vilma.

12. Kettu-Pekon Patu.

13. Manu.

Amerikankettukoirien rodunmestaruus RM-2020 5.12.2020 Tohmajärvi

RM-20 Aamutuiman Ozi om. Antti Räsänen sekä yt Jari Rajavuori (oik.) ja ottelutoimikunnan pj Jarmo Tanninen.

Amerikankettukoirien rodunmestaruusottelu käytiin itsenäisyyspäivän alla Tohmajärvellä. Osallistujat saapuivat keskuspaikkana toimineelle Onkamon metsästysseuran majalle jo edellisenä iltana, jolloin suoritettiin koirien kuvaus sekä muut tervetulomuodollisuudet maastoarvontoihin. Kilpailun avasi järjestävän seuran Pyhäselän metsästäjien puolesta ottelutoimikunnan puheenjohtaja Jarmo Tanninen. Amerikankettukoira ry:n puheenjohtaja Pasi Kultti esitti oman tervehdyksensä ja kilpailun ylituomari Jari Rajavuori muistutti

muun muassa herättelyn arvostelusta sekä koirien turvallisuuden vaalimisesta alueen susitilanne ja heikot jäät huomioon ottaen.

Itse kilpailuun osallistui seitsämän koiraa, kun hallitseva mestari RM-2019 Halabalan Maggie joutui jäämään kisasta pois kisojen alla sattuneen ilvesvahingon johdosta. Kilpailu oli tulostasoltaan kaksijakoinen. Kolmella parhaalla koiralla pisteet oikeuttivat ykköseen, kun taas loppu porukan kohdalla oli jäädä hakupisteille. Myös keli oli hieman kaksijakoinen, sillä eteläisimmissä maastoissa lumi

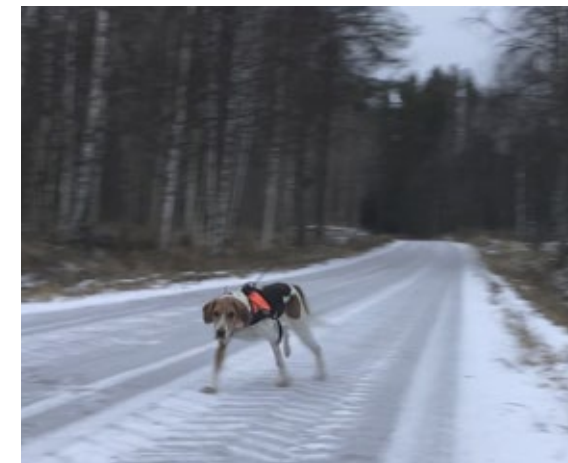

Kettukeisarin Nighttrain herättelee, lähtisiköhän kohta ajokin?

oli käytännössä sulanut pois, kun taas pohjoisempana oli muutamia senttejä lunta. Nollan tienoilla ollut lämpötila, kohtalainen tuuli ja vesisade antoivat vielä oman mausteensa soppaan, vaikka maastoissa olikin ollut jonkin verran ketunjalkia.

Kilpailun ylivoimaiseen voittoon, lähes kymmenen pisteen erolla toiseksi tulleeeseen, ylsi varmalla suorituksellaan uros Aamutuiman Ozi. Rodunmestari 2020 tittelin lisäksi Ozi saavutti upealla 97:n pisteen ykkösellään myös käyttövalion arvon. Mestarille kirjattiin täysi ajoera, rivi kympejä sekä eniten havaintoja ajettavasta. Aamutuiman koirat hallitsivatkin kilpailua, sillä toiselle sijalle nousi vuoden 2018 rodunmestari Aamutuiman Helmi. Helmin hakusitkeys palkittiin, kun 173:n minuutin hausta kettu viimein nousi ajoon. Ajominuutteja 97 ja vielä lisähaku päälle. Kolmanneksi sijoittui Maarounoori Toma, jonka maastossa ennätettiin myös riistanhoitotehtäviin, kun koiran eteen sattui näättä. Ketut sen sijaan olivat suotuisalla juoksutuulella kärki-kolmikton edessä, eivätkä kaikonneet maan alle ajosta. Monessa maastossa haut eivät tällä kertaa kuitenkaan tuottaneet tulosta, vaikka koirat työskentelivätkin pääasiassa sitkeästi yöjäljillä. Joku herätteli enempi, joku vähän vähempi.

Päivä oli kuitenkin kaikkien osalta niiltä osin onnistunut, että kaikenlaisilta haavereilta vältettiin. Tohmajärven seudun susitilanne kun on ollut viime aikoina vähintäänkin haasteellinen. Kilpailu saatiin kuitenkin käytyä ilman havaintoja harmaaturkeista maastoissa. Onkamon metsästysseuran tilat olivat väljät (eritoten saunatilat keräsivät ihai-

Jäiset tiet ja lähes lumettomat metsät tuottivat haasteita koirille.

lua osakseen) ja keittiössä valmistuivat maittavat ja runsaat ateriat. Keskuspaikalla vallitsi koiranohjaajien kesken hyväntuulinen yhteishenki koko kilpailun ajan ja kilpakumppaneille muistettiin toivottavaa turvallista kotimatkaa - pisimmältä tulleet ajelivat aina Kurikkaan ja Ouluun saakka.

Rodunmestaruus 2020 pääsponsorina toimi Ultracom. Ylituomariryhmän liikkumista maastoihin sponsoroiti puolestaan Timosen Auto, jolta oli annettu käyttöön tuliterät menopelit. Mukana myös Tessu sekä Hauhau Champion.

Tulokset:

1. Aamutuiman Ozi om. Antti Räsänen 97 p. KVA-keaj
2. Aamutuiman Helmi om. Pasi Kinnunen 87,25 p.
3. Maarounoori Toma om. Pasi Kultti 78 p.
4. Kettukeisarin Nighttrain om. Ari Hiltula 29 p.
5. Luolaukkelin Alina om. Jami Mylläri 24,50 p.
6. Kettukairan Kajastus om. Juha-Petteri Juotasniemi 24 p.
7. Ala-Kitkan Edvard om. Voitto Koskenvalta 10 p.

Timosen Auton sponsoroimat menopelit kuljettivat ylituomariryhmää luotettavasti.

KV Booster ajokoe 9.1.2021

Koirat kisailivat oivallisiin lopputuloksiin KV Booster ajokokeessa 9.1.2021 Jämsän ja Mäntän metsämaastoissa. Noin 10 asteen pakkasessa lumisissa maastoissa 15 suomenajokoira antoi vauhtia jäniksille, joita jokaisesta maastosta löytyi vähintään kaksi temppuilemaan koiran eteen. Pöllyävä lumi antoi, etenkin lumeen tottumattomille, koirille haastetta. Alkujaan ilmoittautuneita oli 22, mutta koeaamuna maastoon lähti 15 rohkeaa ajuria omistajineen. Koiria oli laajalta alueelta: Salo-Iisalmi-Lapua ja monta paikkakuntaa siltä väliltä.

Koemaastot olivat huolella valitut Kuhmoinen-Jämsä -Mänttä -Orivesi alueelta. Keskuspaikkana toimi Kuokkala lähes keskellä koemaastoihin nähden. Sen väljät sisätilat ja suuri piha-alue helpottivat koronajärjestelyissä. Koemaastoissa päivät olivat vaihtelevia ja tapahtumarikkaita, mm. yhdellä koiranomistajalla olivat mukana reippaat 1- ja 7-vuotiaat lapset, yksi koira putosi jäihin ja pelastamaan

rientänyt maastotuomari samoin. Merkittävää oli se, ettei yhdessäkään maastossa ollut sudet eivätkä muutkaan pedot häiritsemässä koirien työskentelyä.

Koirista kahdeksan ajoi ykköstituloksen, neljä kakkosen sekä yksi kolmosen. Sijoituksia jaettiin kymmenyksien tarkkuudella. Kahdella koiralla oli huonon tuurin päivä (mm. koiranomistaja luopui puhelinongelmien vuoksi). Voiton ja esitetyn Cacitin vei KVA Vitikon Unski 89,29 p, om. Paavo Hietala ja Leena Koppila Pirkkalasta. Toiseksi tuli KVA Haukka-ahon Ringo 85,67 p, om. Tapani Väänänen Jyväskylästä. Kolmanneksi sijoittui KVA Nette's Welhon Louhi 85,25 p, om. Pekka Kero-la Lapualta. Äijälän Vilipetteri 77,50 p, om. Katri Heinmurto Mäntsälästä saavutti KVA arvoon oikeuttavan tuloksen.

Kokeen runsaista palkinnoista vastasivat pääsponsorina toiminut VipStore Virroilta sekä

Demakk oy Jämsästä. Voittajakoiraa sai Jämpti koiratarhan ja toiseksi tullut riistakameran. Erikoisia Booster-ruokapusseja jaettiin kaikille koirille ja omistajille löytyi termosmukeja monien muiden ”pikkupalkintojen” lisäksi.

Koe oli järjestelyiltään poikkeava. Se oli yhteistyötä kahden kennelpiirin alueelta, Mäntän seudun koirakerho Pohjois-Hämeestä ja Jämsän ajokoira-yhdistys Keski-Suomesta. Jouni Leppä, Marko Murtomäki ja Topi Savijärvi apujoukkoineen loihivat kokeen kasaan. Koronan takia oli monia poikkeusjärjestelyjä. Keskuspaikalle tulivat vain koiranomistajat ja ryhmätuomarit. Palkintotuomarit olivat maastoissa (tai läheisyydessä) aamulla valmiina eivätkä käyneet koepaikalla lainkaan. He olivat hyvin maastoja tuntevia ja saivatkin runsaasti kiitosta koiranohjaajilta. Aamulla koiranohjaajat saivat kirjekuoret, joissa olivat maastokorttien lisäksi tiedot ryhmän jäsenistä puhelinnumeroineen, ajo-ohjeet koemaastoon sekä ylituomarin puhe toimintaohjeeksi koetta varten. Samalla koiranohjaaja sai muovikassin, jossa oli eväät ryhmälle koko päiväksi. Runsaista eväistä kiiteltiin, erityisesti suklaasta. Vaikka koko porukan yhdessäoloa ei ollutkaan, kiiteltiin välitöntä tunnelmaa ja koehenkeä. Tehokkuuden ja koronarajoitusten huipentumana ylituomari toimi ilman sihteeria ja autonkuljettajaa.

Tästäkö alkaa kehittyä kaikkien kokeiden uusi normaali?

Kokeen takana olevat puuhahmukset saivat ansaitusti kiitosta ja lupailevat ensi koeaudelle ”uusintaa” KV-kokeesta. Sponsoreille, maastot käyttöön antaneille seuroille sekä palkintotuomareille kuuluu isot kiitokset.

Tulokset:

1. Vitikon Unski, 89,29 p, Paavo Hietala ja Leena Koppila
 2. Haukka-ahon Ringo, 85,67 p, Tapani Väänänen
 3. Nette's Welhon Louhi, 85,25 p, Pekka Kerola
 4. Jippo, 85,04 p, Heikki Immonen
 5. Kaaponharjun Helmi, 81,08 p, Jouni Leppä
 6. Ruskapolun Amanda, 78,42 p, Jukka Vesander
 7. Ajotaiturin Kajo, 77,58 p, Arto Säisä
 8. Äijälän Vilipetteri, 77,50 p, Katri Heinmurto
 9. Alma, 71,63 p, Taru Tähtinen
 10. Katajahovin Vihtori, 70,54 p, Leo Majuri ja Katri Ilves
 11. Linnuskorven Täyskäsi, 64,21 p, Markku Otonkorpi
 12. Ranniston Taavetti, 60,13 p, Tero Mäkinen
 13. Taikavuoren Solttu, 57,92 p, Janne Wirkkala
 14. Mujunmaan Karu, luopui, Markku ja Jorma Kälvinmäki
- Vinkkelinttu Heta, luopui, Sakari Suoranta

Vitikon Unski ja Leena Koppila

Ajoa odotellessa. Kuva Henri Hentilä.

Räntäaamun kennelissä kasvatetaan menestyjiä

Nimeni on Eeva Remes ja asun Rovaniemellä. Perheeseeni kuuluu avopuoliso Heikki Tervola, neljä aikuista lasta ja 5 lastenlasta. Koulutukseltani olen KM ja musiikin aineenopettaja. Toimin peruskoulun ja lukion aineenopettajana Kemijärvellä.

Kasvatan suomenajokoiria Räntäaamun kennelnimellä. Kennel on saanut nimensä Räntäaamun kennelini ensimmäisen pentueen isän Kuturan Rantä ja emän Syysaamun Siiri nimistä. Ensimmäinen suomenajokoirapentue syntyi vuonna 2007 ja 13 vuoden aikana olen teettänyt 6 pentuetta. Pentuja on niistä syntynyt yhteensä 49, joista viimeisin keväällä 2019. Räntäaamun kennelnimen sain 2007, AJOK tuomarikortin 2007, HIRV tuomarikortin 2014. Olen kahden metsästysseuran jäsen.

Toiminta: Kennelliiton kaverikoirayhteysheikki 2012-2014. KILPA-2012 toimikunta, talkootyö koiranäyttelyissä ja koiratapahtumien Match Show järjestäminen.

Kunnianhimoa ja onnistumisia

Lapsuudenkodissani isäni oli innokas lintu- ja jäniskoiramies. Koko perhe vietti myös paljon aikaa kesämökillä kalastaen läpi vuoden. Lapsuuden jänis- ja lintumetsällä muistan hypelleeni isäni saappaan jälkiä, joiden välimatka tuntui valtavan pitkältä. Isä opetti kunnioittamaan riistaa, siitä valmistettiin aina juhlaruokaa.

Oman ensimmäisen ajokoiran sain kymmenvuotiaana, ilmavainuisen suomenajokoiran Samin. Koiran, joka sai minut rakastumaan suomenajokoiraan. Muutto kotoa, opiskelu toisella paikkakunnalla ja perheen perustaminen suuntasi ajankäyttöä vuosiksi ja metsällä kävinkin noina vuosina ainoastaan kavereiden koirilla.

2005 keväällä mieheni näki paikallislehdessä myynti-ilmoituksen juuri vuoden täyttäneestä hyväksukuisesta nartusta, jonka onnistuimme saamaan. Syysaamun Siiri karkasi heti ensimmäisenä päivänä, mutta löytyi pian jänisajosta kodin lähi-

Kennelin kantanarttu FI KVA Syysaamun Siiri kasv. Tapani Pukkila e. Rasakan Taika i. Sillansivun Pelle.

Kuturan Rantä kasv. Jorma Hookana e. FI KVA MVA SE KVA MVA Ilo i. FI KVA MVA Oikopolun Pomo.

Hyvin rakentunut koira liikkuu erinomaisesti. Multi champion MV-14 Räntäaamun Rane om. Tomi Koi-visto e. XX Syysaamun Siiri i, Kuturan Rantä.

metsästä. Siiristä kasvoi erittäin metsästysintoinen, rehti koira, joka käytti runsaasti ilmavainua myös haulilla. Siiri oli hyvähaukkuinen koira, jolla oli erinomainen haukun kertovuus. Nuorena Siiri oli lumella tiukahko. Hyvä kylmähaku, esteajotaito, luonteeltaan ja emona erinomainen, näyttelyssä sertin koira. Se kulki mukana metsällä ja kotona aina kytkemättä. Sorkkaeläimet tai petoeläimet eivät Siiriä kiinnostaneet.

Metsästysharrastuksen käännekohta tapahtui tutustuessani jo edes menneeseen ajokoiramiehen Ankkurin Aarneen. Oli elämäni ensimmäinen näyttelykäyntini ja esitin Siirin. Palaute osaamattomuudestani kuului kehän reunalta isoon ääneen Aarneen suusta: ”Tuolla naisella on helvetin kaunis koira, muttei se osaa sitä yhtään esittää” Ja oikeassahan Aarne oli. Arvostelussa luki... ”Koira esiintyy ja esitetään takakorkeasti”. Menin kehän jälkeen huutelijan luo, esittelin itseni ja pyysin, voisiko hän neuvoa, jos koira on kerta niin komea. Ja Aarne neuvoi ja kuultuaan Siirin ajotaidosta, hän hommasi tuomarit, käski lukea sinisen kirjan ja näin tutustuminen ajokokeisiin ja myöhemmin kiinnostus jalostukseen heräsi.

Samana vuonna sain tuntemattomalta puhelun ja minulle tarjottiin hyväksukuista urosta Kuturan Rantää, josta omistaja halusi luopua. Rännän omistaja oli kuullut, että meillä koira pidetään hyvin ja metsää saa ja lähdin katsomaan urosta. Ensivaikutelma täytti kaikki odotukset ja kerroin Rännälle, että tulen hakemaan sen pian uuteen kotiin. Kotimatalla soitin miehelleni ja tiedustelin, että mitä hän sanoo, jos hommattais toinen ajokki. Heikki tuumas ainoastaan, että ”olet Eeva tainnut jo päättää ostaa sen”. Tilanne sai yllättävän käänteeseen, kun palasin samana päivänä myöhemmin Rännän kotiin ja paikalla olikin jo useampi ajokoiramies katsomassa ostomielessä urosta. Onnistuin kuitenkin saamaan Rännän, koiran, joka näytti minulle, mitä on sammumaton metsästysinto, huippuhaukku ja kultainen luonne. Sitkeys ja periksi antamattomuus vaikeissa olosuhteissa oli Rantää.

Entisellä omistajalla oli ollut paljon kiinni saamisen kanssa haasteita, enkä ihmetellyt. Huomasin heti ensimmäisillä reissuilla, että vuorokausi tulisi vaihtumaan seuraavaan päivään, ennen kuin Rantä lähtisi kotiin. Rantä saikin lempinimen ”17 tunnin koira”. Ei ollut tavatonta, että pitkän yli puolen vuorokauden ajon jälkeen Rantä halusi metään seuraavana päivänä ja teki 7 h:n työt. Koira kuivui näillä reissuilla nopeasti ja naudanmahalla koiran selkäranka ja kylkiluut saatiin taas piiloon. Puolessa välin viikkoa Rantä otti ja karkasi lähimetsään, jos rokulipäiviä tuli sen mielestä liian monta.

Yhteistyöllä on ollut iso merkitys kenneltoiminnan käynnistymisessä. Kennelin ensimmäisen

FI MVA Röntäaamun Kelmi om. Akseli ja Arto Lääperi SAJ Päänäyttely 2020 BIS1 (kuva Kajaa-ni KV 2020 BIS 2) e. XXX Röntäaamun Tessa, i. XX Sahtiajon Roki.

Röntäaamun Tessa on erinomainen emä kuten äitinsä Syysaamun Siiri.

Ensimmäiset elinviikot pennut kasvavat ihmisten kanssa ja tutustuvat lauman muihin koiriin.

pentueen Syysaamun Siiri - Kuturan Röntä syntymää tammikuussa 2007 oli todistamassa jalostusneuvoja Harri Peltomäki. Muistan, kuinka Harri nosteli märkiä vastasyntyneitä pentuja vuoron perään käsissään silmiensä eteen ja tuumasi viiden pennun kohdalla "sertin koira". Harri opetti näkemään, kuinka pennusta näkee heti syntymän jälkeen, mikä sen ulkonäkö tulisi olemaan aikuisena. Harri muistutti myös, kuinka kiitollinen saan olla pentueen rakenteista, jonka laatuista moni havittelee vuosia saamatta koskaan.

Aarne ei valitettavasti kerennyt näkemään tätä pentuetta. "Älä anna Eeva niitä ilmaiseksi" oli Aarnen viimeinen neuvo sairaalan sairastuvuoteelta, kun soitin hänelle pentujen synnyttyä. Kennelin ensimmäisen pentueen elossa olevien 14-vuotis-syntymäpäivää vietettiin 19.1.2021.

Siiri osoittautui erinomaiseksi periyttäjäksi. Se sai kaksi pentuetta, yht. 18 pentua, joista jalostukseen on käytetty valiokoiria Rane, Tessa, Ringo ja Erkko. Siirin on jälkeläisiä toisessa polvessa 118. Koejälkeläisiä on jokaisessa Siiri-Röntä pentueen toisen polven pentueessa. Tällä hetkellä nuorin omistuksessa oleva narttu on kolmannessa suoraan alenevassa sukupolvessa.

Kuturan kennelin Jorma Hookanan 25 vuoden jalostustyö on nojannut vahvasti suomenajokoiran rotumääritelmään. Hänen tekemällään jalostusvalinnoilla on iso merkitys kennelin kahden ensimmäisen sukupolven urosvalinnoissa. Olen saanut iloa lyhyessä ajassa siitä, kuinka kasvattaja on tuotu usein näyttille kokeisiin ja kehiin.

Yhteistyössä sen salaisuus

Kannustusta, hyvää kennelhenkeä olen saanut kokea osakseni monin eri tavoin. Tuomarit ovat lähteneet vuodesta toiseen hyvinkin lyhyellä varoitusajalla yli sadan km:n päästä tuomaroimaan kennelin koiria. Eeva ja Paavo Örn sekä monet oman paikkakunnan kaltaisensa pitävät yllä talokohenkeä, joka näinä erikoisina aikoina on supistunut huomattavasti. Myös Länsirajan kennelit ovat avoimesti tarjonneet mm. tukea koemaastojen saamisessa. Heille niin kuin monelle meistä rakkaus suomenajokoiraa kohtaan näyttäytyy tekoina, yhdessä tekemisenä ja auttamisena.

Eveliina Jaako on esittänyt kennelin koiria menestyksellisesti yli kymmen vuotta kyläkehistä maailman voittaja kehään tehden suomenajokoi-

Valmiina maailmalle! Lähtö kasvattikodista 8 vk:n ikäisenä, Röntäaamun Tessa - Perämeren Poju pentue vuodelta 2015.

raa tunnetuksi menestyksellä niin koti- kuin ulkomailla.

Tuloksia Suomessa:

- 4 käyttövaliota, joista
- 3 kaksoisvaliota
- 2 muotovaliota
- 7 muuta koepalkittua
- 1 C.I.B. *2.:n vahvistusta vaille
- 8 CACIB palkittua
- 14 SERT palkittua

Ruotsissa:

- 2 käyttövaliota, josta toinen kaksoisvalio
- 1 muu koepalkittu
- 1 SA palkittu

Tomi Koiviston omistama 37:n tittelin Multi Champion Röntäaamun Rane vietti tammikuussa 2021 14-vuotissynttäreitä. Koira, jonka MV-14 titteli Helsingissä on kennelin huippuhetki ja tulee jäämään mieleeni ikuisiksi ajoiksi. FI KVA MVA Röntäaamun Paavo (s. 2015), Lapin Piirinmestari 2020 ja Pohjan lohkon varakoiri. Paavo on jo toinen Tomi Koiviston kaksoisvaliokoiri Röntäaamulaista, isänä kaksoisvaliovanhemmat Perämeren Poju ja Röntäaamun Tessa. Tomilla on kasvassa myös lupaava nuori uros Orion Ranen alta.

Päänäyttelyn voitto on tullut Ranelle 2012 ja Röntäaamun Kelmille 2020. Nuorin Ajok-1 tuloksiin tällä kaudella yltänyt on -19 pentueen Janne Koistisen omistama Röntäaamun Alli "Lilli", näyttelystä saman pentueen Ailu on kehässä käynyt ja saanut 1:n SERT:nsä syyskuussa 2020. Kennelille on myönnetty pronssinen ja hopeinen kasvattajapalkinto.

Tervola ryhmänäyttelyssä 15.4.2017. Ensikertalaisia kehässä Ranen matkassa Pikku-Siiri, Kulta-Sanna ja Pihla.

Helpompaa

harrastamista elämää järjestelemällä

Kun kännyköitä ja tutkia ei vielä ollut, jänisjähissa meni yleensä koko päivä. Oli tavallista 70- ja 80-luvulla, että kaverin kanssa haettiin viikonloppun rientojen jälkeen meiltä koira ja lähdettiin "samoilla silmillä" suoraan jänismetsälle. Metsästysalueet olivat laajempia ja jäniksiä oli todella paljon. Koirilla oli tilaa ajaa metsissä, ei ollut vilkkaasti liikennöityä teitä jahtimaiden lähellä. Metsälle ei lähdetty treenaamaan koiraa, vaan metsästämään. Muistan eräänkin kerran kutsuneeni koiraa pois jahdista ilmaan ampumalla. Joskus useana päivänä peräkkäin paikantimien puuttuessa.

Tänä päivänä koiraharrastuksen sovittaminen työssä käymisen rytmiin on useimmille meistä tasapainoilua ajan riittämisen kanssa. Kennelin koirat siirtyvät elo-lokakuuksi jahtimaiden äärelle Kemijärven Ailankaan jahtimökillä. Lyhentynyt työmatka ja ajon kuunteleminen, vaikka mökin saunan lauteilta on mahdollistanut useamman koiran pitämisen kennelissä samanaikaisesti.

Narttulinja jalostuksen kivijalkana

Jalostuksen tukijalka on erinomainen narttulinja. Nartun tulisi olla selkeästi ominaisuuksiltaan keskitasoa parempi, jotta käytän sitä jalostukseen. Arvostan nartun tasapainoista, vahvaa luonnetta. Nartun terveys ja rakenne pitää olla kunnossa ja metsästysinto erinomainen. Intohimoinen, "kir-konkelloissa laulava" ääni sekä ilmavainun käyttäminen vahvasti haun aikana plussaa. Nartun tulee olla laajahakuinen ja kylmä haku pitää olla

Leke ja Kulta-Sanna "Saana" jahdissa.

2-vuotiaana valioitunut SE KVA MVA Röntäamun Kuurankukka om. Marcus Svedjestram.

kunnossa. Pärjääminen talvisissa olosuhteissa, pakkasessa ja korkeassa lumipeitteessä työskentely asettaa myös korkeat vaatimukset koiran kestävyydelle, karvapeitteelle ja käpälille. Nämä ovat keskeisiä kriteerejä jalostusvalinnoille.

Urosvalinnassa pyrin löytämään lähelle yhdistelmää linjassa olevan vahvan periyttäjä uroksen. Uroksissa suosin vanhempaa urosta, jonka terveys jo tiedetään ja jolla paljaan maan ajotaito on erinomainen. Koska kasvatustyöni on vasta alkumetreillä, haluan odottaa uroksen periyttämiskyvystä näyttöä, myös saada tietoa mahdollisista tulevista ja vältettävistä ongelmista. Paperilla oleva tieto on tärkeää ja suuntaa antava, mutta mielellään soitan uroksen kasvattajalle, pentuesisarusten omistajille ja vasta sitten uroksen omistajalle, onko uros käytettävissä nartulleni. Tavoitteena on kokonaiskuvan saaminen siitä, antaako tuleva yhdistelmä vastetta sille, mitä haen. Onneakin tarvitaan ja viime kädessä annan vaiston vaikuttaa urosvalintaan. Mielestäni hyvän jalostusuroksen astutusmaksu voisi olla korkeampi. Ehkä se motivoisi uroksen omistajaa paremmin jatkamaan koenäyttöjen antamista pitempään. Pitkä käyttöikä olisi näin helpposti todennettavissa. Herkkyydet ja metsästysin-

non säilyminen ei olisi myöskään puheen varassa.

Pentu osaksi perhettä

Pentu lähtee kotiin, jossa taataan koiran riittävä hyvinvointi, niin kotona kuin metsällä. Koiran tulee päästä ihmisten arkeen, osaksi laumaa muutoinkin kuin metsällä. Omistajan kunnioittaminen ja kanssakäyminen lajitoverien kanssa sujuu, kun ihminen tuntee koiransa ja koira johtajan. Suomenajokoiranhan on helppo saada tottelemaan pelolla, mutta koiran kunnioitusta sillä ei saa. Omistajan tulisisikin olla pennun kiintymyksen arvoinen.

Pennun myyn entuudestaan tutulle, tai sitten pennun kyselijällä on vahva suositteija. Haastatellen pennun kyselijän huolella, jotta voin luottavaisena antaa pennun uuteen kotiin. Nykyään tulevasta pentueesta on varattu etukäteen muutama pentu jo kotona olevan Röntäamulaisen jatkoksi. Pentuja menee sekä metsästäjille että koemiehille.

Raja on tässä lähellä ja yhteistyö Ruotsiin on käynnistynyt mutkattomasti. Pyrin huomioimaan erityisesti nuoret, uudet harrastajat, kunhan muuttuva elämäntilanne esim. opiskelu, varusmiespalvelus jne. on mietitty jo valmiiksi pentua

kyseltäessä. Junnuketjuun olen lahjoittanut kerran pennun 2019 pentueesta. Yhteydenpito kasvattikodin ja pennunostajan kanssa on ollut mutkaton kaikki nämä vuodet. Harrastuksen "suola" on ollut seurata kasvattien elämää, tukea tarvittaessa ja iloita onnistumisista myös myötelä elämän kolhuissa.

Tutkimalla turvataan tulevaa

Ymmärrän ataksiatutkimuksen mahdollistavan ataksian välttämisen, mutta itse en käytä urosta, joka on ataksia kantaja. Katson, että tällä tavoin pystyn parhaiten kontrolloimaan ataksiageenin ilmaantuvuutta myöhemmin linjassa. Arvostan terveystutkimuksia ja kuvautan kaikki omistamani koirat 1,5-2 v: n iässä riippumatta siitä, tulenko käyttämään koiraa jalostukseen myöhemmin. Toivon, että emä pitäisi kuvauttaa ennen ensimmäistä penikointia, ymmärrän kyllä huolen kustannuksista.

Kennelliitolta toivoisin tukea kasvattajille terveystulosten kustannusten tasoittamiseen. Tekehdän suurin osa rotumme kasvattajista jalostustyötä puhtasrotuisen koirarodun eteen harrastepohjalta ilman taloudellista hyötytavoitetta.

Ajokoesäännöt jalostuksen tietopankkina

Kokeiden tarkoitushan on kerätä tietoa koiran ominaisuuksista jalostusta varten.

Myös kokokauden kokeissa on arvostelun perusteena saman sinisen kirjan koesäännöt myös tuomareiden pätevyysvaatimukset kuin kaikissa SKL:n ja kennelpiirien myöntämissä ajokokeissa. Olen pannut merkille, että yhä suurempi joukko tuomareista kokee tehtävän kunniatehtävänä ja sen mukaisesti myös koepäivänä käyttäytyä ja lopputulos koepöytäkirjassa näyttäytyy. Keskustelua tuntuu myös aina silloin tällöin nousevan koko kauden kokeen tarpeellisuudesta, myös epäilyä tuomarivirheistä. Jos meistä jokainen kokeessa kävijä jättää tuomaroimatta "parhaan kaverin", tai oman kasvatin alta tulevan koiran, olisiko se riittävä keino lopettaa epäily epärehellisyydestä. Suomalainen kateus kun ei tarvitse paljon "ravinteita" kukoistaakseen ja selän takan puhetta riittää. Mielestäni yhden tuomarin malli voisi olla mahdollinen myös Suomessa. Tuomarilista em. valtuudella olevista tuomareista alussa voisi rauhoittaa epäilijöitä.

Susi lampaan vaatteissa vaikuttaa harrastamiseen

Vaikka täällä pohjoisessa tilanne on parempi, surua ja voimattomuutta tunnen suden kannanhoitollisen metsästyksen todella nihkeää päätöksen tekoa kohtaan. Turhia menetyksiä, niin koirien kuin kaikkien muidenkin kotieläinten joutuminen suden raatelemaksi ei voi hyväksyä. Ihmisen tulee saada oikeus palauttaa suden luontainen pelko ihmistä kohtaan. Ja mielestäni se tapahtuu lopettamalla ihmisen reviirille tulevat pedot. Luonnonsuojelu on jossain määrin mielestäni jokaisen velvollisuus, mutta silloin, kun ei enään nähdä "metsää puilta" ja yritetään muuttaa eläinkunnassa vallitsevaa marssijärjestystä, mielestäni suojelija toimii kuin "susi lampaan vaatteissa".

Ajokoiraharrastuksen säilyttämisessä edes nykyisellä tasolla on monia haasteita: maasto-olosuhteiden muuttuminen, jäniskannan vaihtelut, muiden metsästysmuotojen suosion kasvu, nuorten ja uusien harrastajien löytäminen lajiin jne. Nyt kun elämme näitä erikoisia aikoja ja tuntuu, että epävarmuus tulevasta on koko ajan läsnä, olisiko erilaisten verkkoalustojen esim. Teams:ä käyttäen yksi mahdollisuus istua "saman nuotion ääreen". Mahdollisuus osallistua yhdessä ääneen käytyyn keskusteluun voisi lisätä myös yhteisöllisyyttä. Toistemme kannustaminen, kiitosten ja onnitteluiden antaminen hyvässä kennelhengessä voisi muuttua myös somea helpommaksi. Haasteiden näkeminen mahdollisuutena, ripaus onnea ja suomenajokoiran sitkeyttä, sitä toivon meille kaikille vuoteen 2021.

Lupaava nuori kasvatti, jolla jo kaksi AJOK-1 tulosta Röntäamun Alli "Lilli" synt. 11.4.2019 e. Röntäamun Majja i. C.I.B. FI KVA MVA NO MVA Pate.

Koiravalokuvauksen ABC

Oma koira on monelle erityisen mieluista kuvauskohde. Nykypäivän teknologia on mahdollistanut sen, että puhelimellakin otetut kuvat voivat olla riittävän korkealaatuisia valokuvatuotteiden teettoon. Järjestelmäkameralla kuvatessa koirakuvat nousevat täysin uudelle tasolle. Miten onnistunut koiravalokuva rakennetaan? Miten koira saadaan olemaan edustavasti kuvissa? Lue ammattikoiravalokuvaajan vinkit!

Koiran ohjaaminen

Valokuvaamisen täytyy olla koiralle kannattava ja miellyttävä tilanne. Monesti kuulee sanottavan, että koira kääntää aina kuvatessa katseensa pois päin, luimistelee tai jopa poistuu paikalta. Tämä on koiran tapa kertoa, että tilanne on jollain tavalla paineistava, epämielittävää tai tylsä. Voi olla, että koira on joskus pakotettu kuvaan tai siihen on petytty, mikäli se ei ole halunnut olla kuvassa

ihmisen toivomalla tavalla. Aina ei edes tarvita aiempaa huonoa kokemusta – osa koirista pitää kuvaamista hauskana ja huomion keskipisteenä olemista luonnostaan epäilyttävänä.

Koiran innostaminen kuvaamiseen tapahtuu parhaiten sitä motivoivan palkkion avulla. Ulkona kuvatessa voi olla haastavaa kilpailla koiralle mieluisten hajujen ja tapahtumien kanssa. Metsästyskoira harvoin kiinnostuu markkin kuiva-herkuista silloin, kun tarjolla on riistan jättämiä jälkiä tai se kokee tarpeelliseksi vartioita ja tutkia omaa elinpiiriään. Kuvaustilanteeseen kannattaa ottaa mukaan jotain voimakkaasti tuoksuva erikoisherkkua, kuten raakaa lihaa, eineslihapullia tai sisäelinnameja. Joskus koiran oma ruokakuppi saattaa toimia ”taikavälineenä”, jolla huomion saa kiinnitettyä yhdessä tekemiseen. Palkkio voi kiinnostaa enemmän, jos se annetaan ruokakupista.

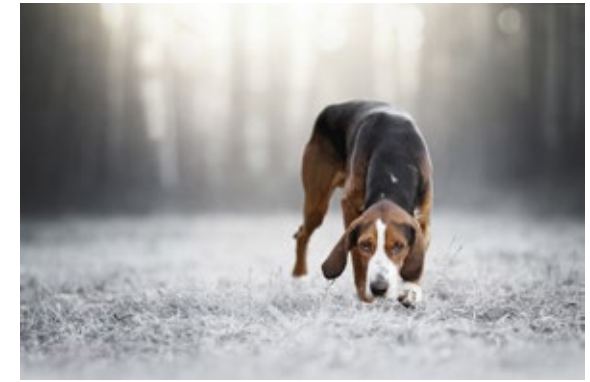
Mikäli koira on nirso, on palkkiota mietittävä luovemmin. Joskus mallin saattaa saada riemas-

tumaan ulos tuodusta lempilelusta. Koiraa on mahdollista palkita myös hajuilla, joita se pääsee tutkimaan heti sen jälkeen, kun on ensin jaksanut hieman keskittyä kameran edessä.

Jos kuvaat koira yksin, luotettavan paikoillaan pysymisen opettelu on avain onnistumiseen. Kuvattaessa toistot kannattaa pitää lyhyinä, jotta koiran mielenkiinto ei pääse hiipumaan. Omien asiakkaideni kanssa kiinnitän aina huomiota siihen, että koira saa kuvausten lomassa liikkua ja tutkia ympäristöään. Suunnittelen kuvauspaikat etukäteen ja mietin, miten koiralle saadaan luonnollisia taukoja siirtyessämme tietyltä kohteelta seuraavalle. Mikäli koira tahtoo poistua kuvaustilanteesta, se kertoo yleensä näin olevansa tauon tarpeessa. Tällöin on mentävä koiran ehdoilla – pakotettu koira ei näytä kuvissa edustavalta.

Paikallaanoloharjoitukset kuvauksia varten kannattaa aloittaa aina helpossa ympäristössä, jossa koiralla on parhaimmat edellytykset onnistua. Mitä tiheämmin koira saa onnistumisia, sen nopeammin se oppii ja sen kärsivällisyys kasvaa. Mikäli koira ei vielä tunnista lainkaan paikka-käskyä, kannattaa harjoitukset aloittaa sisätiloissa tai omassa ulkotarhassa. Aluksi astutaan yksi askel taaksepäin ja palkataan koira. Sitten kaksi, kolme ja niin edelleen. Lopulta voidaan alkaa pidentää paikallaanolon kestoa, esimerkiksi viisi tai kymmenen sekuntia kerrallaan. Kun koira pysyy luotettavasti aloillaan, voidaan häiriötä kasvattaa menemällä kyykkyy ja ottamalla kamera tai puhelin käteen. Tämä voi olla haastava vaihe, sillä moni koira on pentuaikoina opetettu tulemaan luokse siten, että ihminen on kyykyssä koira vastassa. Pilkkomalla harjoitukset pieniin osiin ja lyhyisiin treenipätkiin useimmat koirat kuitenkin edistyvät nopeasti. Kun paikallaanolo sujuu sisällä tai omassa tarhassa, voidaan harjoituksia jatkaa kotipihalla pitkässä liinassa. Paikan vaihtuessa harjoituksia tulee kuitenkin aina helpottaa, sillä koiran täytyy oppia yleistämään opeteltu käsky uuteen paikkaan ja tilanteeseen.

Paikallaanoloharjoituksissa on tärkeää, että palkkio onnistumisesta käydään viemässä koiralle. Mikäli koiran annetaan ymmärtää, että se hakee palkkionsa ihmiseltä paikallaanolon jälkeen, alkaa koira yleensä jossain vaiheessa ennakoita paikallaolosta vapautusta ja aloillaan pysymisestä tulee vaikeampaa.

Onnistunut kuva ei aina edellytä mallin paikallaloa. Oivia toiminnallisia otoksia syntyy myös hetkinä, jolloin koira saa puuhastella omia juttujaan.

Koiran pään kääntämisessä kameran suuntaan on niin ikään muutamia niksejä. Itse käytän omassa työssäni pientä kämmenen sisään mahtuvaa vinkulelua ja kahta erilaista pilliä. Mikäli koira kyllästyy ääniin kuvauksen aikana, alan yleensä soittaa mallille eläinvideoita tai ovikellon ääntä YouTubesta. Puhastelevan varoitushaukun imitointi on myös toiminut hyvänä huomionkiinnittäjänä.

Valo, kaiken A ja O

Valokuvatessa valon suunnalla ja laadulla on aina merkityksensä. Koirien kanssa kannattaa lähtökohtaisesti suosia luonnonvaloa, sillä sisätilojen lämmin keinovalo harvoin tekee oikeutta esimerkiksi koiran väreille. Mikäli kuva halutaan kuitenkin ottaa sisällä, on parasta hakeutua luonnonvalon perässä ison ikkunan eteen.

Ammattilaisen näkökulmasta keskipäivän suora ja voimakas auringonvalo luo valokuvaamisen kannalta kaikista haastavimmat olosuhteet. Tällöin syntyy isoja kontrasteja ja vaaleat yksityiskohdat palavat herkästi puhki. Esimerkiksi suomenajokoira suorassa auringonvalossa kuvaaminen voi aiheuttaa ongelmia mustien ja valkoisten merkkien tasapainottamisen osalta. Mikäli ilma on kirkas, pyrin aina kuvaamaan koiran jossain laajassa varjopaikassa, jossa valo on pehmeämpää. Tällaisia löytyy esimerkiksi puiden katveesta tai rakennusten vierestä.

Koira kannattaa sommitella kuvaan siten, että sen kasvot ovat kohti valonlähdettä, kuten aurinkoa. Erityisen tärkeää tämä on kirkkaalla säällä. Voimakas sivuvalo voi hävittää varjoisan puolen

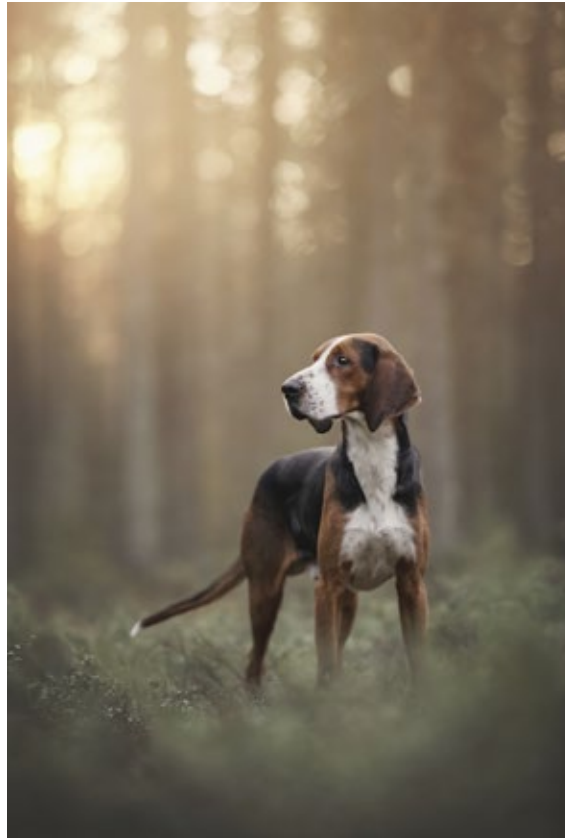

Tässä malli on sijoitettu vastavaloon. Kuva on otettu pari tuntia auringonnousun jälkeen, jolloin aurinko on vielä matalalla ja valon laatu pehmeä.

yksityiskohtia ja pahimmissa tapauksessa vääristää koiran ilmettä tai rakennetta. Tässä asiassa korostuu myös edellä mainittu varjossa kuvaamisen merkitys – suorassa auringonpaisteessa koira herkästi siristelee silmiään, mutta varjopaikassa se on helppo saada katsomaan kohti valon tulosuuntaa niin, että ilme on rento.

Kuvan sommittelu

Sommitelutyyliä löytyy varmasti yhtä paljon kuin valokuvaajia. On kuitenkin olemassa muutamia perusohjeita, joiden käyttöön on suositeltavaa kiinnittää huomiota. Koira kannattaa aina kuvata sen omalta tasolta. Konkreettisesti tämä tarkoittaa sitä, että kameran tai puhelimen kanssa on suositeltavaa kyykistyä tai polvistua kuvan ottoa varten. Suomenajokoira ei keskikokoisena kohteena onneksi edellytä kuvaajalta maassa makaamista – tätäkin on nimittäin tullut omassa työssä tehtyä muun muassa mäyräkoirien ja muiden pienten rotujen kanssa.

Tässä kuvassa malli on sijoitettu aukean reunalle, jolloin puut jäävät riittävän kauas taakse. Näin koira saadaan erottumaan selkeämmin taustasta.

Valitessa koiralle sopivaa kuvausympäristöä on mietittävä, millä tavalla kohde saadaan erottumaan selkeästi taustasta. Mikäli koira on kuvan päätahti, tulisi pyrkiä siihen, ettei taustalle jää silmää harhauttavia esineitä, asioita tai värejä. Esimerkiksi metsässä kuvatessa sijoitan koiran aina mieluiten polulle tai harvaan maastoon, jottei taustalle jäisi häiritsevästi töröttäviä oksia, taimia tai kantoja. Urbaanimmassa ympäristössä kiinnitän huomiota siihen, ettei taustalla näy autoja, roskapönttöjä tai kirkkaita liikennemerkkejä. Molemmissa miljöissä kannattaa huomioida myös taustan suorat hallitsevat linjat, kuten puunrungot tai lyhtypylväät. Koira kannattaa sijoitella siten, ettei tällaisia jää suoraan sen taakse. Aloittelijan yleisimpiä virheitä on efekti, jossa näyttää, että koiran päästä tai selästä kasvaa puu.

Suora horisontti tasapainottaa kuvaa ja siinä esiintyvää kohdetta. Aukeassa maastossa, kuten pellolla, rannalla tai kotipihaan nurmikolla horisontin suoristaminen on yleensä helppoa, mutta

esimerkiksi metsäympäristössä sen hahmottaminen voi olla haasteellisempaa. Itse etsin metsäisessä lokaatiossa tasapainottavien vaakalinjojen sijaan selkeitä ja suoria pystylinjoja, kuten puunrunkoja.

Koira valokuvattaessa mallin ei minusta tarvitse aina katsoa kameraan, jotta lopputulos olisi onnistunut. Mikäli koira katsoo kuvassa selkeästi tiettyyn suuntaan, tulisi sommittelussa katseelle jättää aina tilaa. Tällöin kuvan yleisilmeestä ei tule liian ahdas. Erityisen tärkeää tilan jättäminen on myös silloin, kun kuvassa on tiettyyn suuntaan tapahtuvaa liikettä, kuten juokseva koira.

Kameran asetuksista

– perusohjeita aloittelijalle

Järjestelmäkamerasta saa eniten irti silloin, kun kaikki asetukset opettelee säätämään manuaalisesti. Onnistuneisiin kuviin riittää yleensä ymmärrys kolmesta tekijästä – ISO-herkkyys, suljinaika ja aukko. ISO-herkkyyttä nostamalla kuvaan saadaan lisää valoa, mutta samalla kuvan laatu heikenee, sillä siihen muodostuu enemmän kohinaa. Esimerkiksi ISO-herkkyydellä 100 kuvat ovat mitä todennäköisimmin melko pimeitä, mutta niissä näkyy enemmän yksityiskohtia. ISO-herkkyydellä 1600 kuvat ovat valoisia, mutta varsinkin tummilla alueilla esiintyy voimakasta kohinaa.

Suljinaika määrittelee, kuinka pitkään kameran kennolle pääsee valoa kuvaa otettaessa. Mitä pidempi suljinaika on, sitä enemmän kuvaan saadaan valoa, mutta riski liike-epäterävyydelle kasvaa. Mitä lyhyempi suljinaika on, sitä vähemmän valoa ja liike-epäterävyyttä. Mikäli olet joskus saanut kamerallasi tärähtäneitä koirakuvia, vika on todennäköisesti liian pitkässä suljinajassa.

Aukko eli f-luku määrittää, kuinka paljon valoa pääsee sisälle kameraan. Siinä missä ISO-herkkyys ja suljinaika saattavat aloittelijastakin tuntua helpoilta sisäistää, voi aukko herättää hieman enemmän kysymyksiä. Suuri aukko nimittäin tarkoittaa kamerassa pientä numeroa ja pieni aukko päin vastoin. Esimerkiksi aukolla f2.8 kameraan pääsee enemmän valoa kuin aukolla f4, eli aukko f2.8 on aukkoa f4 suurempi. Aukko on minulle koiravalokuvauksessa tärkein kuvaan vaikuttava tekijä, sillä se paitsi tuo kuvaan valoa, myös kohdetta esille taustastaan. Mitä suuremmalla aukolla kuvataan, sen pehmeämmäksi kuvan tausta muuttuu ja sitä

Järjestelmäkameralla liikkuvaa kohdetta kuvatessa manuaaliasetusten hallinnasta on paljon hyötyä. Kun suljinaika on riittävän lyhyt, kuvasta ei tule sumeaa tai tärähtänyttä.

paremmin sen yksityiskohdat häviävät.

Tässä vaiheessa mukaan astuvat myös kameroiden objektiivit. Siinä missä suljinaikaan ja ISO-herkkyteen pystyy vaikuttamaan yksin kameran avulla, on aukko riippuvainen myös kamerassa kiinni olevasta objektiivista. Objektiivin isoin aukko mainitaan aina laitteen nimessä – esimerkiksi Nikon 35 mm f1.4 suurin mahdollinen aukko on f1.4 ja Canon 70-200mm f4 suurin mahdollinen aukko on f4. Joissain objektiiveissa aukko vaihtelee polttovälin, eli objektiivin pituuden mukaan. Esimerkiksi objektiivissa Canon 18-55mm f3.5-5.6 suurin mahdollinen aukko 55 mm polttovälillä (eli silloin, kun objektiivia on zoomattu pisimmilleen) on f5.6, kun taas 18mm polttovälillä (eli silloin, kun objektiivi on zoomattu lyhimmillään) aukon saa suurennettua f3.5:een.

Itse suosin koiravalokuvauksessa objektiiveja, joissa on mahdollisimman suuri aukko. Suljinai-kaa saa harvoin koiria kuvatessa pidennettyä, sillä eloisina kohteina ne eivät yleensä pysy täysin hievahtamatta paikallaan. Tällöin kuvaan täytyy saada valoa mahdollisimman suuren aukon avulla. Paikallaan olevaa koira valokuvattaessa pyrin pitämään aukon aina suurimpana mahdollisena. Arvo f2.8 on minulle henkilökohtainen minimi. Suljinai-kanani on paikallaan pysyvälle kohteelle jotain 1/400-1/4000 väliltä. ISO-herkkyyttä nostan maksimissaan 640:een. Hyviä täsmäohjeita on kuitenkin vaikeaa antaa, sillä sopivat asetukset ovat voimakkaasti riippuvaisia kuvausolosuhteista. Myös kameran merkillä ja mallilla on jossain määrin väliä. Parhaiten oppii siis itse kokeilemalla.

Jälkikäsittely herättää kuvat eloon

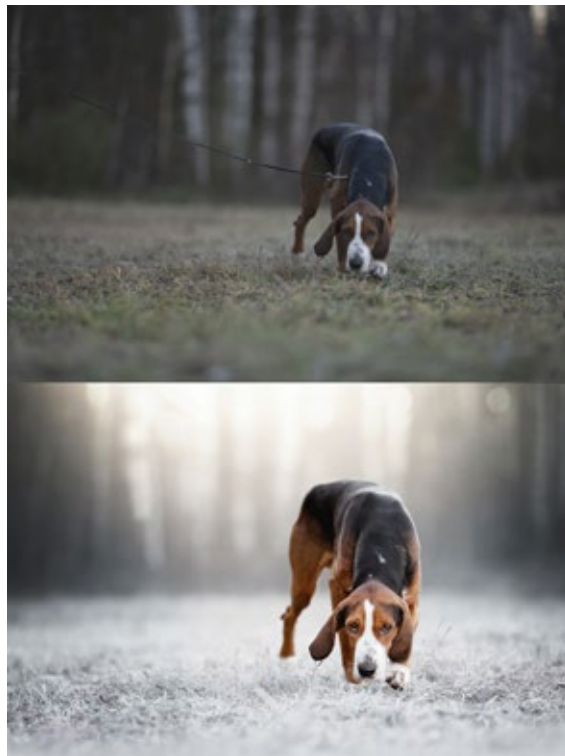
Nykypäivänä kuvien jälkikäsittelystä on muodostunut yhä isompi osa valokuvausta. Mielestäni yksikään kuva ei ole niin hyvä, etteikö siitä saisi jälkikäsittelyllä vielä hieman parempaa. Joskus pienet ja täysin huomaamattomilta vaikuttavat muutokset voivat tuoda kuvaan ihan uudenlaista ilmettä.

Puhelimille on saatavilla lukuisia helppokäyttöisiä kuvankäsittelysovelluksia, joiden työkalut ovat varsin yksinkertaisia. Lähes kaikista nykyisistä älypuhelimista löytyy jonkinlainen kuvanmuokkausmahdollisuus jo laitteen omasta kuvagalleriasta. Näissä onnistuvat kuvan tavallisimmat jälkikäsittelöt, kuten kontrastin, valon, lämpimien sävyjen tai terävyyden lisääminen.

Jälkikäsittelystä on hyötyä myös silloin, kun kuvista halutaan poistaa hihnoja tai pantoja. Puhelimella tämä on helppo tehdä esimerkiksi Snapseed -applikaatiolla. Mielestäni koiramalli on aina edustavimmillaan ilman ulkoilutusvälineitä. Harva riistaviettiäinen koiraa kuitenkaan kiinnostuu metsässä irti ollessaan valokuvaamisesta, kun tarjolla olisi rotutyypillisempääkin tekemistä. Asiakaskuvauksissani metsästyskoirat ovatkin aina turvallisuussyistä kytkettyinä, yleensä näyttelykaulaimessa ja pitkässä pyöröliinassa tai fleksissä. Ohuet ulkoilutusvälineet on helpompi poistaa editointivaiheessa kuin leveät, koiran kaulan linjoja ja värimerkkejä rikkovat pannat. Metsästystamaineissa kuvattua koiraa varusteiden poisto ei tietystikään koske – ”virkakuvissa” tutkapanta ja huomioliivi tulee mielestäni ehdottomasti näkyä.

Tietokoneella tapahtuva jälkikäsittely on yleensä tavoitteellisempien harrastajien ja ammattilaisten heiniä. Ilmaisia ja helppokäyttöisiä ohjelmia löytyy kuitenkin myös puhelinta isommille näyttöpäätteille. Olen itse aloittanut kuvanmuokkauksen suomenkielisellä ja ilmaisella Gimp -ohjelmalla, jonka jälkeen siirryin käyttämään kuukausimaksullista Adobe Photoshopia. Vinkkejä eri kuvankäsittelyohjelmien käyttöön on helppo etsiä täysin ilmaiseksi esimerkiksi Youtubesta.

Jälkikäsittelystä on tärkeää huomioida aitouden ja teennäisyyden raja. Oma tyylini jälkikäsittelillä järjestelmäkameralla ottamiani kuvia on varsin satumainen, mutta pidän aina tiiviisti huolen siitä, että koiramallin persoona, värit ja yksilölliset sekä rodunomaiset piirteet säilyvät ennallaan. En koskaan käsittele koiraa rotumääritelmään verrataen edustavammaksi, kuten korjaile turkin värivirheitä tai parantele koiran rakennetta.

Omat kuvani muuttuvat valmiiksi valokuvateoksiksi vasta jälkikäsittelyn myötä. Editointiohjelmat tarjoavat työkaluja valon, värien, sommittelun ja tunnelman parantamiseen - mahdollisuudet ovat rajattomat. Photoshopilla on mahdollista saada jopa maa kuuraan ja puut suoraan.

Artikkelin on kirjoittanut ja kuvittanut päätoiminen koiravalokuvaaja Paula Grekelä, jolla on yli 10 vuoden kokemus erilaisten koirien kuvaamisesta suomalaisessa luontomiljöössä. Lisää hänen valokuvateoksiaan on nähtävillä Facebookissa ja Instagramissa käyttäjätunnuksella Koiravalokuvausta Lapista sekä galleriakotisivulla www.koiravalokuvaustalapista.kuvat.fi.

ONNISTUNUT RAKENNEKUVA VALIOILMOITUKSEEN

Moni meistä on varmasti kohdannut hetken, jolloin oma koiraa pysähtyy täysin sattumalta seisomaan patsaan lailla, yleensä jotakin erittäin mielenkiintoista ja hetkessä ohimenevää tuijottaen. Tavallisesti näissä tilanteissa kamera on sisällä, ulkona on liian pimeää tai puhelimesta on akku loppunut.

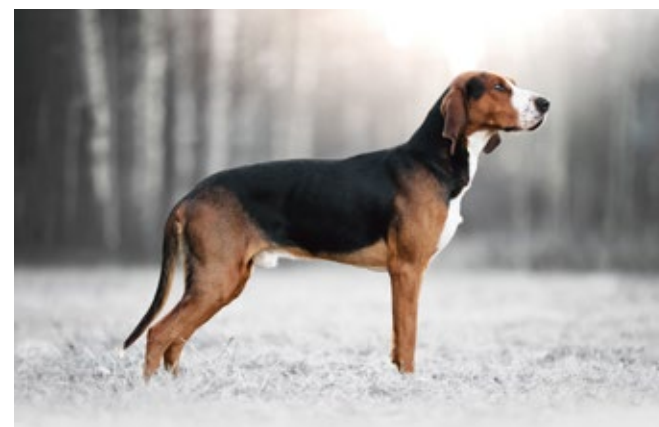
Rakennekuva eli kuva koiran sivuprofiilista esimerkiksi valioitumisilmoitusta tai pentuainoksia varten kannattaa aina ottaa yhdessä jonkun kanssa. Niin hullulta kuin ajatus kuulostaakin, näppärintä on, jos hommaa saadaa toteuttamaan kolme ihmistä. Kahdestaankin on kuitenkin mahdollista onnistua. Parhaat olosuhteet kuvalle ovat aina ulkona, riittävän valoisaan kellonaikaan. Varmista, että alusta, jolla koiraa seisoo on tasainen. Kentät, pihanurmi ja pihatiet ovat yleensä ihan hyviä paikkoja. Huolehdi, että kuvan tausta on rauhallinen, eikä koiran takaa pilkoka esimerkiksi roskakoreja, autoja tai liikennemerkkejä.

Rakennekuva on parasta ottaa niin, että kameran tai puhelimen kanssa kyykistyy koiran tasolle. Liian yläviistosta otetussa kuvassa koiran ylälinjat ei esiinny edukseen ja selkä vaikuttaa usein notkolta. On myös tärkeää, että kuvaaja on suoraan koiran sivulla. Mikäli koiraa on kuvassa aavistuksen vinottain, voivat rungon mittasuhteet muuttua ja kulmaukset kadota. Aavistuksen etuviistosta otettu kuva on kuitenkin aina hieman takaviistosta otettua kuvaa anteeksiantavampi. Sivuprofiilikuvaa varten koiralle kannattaa pukea esimerkiksi näyttelykaulain ja -tallin. Leveät pannat ja valjaat rikkovat koiran kropsen ääriviivoja sekä peittävät värimerkkejä.

Mikäli koiraa esitetään kuvassa niin, että ihminen seisoo koiran takana, kannattaa huomioida oman vaatetuksen väri. Housujen ei ole suotavaa olla samaa sävyä koiran kanssa, jotta rakenteen ääriviivat eivät vääristy. Esimerkiksi mustamanttelisen suomenajokoiran ylälinjaa voi olla vaikeampaa hahmottaa kuvasta, jos taustalla on mustiin housuihin pukeutunut esittäjä. Myös tiheästi kuvioitu kangas koiran taustalla voi häiritä silmää ja viedä huomiota pois koirasta.

Parasta olisi, jos koiraa saataisiin seisomaan hihnan päässä siten, että taustalle ei jäisi esittäjän jalkoja.

Edustavassa rakennekuvassa koiralle täytyy saada aikaan hyvä ryhti. On huolehdittava, ettei koiraa seiso jalat runkonsa alla tai liian pitkälle venytettyinä. Korvatkin pitäisi saada hörölleen. Valokuvaajan ei kannata keskittyä muuhun kuin kuvan ottamiseen – kaunis seisominen voi olla hetkessä ohi, joten tarkkana on oltava. Tässä hommassa ylimääräinen avustaja valokuvaajan lisäksi on kullannarvoinen apu. Avustajan kannattaa siirtyä muutaman metrin koiran etupuolelle ja pidellä kädessään esimerkiksi ruokakuppi, harjaa tai jotakin koiralle täysin merkitykseltöntä esinettä. Joskus hyvä ryhti saadaan aikaan esineitä käsissä pyörittelemällä tai heittelemällä, joskus ne voi kokeilla pudottaa. Esittäjä voi kannustaa koiraa ihmettelemään, mikä avustajan käsissä on tai mitä maahan putosi, jotta koiran huomio saadaan kiinnittymään oikeaan suuntaan ja ryhti hyväksi. Mikäli koiraa hyökkii malttamattomana kohti avustajaa, kannattaa hänen siirtyä kauemmas. Hyvä niksi on myös avustajan poistuminen koiran

näköpiiristä esimerkiksi jonkin piharakennuksen taakse tai autoon. Eri-tyisen mieluisten ihmisten perään katseleminen saa monen koiran hyvään ryhtiin.

Mikäli kuvaa yrittää ottaa kaksin, voi koiran esittäjä itse heittää koiraa kiinnostavia esineitä sen eteen. Tekniikka voi kuitenkin olla haastava, mikäli koiraa

kokee tilanteen leikiksi ja alkaa pyrkiä esineiden luokse. Toisen vaihtoehto on kytkeä koiraa kiinni esimerkiksi puuhun, jolloin sitä pystyy ohjaamaan molemmat kädet vapaana eikä koiran taakse tarvitse jäädä seisomaan. Puuhun kytkettynä kuvaamisessa on tosin tärkeää muistaa, että koiraa ei saa roikkua täydellä painolla hihnan päässä, jotta sen kaulalinjat ei muutu epäedustavaksi. Mikäli koiraa kuvataan niin, että se on kytketty kiinni puuhun, pystyy koiran esittäjä ottamaan edellä kuvailun ”avustajan roolin” kuvaustilanteessa.

Myös rakennekuvia otettaessa on tärkeää muistaa palkita koiraa onnistuneesta suorituksesta. Makupalat saavat monen koiran yhteistyökykyisemmäksi ja tarkkaavaisemmaksi.

Reserviläisen puheenvuoro

SAJ on SKL:n jäsenyhdistys, joka pitää sisällään suuren joukon korkeajalkaisia ajokoirarotuja. Tällä hetkellä noita rotuja on suomenajokoiran lisäksi 40. Yhdistyksemme tarkoituksena on edistää suomenajokoiran ja järjestöön kuuluvien muiden ajavien koirien jalostusta ja kasvattamista sekä niiden käyttöominaisuuksien ja rotumääritelmän mukaisen ulkomuodon kehittämistä.

Järjestömme jäsenmäärä on laskenut vuoden 2000 huipusta 11 300 jäsenestä 7000 jäseneseen, suomenajokoirien rekisteröinnit samaan aikaan 4200:sta 1200 rekisteröintiin.

Viime marraskuussa SAJ:n Tulospörssin koetuloksissa kerrottiin, että Ilmajoen pitäjänmestaruuskokeisiin osallistui yksi suomenajokoiraa

ja kaksi venäjänajokoiraa. Piti lukea uudestaan silmälasien kanssa. Onko häyjenkin rauta ruostunut?

Valtiontalous on koronan jäljiltä kammottavassa kunnossa. Kaupunkeja ja kuntia on kriisin partaalla. Yrityksiä hakeutuu konkurssiin. Kun katsojat puuttuvat, urheilu- ja taidetapahtumien järjestäjien kassat kolisevat tyhjyyttään. Lomautusten määrä on kasvussa, porukkaa irtisanotaan, työttömiä on paljon ja Hursti ja seurakunnat jakavat ruokakasseja. Hurjaa menoa! Voi herran tähden! Hiljaiseksi vetää. Tuollaisen kaaoksen keskellä omillaan toimeentulevan, mutta olosuhteiden ankarista muutoksista kärsivän koirajärjestön täytyy pitää tarkkaa vaaria rahapussistaan,

panoistaan ja otoistaan. Niin se on tehnytkin.

SAJ:n hallituksessa on puheenjohtajan lisäksi 18 jäsentä, edustaja jokaisesta kennelpiiristä Ahvenanmaan kennelpiiriä lukuunottamatta. Joukossa ei ole kaikkien järjestöön kuuluvien rotujen edustajia, oikeastaan vain yhden, hallitus on hyvin vahvasti suomenajokoirapainotteinen ja sen tehtävä on toiminnan johtaminen (talouden ja omaisuuden hoito, edustaminen ja vuosikokoukselle päätettäväksi tulevien asioiden valmistelu). Päätökset toiminnasta ja taloudesta tehdään vuosikokouksessa. (Siihen asti, kunnes korona saadaan nujerrettua, vuosikokoukset muistuttavat kyllä väenpaljoudeltaan enemmänkin tupailtoja, joita ainakin ennen vanhaan aatteeseensa uskovat maaseudulla järjestivät talonpoikaisasunnon yhteisessä oleskelu- ja työhuoneessa ja myöhemmin pienimuotoisina televisiossakin.)

Kieltämättä erikoinen kansanvaltainen ratkaisu on ollut aikoinaan rakentaa järjestön toiminnan johtaminen suurelle koko maan kattavalle porukalle. Valtuustoa ei ole, ylintä päätösvaltaa käyttää vuosikokous, ”kansankokous”. Ehkä silloin on ajateltu, että hallituksen jäsenet ovat ajokoiraa-aitteen lähetyssaarnaajia piireissään. Ei voi väittää, että valittu toimintamalli olisi ollut huono. Järjestöstä kasvoi maan suurin rotujärjestö ja sen kultakimpaleesta suomenajokoirasta rekisteröintien kuningas. Aika aikaa kutakin, sanotaan ja sanotaan myös, että mikään puu ei kasva taivaaseen asti.

Kovassa nosteessa oleva harrastus eli ja kehittyi. Viime vuosituhannen loppukymmenillä maakuntiin syntyivät ajokoirayhdistykset, jotka ovat paikallisia eduskuntia. Niiden hyväksikäyttö SAJ:ssä on kyllä mielestäni jäänyt vähäiseksi. Mielipiteitä maakunnista on kysytty harvakseltaan. Onko ajateltu, että piiristä SAJ:n hallitukseen valittu henkilö on maakunnallisen ajokoirayhdistyksen edustaja? Kyllä hän sitä varmaan onkin, mutta joskus on vaikuttanut siltä, että yhteys SAJ:n hallituksen jäsenen ja maakunnallisen yhdistyksen välillä on ilmava.

Kun järjestössä, jonka tulot pääasiallisesti kertyvät jäsenmaksuista, jäsenmäärä putoaa yli neljällä tuhannella jäsenellä, se pistää miettimään. Yhdistyksen menot eivät nimittäin pienene suhteessa väen vähenemiseen. On korotettava jäsenmaksua, karsittava toimintoja tai haettava säästökohteita.

Jäsenmaksun korottaminen voi vähentää mak-

sajien määrää. Toiminnan supistaminen on kuin peltojen paketoimista. Kannattaa siis miettiä voimmeko tehdä asiat taloudellisemmin, kustannustehokkaammin.

Vähän samankaltaisessa tilanteessa SAJ oli 90-luvulla. Silloin piti panna suu sakkii myöten. Oli eletty aikoja, jolloin pankkitalletuksilleen sai huomattavan suuren koron. SAJ:lle oli vuosien myötä kertynyt rahaa ja se poiki rutkasti korkotuloja. Niinpä meillä oli varaa palkata toiminnanjohtaja toimistosihteerin lisäksi. Mutta kun lainsäädännön muutoksilla perinteisten pankkitalletusten korot maassa romahtivat, jäsenmaksut jäivät pääasialliseksi järjestön tulonlähteeksi. Olisi pitänyt ruveta tinkimään toiminnasta tai/ja ruveta syömään säästöjä. Hallituksen ja vuosikokouksen päätöksillä toiminnanjohtajan tehtävä lakkautettiin. Se on nähty, että ratkaisu oli oikea vaikkakin myös ikävä: se vei työpaikan. Viimeisen sanan jutussa sanoi hovioikeus. Asiat järjestyvät joskus vasta vaikeimman kautta.

Turha sitä on kieltää, etteivätkö huolenkantajat olisi iskeneet silmänsä myös järjestömme hallituksen jäsenmäärään: ”Sitä vaa, että eikö sitä pienempikin sakkii osovais päättää, että tuota, mitä mieltä ollaan.” On vertailtu Suomen Pystykorvajärjestöön. Siihen kuuluu yli 7000 jäsentä ja hallituksen koko on yhdeksän + pj. Ja niinhän se on, että hallituksien jäsenmäärät ovat yleensä vähemmän kuin kymmenen.

Osanottajamäärältään suuresta kokouksesta aiheutuvat kulut ovat luonnollisesti suuremmat kuin pienimuotoisemman kokoontumisen. Etäkokouksissakin ongelmia lisää suuri osanottajamäärä. Suuressa joukossa kaikkien on vaikea saada ääntään kuuluviin. Niinhän se on. Eduskunnassa on päädytty ryhmäpuheenvuoroihin, mutta järjestössämme ei ole puoluepoliittisia joukkueita. (Ajokoirapoliittisia joukkueita on kyllä niin kuin Kallavedessä muikkuja; sukujen ja linjojen ”puolueita” kannattavat uskossaan horjumattomat jengit, samanmielisten yhtymät. Aina joskus noiden klaanien välit ovat aika kireät. Ei sentään puukkoja tahkota, sanoilla satutetaan.)

Joku on laskenut, mitä maksaa vuosikokoustaapahtumassa 18 hallitukse jäsenen ylöspito hotellissa. Pahasuisimmat sanovat, että on kallis tapa palkita hallituksen jäsenyydellä ansioituneita ajokoiraihmiä. Sekin on pantu merkille, että

Tuomarit talvisessa maisemassa jossakin, joskus muinoin. On kylmä! Pappa Viitasella on kaksi pipoa päällä, ettei tukka palellu. ”Silti kutrit nykyisin näyttävät kovin kärsineiltä”, toteaa Antero.

hallituksella on korvaamattomana apuna SAJ:n toimistolla Jaana. Ilman hänen työtään, taitoaan, kokemustaan ja avuliaisuuttaan hallitus huokailisi raskaasti ähkiessään hommiensa ja huoliensa alla. Jaana hoitaa yhdistyksen sihteerin tehtävät toimistolla ja kokouksissa, hän on yhdistyksemme arkiston- ja rahastonhoitaja, ja hän neuvoa ja auttaa meitä kaikenlaisissa arjen asioissa niin kuin äiti kotona.

Niinkin on sanottu, että pienentämällä hallitusta vahvistetaan vuosikokouksen roolia, kansan ääntä. Tämä on tätä, mutta totta on, että SAJ:n hallituksen jäsenmäärä hakee vertaistaan.

Asennemuutosta hallituksen uudelleenjärjestely vaatii niin kuin muutokset yleensä, sopeutumista. On vaikea uskoa, että varsinainen harrastaminen miksiäkään muuttuisi. Järjestömme toiminnassa on tosi vähän tarvetta ammattiyhdistysten tapaiselle edunvalvontapolitiikalle. Koe- ja näyttelytoiminta jatkaa vakaasti isien viitoittamalla tiellä, jatkuvien sisäisten muutosten myllerryksessä ei harrastuksemme elä. Päärooleissa ovat olleet vuosikymmenestä toiseen ajettava ja ajaja. Avustaja vain avaa koiran linkun toivoen parasta. Niinhän se menee. Ympäristössä kyllä muutoksia tapahtuu, mutta ne ovat sellaisia, joihin meidän on hirveän vaikeata tai mahdotonta vaikuttaa minikäänlaisella hallituskokoonpanolla.

Vaikka olen jo puoliksi tupaukko ja korvatkin ovat vialliset, olen kuullut, että tätä hallitusasiaa on pähkäilty makkaratulilla ja vastuunkantajienkin poppoissa. Hyvä ettei ole hätäilty eikä hosuttu. Onhan tässä maailmassa aikaa. Tiedän, että sellainenkin ajatus on esitetty, että SAJ:n hallituksessa olisivat ”salkullisina ministereinä” toimikuntien (Jalostusmtk., Koulutustoimikunnat AJOK ja KEAJ, Julkaisutmk. sekä Nuorisotmk.) puheen-

johtajat ja heidän lisäksi muutama ”salkuton ministeri” esimerkiksi yksi jokaiselta lohkolta. Tällöin hallitus 9 + pj. pitäisi sisällään edustajan järjestön toiminnan jokaisesta sektorista ja neuvonantajat olosuhteiltaan erilaisista alueellisista lohkoista. Mallissa on painotettu tehtävien hoitoa tinkien alueellisesta edustuksesta. Toimikuntien vetäjähän valitaan osaamisen ei asuinpaikan perusteella.

Tuttu on myös semmoinen kaavailu, että hallitukseen valkattaisiin kaksi edustajaa jokaisesta neljästä lohkosta. Se, mistä piiristä hallituksen jäsenet tulisivat, ratkaistaisiin a) neuvottelemalla, b) vuorottelemalla tai c) jäsenmäärän perusteella. Toimikuntien puheenjohtajisto olisi silloin hallitukselle asioita valmisteleva työvaliokunta kuten nykyisinkin.

Ja tottahan toki osa ajokoiraväestä on vakaasti sitä mieltä, että SAJ:n nykyinen hallitus on juuri sopivan kokoinen maksoi mitä maksoi. Eikä vaihtoehtot suinkaan noihin kolmeen lopu. Koirat ovat erilaisia, samoin koirallisten näkemykset.

Siis kysymys kuuluukin: Mikä on yleinen käsitys asiasta, mikä on enemmistön mielipide, mikä on ajokoirakansan tahto?

”Onkohan se ihan tarpeen, että tuommonen haudan partaalla kompuroiva ukonkanttura vielä nuuskii ajokoiranpitäjien tunteita?” kalkattaa meidän Leena kyökkikiireidensä keskellä, vaikkei asia hänelle ollenkaan kuulu. Ikärasismia pirulauta! Se hitteläinen leviää niin kuin pieru sumussa!

JK. Jälleen on uusi vuosi alkanut. Mitä kaikkea onnea se meille antaa? Ikävyvyyksiä ei kaivata!

ERKKI HANNI

Jälki näkyy nykykoirissa Valosta virtaa kettujahtiin

Ketun eliniän ennuste heikkeni dramaattisesti, jos/kun se sattui saamaan kintereilleen Valon, SF 0782L/80. Tilanne ei ollut valoisa. Teoriassa, joka tämän koiran kohdalla oli myös käytäntö, vaihtoehtoja oli kolme. Kaikki huonoja. Eli hauliparveen törmäminen, hampaisiin joutuminen tai louheen luikahtaminen.

Äiti Maakaan ei onnetonta pelastanut. Kiusaaja paikallisti piilon ja aloitti kaivuutyöt. Niissä se sesse säesti itseään äänekkäästi. Jos se arvioi tilanteen toivottomaksi, se haki avuksi isäntänsä ja johdatti hänet reiälle. Lähes ”kädestä pitäen.”

Pyyntihommissa tuo ilmavahko, hyväkäpäläinen ja -karvainen, liukasliikkuinen narttu oli kone. Maavaraa sille oli siunaantunut niin, ettei yhden talven viti ollut este. Eikä juuri edes hidaste. Valon kanssa tositoimiin päässeistä kälviäläinen (nyk. Kokkolaa)

Tapani Pihlajakangas pitää sitä kokemistaan koirista tehokkaimpana lumessa liikkujana. Muutkin aikalaiset muistavat Valon kouluesimerkkinä ja vertauskohteena sille, millainen on kettukoira.

- Koirapyyntiin ei tuolloin (80-luvun alkupuolella) vielä luotettu, kun ei ollut toimivia koiria. Valo näytti, kuinka tehokasta noiden petojen kurmoottaminen homman hallitsevan spesialistin avulla on, muistelee Tapani.

Valolle ei ollut olemassa muuta riistaa kuin repolaiset. Jahdin tuoksinassa koiraa koetettiin joskus työntää ketun hyppyä muistuttavalle jäniksen pakoloikalle. Sitä koira nuuhkaisi ja katsoi kummissaan isäntäänsä kuin ihmetellen, että hulluksiko tuo on tullut.

Sen ”motto” oli selkeä ja suoraviivainen: ketun kanssa ei kannata hippastella. Siitä vaan turkki taanalle...

Valo, jahtitöissä kettujen kauhu, kotosalla lasten paras kaveri.

Valo viihtyi perheensä parissa. Piparkakkutaloo se ihaili... ja söi sen salaa vasta loppiaisen alla.

Kuin yö ja päivä

Valolla oli kaksi puolta. Kuin yö ja päivä. Eli äärimmäisen kova pyyntimoodi ja sen täydellinen vastakohta, kotikoiran vässykähkö olemus. Perheen pienten se salli vanuttaa itseään määrättömästi. Edes väsyneenä sen huuli ei pyrkinyt nousemaan.

Hihna roikkui vielä, kun koira päästettiin ulos autosta. Kun linkku liksahti, koira singahti tuulispäänä työmaalleen. Haku oli vauhdikasta ja määrätietoista. Se ei valkannut jälkiä, vaan keskittyi jälkien päässä uinailevan otuksen jalkeille laittamiseen. Keli kuin keli kävi, riitti, kunhan maastossa oletettavasti kortteerasi kyseinen lakkivärkki.

Ajo oli nopeaa, painostavaa. Etenkin paksulla lumella homma oli pääsääntöisesti tunnin karvissa finaali.

Tapani muistelee muuatta loppukauden jahtia. Lunta oli tuolloin 80-luvun talvina enemmän kuin tarpeeksi. Metsästys tapahtui vielä kantasanansa mukaisesti metsässä. Haravatutka oli vasta orastava aatos visionäärin aivoissa, kepsistä ei nähty edes unta. Metsäteitä, joita nykyisin voi maasturoida liki jokaiseen pusikkoon ja joille ajokoirametsästys on siirtynyt jäädäkseen, ei isommin ollut. Passiin piti koukata joskus kolmen peninkulman lenkki.

Pyynti piti suunnitella. Yrittää olla askelen edellä elukkaa...

-Valo oli löysäty jäljille syänmaan laidalle. Ensimmäinen mahdollinen passi on kylän puolella noin viiden kilometrin päässä linnuntietä. Matkalla sinne kuului omistajan LA- viesti, että kettu on liikkeellä.

Ehdimme kaverin kanssa passiin juuri, kun kettu ja koira ylittivät tien. Kun pääsimme asemiin, ajo tuli jo takaisin samaa jälkeä. Passi oli ahdas. Turvasyistä saaliskandidaattia voitiin vain hyvästellä parilla ”toivotaan, toivotaan -laukauksella” sen ollessa hyppäämässä metsän suojaan, Tapani kertoo.

Vaan ei hätiä. Perässä pyyhkäisi Valo tiukassa tunnumassa. Ajo päättyi parinsadan metrin päässä, minne Valo oli irrottanut kilvet ajettavaltaan. Nyljettäessä saaliista löytyi yksi haulinreikä, sekin kaukana hengen paikoilta.

Reissu Haapamäelle kannatti

Valon isäntä, 80-luvun taitteessa keskivahvan kettuherätyksen kokenut Timo Kalavainen, oli ehtinyt jo kokeilla paria ketunkuskaajaa. Kauhajoelta käytettynä ostettu uros Finbackens Nalle-Kalle hoiteli virkaa asiallisesti, kunnes iän jälkipää tuli vastaan. Seuraava kandidaatti oli pentuna hankittu uros, josta kasvoi armonon hirvenhyppyttäjää.

- Monen päivän reissuja se teki, Timppa muistelee.

Haku jatkui. Rekon omistajalta Kauko Virtaselta mies sai kuuman vinkin. Haapamäellä Kaarlo Arpella oli parivuotias narttu, Rekon SF 13066/68, viimeisestä pentueesta. Sen omistaja, jänismiehiä, oli totaalisen kyllästynyt koiraansa, joka työkseen jaakasi kettuja. Tappoi ja painosti reikiin.

Kaupat napsautettiin. Hakumatka Kokkola-Haapamäki-Kokkola oli eräänlainen toivioletki. Isäntä ei ollut kertonut/uskaltanut kertoa projektista vaimolleen. Rouvan kiirehditty aamuvuoroon kotimieheksi

jäänyt isäntä käänsi auton kärsän kohti Haapamäkeä. Mukaan pääsi pyyntikaveri perheen kaksivuotias esi-koistytär.

- Hieman tuli hommasta noottia. Kännykkää ei vielä ollut keksitty, ja vaimo ei saanut yhteyttä äijään, joka luuhasi koiranostoreissulla satojen kilometrien päässä pieni lapsi mukanaan, Timo muistelee.

Kotiin saavuttuaan uusi isäntä pisti tulokkaan väliaikaisesti tarhaan odottamaan. Ja hämmästyti, kun koira oli saman tien portaille pyrkimässä tupaan. Kävi ilmi, että ostokas oli loikannut verkkoaidan yli tosta vaan.

Aitaa korotettiin puolella, ja Valo kiipesi siitä yli kuin kurre. Seuraavaksi yritettiin joillakin esteillä puuttua kiipeilyharrastukseen, mutta lopullinen ratkaisu oli vasta katon rakentaminen. Pääosin koira kortteerasi tupasalla, mutta tarvitsi toki pitävän ai-
tauksen siksi aikaa, kun isäntäväki oli poissa.

Sisällä se oli vaivaton asukki, perheenjäsen. Yleensä se ei tehnyt mitään isompia koiruuksia. Emännän jouluksi värkkäämän piparkakkutalon se kuitenkin veteli naamaansa joka vuosi.

- Sitä ihmeteltiin, kuinka se antoi rakennuksen seistä rauhassa loppiaiseen saakka matalalla pöydällä ennakkuin kajosi siihen, Timo kertoo.

Valon metsäveristä kertoo muuan tarina. Se oli toimestaan loukannut pahoin takajalkansa, josta oli irronnut jänne. Koira leikattiin ja jalka kipsattiin klinikalla Helsingissä. Isäntä päästi sen vapaasti tarpeilleen pihalle. Kerran oli pihalla pistäytynyt kettu, ja Valo häipyi kipseineen välittömästi sen perään.

Kipsiä olisi pitänyt pitää kahdeksan viikkoa, mutta Valo teki oman ratkaisunsa ja poisti kipsin seitsemän viikon kohdalla. Isännän kuivumassa olleet ketunnahat, toista kymmentä, se silppusi pikku palasiksi...

Kolme polvea. Hetta, Valo ja Pete, Hetan poika.

Eipä ollut turha Haapamäen-reissu. Sen Valo todisti käytännössä lähes välittömästi.

Koiran voimallisia riistaveriä ohjaili järki. Se esimerkiksi palasi varmasti lähtöpaikalle, kun se oli ajautunut pitkähännän perässä ties minne. Tuolloin ei ollut muuta keinoa kuin jättää reppu tai viltti tms. ja tietenkin evästä merkiksi. Koiran sai käydä perimässä sieltä. Se luotti isäntäänsä eikä lähtenyt hortoilemaan minnekään.

Jatkoa seurasi

Valon pentue Luddesta, SF 15927M/78, jäi käytännössä sen ainoaksi. Mutta tämän pentueen kahden jäsenen kautta se jätti voimallisen jäljen maan kettukoirakantaan.

Nivalalainen Seppo Ojala oli päässyt nauttimaan Valon tahdittamista jahdeista. Ja ihastunut kokemaansa. Hän halusi ja sai Valon pentueesta Hetta-nimisen nartun. Koira oli pitkälti emänsä kopio. Siitä tuli vuoden 1990 Kettukuningas.

Sen poika, saman omistaja u. Senna kolminkertaisesti Kettukuninkaasta Kihusta, oli kuulu ketunkiusaaja. Sen runsaat 150 suoraa jälkeläistä levittivät vuorostaan tuota ”hyvää sanomaa” eteenpäin.

Samaa virkaa hoiteli Hetan pentueveli Jyry itse ja etenkin poikansa Taarinkorven Roksin kautta. Äkkiä laskien Roksin syntyi rapiat 80 perillistä.

Pentueessa oli lahjakas narttu, joka hukkuu mereen. Yksi uros ajoi ja tappoi kettuja, mutta ei muistanut haukkua. Yhden urakehitys katkesi hirvenajoon.

Ei riitä aikaa eikä sinniä edes yrittää arvioida, kuinka suuressa määrin Valoa esiintyy nykyisessä kettukoirapopulaatiossa. Esim. hallitsevan Kettukuningas -20:n Feciarta Aatamin papereissa noita ”valolaisia” näyttää olevan molemmin puolin.

Junnuketjun kuulumisia

Riku Savolainen on 15-vuotias reipas nuori ajokoiramies Pielavedeltä Pohjois-Savosta. Tuoreen tuomarikortin omaavana on hän lähtenyt innokkaasti mukaan myös koetoimintaan. Riku sattuikin allekirjoittaneen koiralle tuomariksi parissa viime kokeessa. Koepäivän tiimellyksessä lupasin kirjoitella junnuketjulaisten koiran kuulumisia.

Kaspilanmäen Bosse tuli meille junnuketjun lahjoituksena Joensuusta Susanne ja Tero Variksen kennelistä, Riku kertoo. Isä näki ilmoituksen facebookissa. Ilmoituksessa etsittiin innostuneita, ajokoiraharrastuksesta kiinnostuneita nuoria, joille pennun voisi lahjoittaa. Isä laittoi Terolle viestiä ja jo seuraavana päivänä saimme tietää, että he ovat valinneet meidät pennun saajaksi. Edellinen koiramme, Riihelän Patu oli juuri päätetty lopettaa sillä ilmenneen sairauden ja korkean iän vuoksi. Siinä mielessä lahjoituspentu tuli juuri sopivaan saumaan.

Bosse oli tosi kiva pentu, eikä tainnut isommin hajottaakaan mitään. Se syyti jäniksen ajoon melko helposti ja ensimmäinen ajo saatiinkin kuulla Bossen ollessa vajaan neljän kuukauden ikäinen.

Pentukuva Bossesta, kuvassa Tero Varis kasvattaja sekä Riku ja Eetu Savolainen.

Koirasta kehittyi varsin lupaava ajelemaan ja veimme Bossea kokeisiin. Mieleenpainuvien kokeiden oli Pielaveden Kennelkerhon järjestämät kokeet, joissa Bosse ajoi ykköstituloksen ja voitti kokeen. Se oli myös minulle ensimmäinen kerta koiranohjaajana. Bossesta tuli kahdeksalla kokekännillä käyttövalio. Viimeinen tarvittava ykkönen ajeltiin Iisalmen kokeessa tuloksella 82,25.

Bosse täyttää viisi vuotta kesällä. Toivon tulevaisuudelta, että Bosse säilyy terveenä ja sen kanssa voi edelleen kiertää ajokokeissa. Meillä on kasvassa Bossen jälkeläinen, Mehtäpellon Jägermaister, josta toivon tulevan isänsä kaltainen ajokoiri.

Haluamme veljeni Eetun kanssa kiittää kasvattajia tästä meille annetusta mahdollisuudesta.

Bosse kuva Rikun kotialbumista.

Rikun kaverina Kuivalaisen Risto ja ollaan Rikun kotimaastossa Leppämäessä. Tuomaroitava koiri oli Ajotaiturin Nasti. Kuva Kaisa Säisä.

Uudet valiot

Ilmoitushinnat v. 2021

Uusi valioilmoitus 20 euroa

Ilmoituksen julkaisemisen edellytyksenä on, että erääntyneitä laskuja ei ole maksamatta.

Ilmoituksen hinta maksetaan tilille FI57 4600 2020 0011 21. Laita viestikenttään valioilmoitus, koiran nimi.

Lehden toimitus ei vastaa ilmoitusten oikeellisuudesta.

Leo pojan ensimmäinen käyttövalio n. **Aerialin Viktoria FI51793/11** saavutti käyttövalioarvon Kuusamossa 29.10.2020
i. Kva Sahtiajon Roki e. Kva Aerialin Mette
Kasv. Ali ja Ari Hentilä Om. Ali ja Henri Hentilä.

u. Hukattoman Häijy-Poju FI22426/18A saavutti käyttövalion arvon 27.12.2020 Kannonkoskella.
i. FI KVA Santeri FI46528/09A
e. FI KVA Meripojan Piitu FI31712/12A
Kasv. Mari ja Joni Vähämäki, Ähtäri
Om. Arto Niskala, Haapavesi.

Eestinajokoiri u. AM- 20 FI MVA Tulipuu Mosku ER40837/17 saavutti käyttövalion arvon Iisalmissa 21.10.2020
i. POHJ MVA FI MVA SE MVA NO MVA EE MVA Matkakosken Lapinäijä e. AM- 15 FI MVA FI KVA Ruskapolun Unna
Kasv./om. Markku Törrö Kajaani.

u. FI MVA & FI KVA-AJOK Rantäaamun Paavo FI38256/15 B/B saavutti kaksoisvalion arvon 30.10.2020 Tervolassa.
i. FI KVA & FI MVA Perämeren Poju e. FI KVA & FI MVA & SE MVA Rantäaamun Tessa Kasvattaja: Remes Eeva, Rovaniemi
Omistaja: Tomi Koivisto, Kemi, puh. 0407570761.

u. Tuomaalan Kössi FI26319/15B saavutti käyttövalion arvon 26.9.2020 Kiuruvedellä.
i. FI KVA MVA Puistorinteen Late e. FI KVA MVA Villipurin Mallu Kasv. Marko & Sirpa Mustonen, Sotkamo.
Om. Ari Heinonen, Pielavesi, puh. 0405729803.

u. Hulakorvan Konsta FI37714/14A saavutti käyttövalion arvon 16.11.2020 Haapajärvellä
i. Pehkosen Konsta e. Pikijussin Heila
Kasv. Timo Parkkila
om. Timo ja Teemu Parkkila puh. 040 6656356.

u. Cellistin Rex FI32541/15 saavutti käyttövalion arvon 28.11.2020 Sysmässä.
i. FI KVA Pelkkikankaan Remu e. FI KVA Cellistin Nippe
Kasv. Jari Nora, Sysmä
Om. Jari & Jere Nora, Sysmä 0405625276.

u. Haka-ahon Savon Murre FI28864/16 saavutti käyttövalion arvon 27.11.2020 Siilinjärvellä.
i. KVA Ajotaiturin Peetu e. Haka-ahon Hulda.
Kasvattaja Reijo Ahonen, Nilsia om. Risto Kuivalainen ja Juha Hyvönen, Riistavesi puh. 0400 916731.

u. Ajotaiturin Herkko-Hermann FI38434/18 saavutti käyttövalion arvon Tuusniemellä 19.12.2020.
i. KVA Hulivili e. KVA Ajotaiturin Rosita.
Kasvattaja Ari Säisä, Vieremä
om. Juha Hyvönen ja Risto Kuivalainen, Riistavesi.

n. Havukkakallion Sohvi FI25677/16 saavutti käyttövalion arvon 4.12.2020 Ilomantsissa.
i. FI KVA&MVA Kerijussin Jooni
e. FI KVA Havukkakallion Hertta
Kasvattaja/omistaja Raimo Hämäläinen Ilomantsi.

n. Erätulen Muska FI45686/16 saavutti käyttövalion arvon 18.11.2020 Puolangalla.
i. KVA Manu FI45486/09. e. KVA Erätulen Mini FI40459/13
Kasvattaja/omistaja Reijo Laurila Hailuoto
puh. 0456402502.

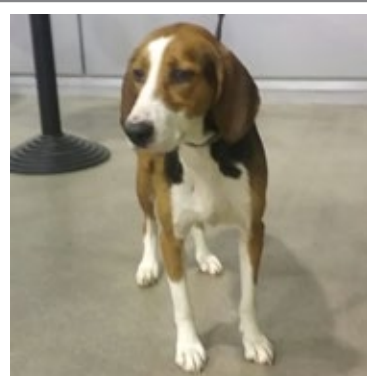
u. Pökänpalon Ponu FI29723/16A saavutti käyttövalion arvon 31.10.2020 Tohmajärvellä.
i. M-15 FI KVA Alapörkän Fredi, e. FI KVA&MVA Pökänpalon Helinä Kasv. Jari Siltala, Laihia
Om. Jari Kattelus, Kitee puh. 0400 273503.

n. Nokikallion Vilma FI25764/11 saavutti käyttövalion arvon 5.12.2020 Mänttä-Vilppulassa.
i. KVA ja MVA Mannevaaran Mora e. KVA Tuomipuron Ruusa Kasv. Eero Ahola Kuhmoinen
om. Jouni Rapatti ja Jouni Leppä.

u. FI49053/16 Kaspilanmäen Bosse saavutti käyttövalion arvon lisälmen ajokokokeissa 14.11.2020
i. KVA Jahvetti FI16228/09 e. KVA Sorkomäen Nelli FI28234/11 Kasv. Susanne ja Tero Varis, Keskijärvi
om. Paavo, Riku ja Eetu Savolainen, Pielavesi, 044-5249522

n. Pirttirinteen Maisu FI26527/14 saavutti kansainvälisen muotovalion arvon C.I.B 14.10.2020.
i. FI KVA, FI MVA Koivukulman Timpuri.
e. C.I.B, FI MVA, FI KVA, EE MVA, LT MVA Pirttirinteen Saimi.
Kasvattaja ja omistaja Ossi itkonen, Sorsakoski.

n. Koivukulman Hurja-Rita FI39081/14 saavutti käyttövalion arvon 30.10.2020 Lapinlahdella.
i. KVA Koivukulman Bravo-Jytty FI284406/11
e. KVA Koivukulman Tuiskutar FI32557/09
Pauli Lappalainen/Asko Räsänen
puh. 0503239048 0405294736.

u. Ajolumen Jos FI41110/15 A/A saavutti muotovalion arvon 12.12.2020 Tuusniemellä pistein 80.96 P.
i. KVA Meripojan Sulo e. KVA Eräjätän Sissi.
Kasv. Sorvoja Marko Tornio
Om. Leinonen Jouko Tuusniemi & Parviainen Timo Nurmes 0401590658.

u. Sisuaion Ursus FI50295/15B saavutti käyttö- ja muotovalion arvon 7.11.2020 Raahessa.
i. FI KVA Jahti-Ukon Julius e. FI MVA Sisuaion Prinessa
Kasvattaja & omistaja Patrik Kjellman, Ähtävä
puh 040 827 3491.

u. Sisuaion Riku FI12139/18A s. 22.9.2017 saavutti käyttövalion arvon 17.1.2021 Pietarsaareissa.
i. FI KVA Jahti-Ukon Julius FI44663/10
e. FI KVA MVA Sisuaion Anu FIN52999/08
Kasvattaja: Patrik Kjellman, Ähtävä Omistaja: Juhani Rintakangas ja Antero Hautamäki, p. 040 5861480.

u. Äijälän Vilipetteri FI57044/12 saavutti käyttövalion arvon 9.1.2021 Mänttä-Vilppulan ajokokeessa.
i. Ajajan Hulivili, FI31255/09,
e. Äijälän Taika FIN30681/04
Kasvattaja: Lampola Pirkko, Saarentaus, Mäntsälä.
Om. Hämläinen Eero kp ja Heinurto Katri, Mäntsälä.

n. FI MVA FI KVA-AJOK Alapörkän Pinsessa FI16932/15 saavutti käyttövalion arvon 27.11.2020 Parkanossa.
i. C.I.B. FI KVA FI MVA EE MVA LV MVA LVV-14 M-14 Mehtäpellon Heinäsato e. C.I.B. C.I.T. C.I.B.T. POHJ MVA FI KVA FI MVA SE MVA NO MVA Alapörkän Lady Kasv. Reetta ja Jari Fors, Pyhäjoki om. Jussi Kaltiainen, Joensuu.

u. Ajoketun Humu FI54978/17 saavutti kettukäyttövalion arvon 2020 kettukapinassa Kankaanpäässä sijoittuen 2. ja kettukilvassa 2020 sij. 6.
i. FI KVA-K Haka-Ahon Wallu e. FI KVA-K Ajoketun Bändi. Kasv. Jari Virta Kokemäki. Om. Joni Kumpusalmi, Suonenjoki puh. 0504099899

u. Ajoketun Huki FI54979/17 saavutti Kettu käyttövalion arvon 21.11.2020 Kokemäellä piirinmestaruuskilpailussa sijoittuen toiseksi ja lännen lohokosta Kilvan varakoiraksi sijalla 4.
i. FI KVA-K Haka-Ahon Wallu e. FI KVA-K Ajoketun Bändi Kasv. Jari Virta Kokemäki Om. Jouni Huuki, Harjavalta puh. +358 440406599

n. Ruunajoen Matami Mimmi FI42238/16 saavutti kettukäyttövalion arvon Kangasniemellä 11.11.2020.
i. FI KVA-K Karika Takko e. FI KVA-K FI MVA KK-15 Ruunajoen Martta. Kasv. Ari Pölönen, Puumala
Om. Martti Venäläinen, Puumala.

n. FI MVA Ruunajoen Milla Makia FI42239/16 saavutti kettukäyttövalion arvon Siilinjärvellä 28.11.2020.
i. KVA-K Karika Takko e. FI KVA-K FI MVA KK-15 Ruunajoen Martta.
Kasv. & om. Ari Pölönen, Puumala.

n. Honkasuoran Melu FI27849/15 saavutti käyttövalion arvon 13.11.2020 Kuhmossa.
i. Puistorinteen Late e. Honkasuoran Et
Kasv. Nevalainen Juha, Nurmes.
Om. Mika ja Hanna Tarvainen, Nurmes.

n. FI26654/16 FI MVA FI KVA-AJOK Kaikuvan Laava saavutti käyttövalion arvon Kuhmossa 2.11.2020.
i. FI32081/09 C.I.B. FI KVA FI MVA SE MVA Kerijussin Jooni e. FI50462/09FI KVA KAIKUVAN MUTU
Kasvattaja & om. Reijo Heikura Kuhmo.

u. FI MVA Paavo FI30598/17 saavutti Suomen muotovalio arvon 6.1.2021 Tampereella Teiskossa.
i. FI KVA-AJOK Koivulammen Luru e. FI KVA Puskajussin Vilma Kasvattaja: Miika Kukkula, Lavia
Omistajat: Jarkko Söderling, Tiina Loimupalo, Panelia.

Eränkävijän rakkaus

*Eränkävijä rakastaa koiriansa
ja metsän hiljaisuutta.
Voimia luonnosta ammentaa
ja katselee kohti uutta.*

*Jänisajo musiikkia korville on
siihen ei kyllästy koskaan.
Paistitarpeetkin kotiin tuo
eipähän tarvitse ostaa.*

*Tämän harrastuksen parissa
kuluu tunti, jos toinen.
Samalla mieli rentoutuu,
kun unohtuu murhe mainen.*

Terveisin Eija Hokkanen

Jalostukseen

XX Kaspilanmäen Bosse FI49053/16B an

i.	FIN27647/04 AJOTAITURIN JEHU
FI16228/09 JAHVETTI	ie. FIN32716/04 VENIA
e.	EL FIN27141/06 TOMPPA
FI28234/11 SORKOMÄEN NELLI	EE. FIN19453/05 SORKOMÄEN SANI

Näyttely: Käy Eh
Kynänivel 1/1
Lonkkanivel B

Bossen kaikki koetulokset:
15.12.2018 Pielavesi 83.04 L
12.01.2019 Siilinjärvi 78.25 L
15.02.2020 Kurikka 22.79 P
16.02.2020 Kurikka 38.88 P
28.02.2020 Laihia 48.88 P
14.10.2020 Siilinjärvi 76.63 P
01.11.2020 Pielavesi 58.29 P
14.11.2020 Iisalmi 82.25 P

Omistajat: Paavo, Riku ja Eetu Savolainen

Yhteydenotot: Paavo 0445249522 paavo.savolainen78@gmail.com

Jalostukseen XXX Allun Hurtti FI22105/14C/C ataksianormaali vanh. mukaan

i XXX Jokirinteen Rami FI47183/07
ii XXX Vekelän Retu FI26278/00,
ie XXX Jokirinteen Jane FI26664/00
e XX Puskajussin Lilla FI42903/10,
ei XXX Puskajussin Eppu FI35806/05

Koetulosten 4 parasta

AJOK1 80,25p Savitaipale 30.11.2015
(ikä 21 kk)
AJOK1 75,00p Asikkala 26.12.2020
AJOK1 94,50p Seinäjoki 12.12.2020
AJOK1 85,54p Kurikka 16.2.2020

Vuonna 2020 neljä koekäyntiä:

Mööpelit 15.-16.2 sij.2,
PM AJOK3 59,54p sij. 4.
Seinäjoki AJOK1
näyttelystä FI MVA

Kasvattaja & omistaja Erkki Allen (Allun kennel)

Iitti p. 0404187433

Jalostukseen FI MVA Pikijussin Jalo FI40436/17 A/A an

Isä FI KVA FI MVA Isonsaaren Anttu Emä FI MVA Pikijussin Sanni

Jalolla:

- erinomainen haukku (8)
- rehellinen haulla ja ajolla
- kestävät käpälät

- miellyttävä pitokoiria
- upea rakenne ja värit
- lonkkaindeksi 115
- kyynärät 0/0

Tiedustelut:

Hannu Kolehmainen
0500192923
kolehannu@gmail.com

Jalostukseen

u.Riistapiiska Tel-la FI KVA FI34714/14

i. FI KVA Koivukulman Bravo-Jytty FI28406/11
e. KVA Tähtivalio FIN34619/07 Riistapiiska Manta Mainio
Lonkkanivel vasen B oikea B Kynänivel vasen O oikea O

KAIKKI KOKEET

12.11.-19 Vieremä 94,63 L
1.12.-19 Kiuruvesi 97,25 L
31.08.-20 Vieremä 71,63 P
26.09.-20 Kiuruvesi 95,13 P
3.10.-20 Siilinjärvi, 71,33 P
4.10.-20 Siilinjärvi 33,96 P
24.10.-20 Kiuruvesi 79,46 P

Näyttely: EH
Luonne Hyvä
Hyvä ylösottaja
Rehellinen Hyvä haukku

Kalevi Eskelinen, Vieremä
puh. 0500224494

Jalostukseen tarjotaan

FI KVA-AJOK Äijälän Vilipetteri
FI57044/12 ja
FI MVA Ajopyster livo FI17313/14

Om. Eero Hämäläinen kp ja
Katri Heinmurto, Mäntsälä.

Lisätietoja jalostustietokannasta ja
Katrilta: 040-710 4964.

Äijälän Vilipetteri

Ajopyster livo

Kennel & kasvattajasivu

Kennelistalla voit yhteystietojesi lisäksi kertoa onko sinulla pennutus suunnitelmia vuodelle 2021. Tule mukaan ja saat näkyvyyttä koko vuodeksi kuuteen (6) lehden numeroon. Kennel / kasvattaja-ilmoituksen hinta 30 € maksetaan tilille FI5746002020001121. Viestikenttään ”kennelilmoitus 2021 ja kennelin nimi”. Maksa ilmoitus tilille ja lähetä tiedot sähköpostilla os. lehti@ajokoirajarjesto.fi

Meripojan kennel

Pasi Liikanen
Tornio
0400744847
• Pentue suunnitteilla keväällä

Metsäkestin kennel

Nina ja Jorma Tolvanen
Oripää
0400 864 917
nina.m.tolvanen@gmail.com
• Ajokoirapentue suunnitteilla vuodelle 2021

Kahvanahon kennel

Marja Kuivas
Mauri Kuivas
Seinäjoki / Oulu
0451236150 / 0400978692
Hurjuli2005@msn.com
• Pentue suunnitteilla 2021

Kennel Sammalrinteen

Liisa Miettinen
0445449335

Mäkikallion kennel

Martti Heikkilä
puh. 0400254502

Tulipätsin kennel

Sari ja Olli Pirkkanen
Eurajoki
p. 044 5355775 (Sari)
p. 044 3055262 (Olli)
s.pirkkanen@gmail.com
• Ajokoirapentue suunnitteilla 2021

Alapörkän kennel

Reetta ja Jari Fors
86170 YPPÄRI
+358400290982

Pökänpalon Kennel

Jari Siltala, Laihia
Seppo Vuorenmaa, Lapua
• Pentue suunnitteilla.

Kennel Lempeen - eestinajokoirat

Jukka ja Annukka Päätaalo, Varkaus
puh. 0503043563 / 0445760000
lempeenkennel@gmail.com
www.lempeen.net

Ruunajoen
SUOMENAJOKOIRAT
P. 050 528 1790 / ARI
ARI & MARIA PÖLÖNEN, PUUMALA
WWW.RUUNAJOENKENNEL.FI

Havukkakallion kennel

Raimo Hämäläinen
Ilomantsi
050 3828809
• Pentue suunnitteilla keväälle

Allun kennel

Erkki Allen
Iitti
0404187433
patunsani@gmail.com
• Voit kysyä eri-ikäisiä suomenajokoiria, pentuja tai aikuisia

Räntäaamun kennel

Eeva Remes
96190 ROVANIEMI
eeva.remes@gmail.com
+358407670518
• Pentue suunnitteilla 2021

"KOIRAT KEHUU KENNEL REHUU!"

Kennel-Rehulta edullisesti:

- pakastetut liha- ja kalatuotteet
- luut & rustot
- kypsät lihatuotteet
- teollisuuden tuotteet
- kuivatut tuotteet ja kasvikset
- öljyt ja lisäravinteet

Talvikarvan kunnossapitoon:

Katso kaikki tuotteet osoitteesta kennelrehu.fi!

1. TILAA TUOTTEET verkkokaupasta tai soita tilaus puh. (05) 343 1031

2. NOUDA TILAUS jakeluvälineeltä. Reitit & aikataulut: www.kennelrehu.fi

TEHTAANMYYMÄLÄMME
PALVELEE: ma-pe 8-17, la 10-14
Teollisuuskatu 7
49220 Siltakylä, Pyhtää
Myymälin puh. 044 7750 202

Tulevia pentueita

ILMOITTAJA: Lähetä tiedot tulevasta pentueesta SAJ:n toimistoon kirjallisena, mieluummin sähköpostilla toimisto@ajokoirarajesto.fi. Ilmoituksen hinta on 12 €. Maksa ilmoitus SAJ:n tilille FI57 4600 2020 0011 21, BIC: ITELFIHH. Ilmoita maksun viesti-kohdassa nartun nimi. Ilmoitus julkaistaan kotisivuilla sivulla ja seuraavassa Ajokoiramies-lehdessä.

PENNUNOSTAJA: Koiralla saattaa olla titteleitä, joista on käytetty lyhennyksiä:
X = Suomen muotovalio (FIN MVA, FI MVA),
XX = Suomen käyttövalio (ajokokeen) (FIN KVA, FI KVA),
XXX = Suomen muoto- ja käyttövalio (FIN M & KVA, FI M & KVA),
K-XX = Suomen kettukäyttövalio (FIN KVA-K, FI KVA-K),
KK-14 = kettukuningas 2014,

M-14 = ajokuningas 2014,
MA-14 = maaotteluvoittaja 2014,
an = ataksia testattu normaali,
ak = ataksia testattu kantaja,
RR = kaurisvapaaksi Ruotsissa testattu,
HD UA = tervelonkkainen Ruotsissa kuvattu

på svenska MVA=X = UCH; KVA = XX=JCH;
XXX = UCH&JCH; KVA-K= k-XX = J(RÄV)CH;

Suomenajokoiran PEVISA-ohjelma 1.1.2014 - 31.12.2021:
Pentujen vanhemmista tulee olla ennen toista astutusta annettu lonkkakuvauslausunto. Koiralla ei saa pentujen rekisteröintihetkellä olla yli 150 rekisteröityä jälkeläistä Suomessa. Viimeinen sallittu pentue voidaan kuitenkin rekisteröidä kokonaisuudessaan.

ASTUTUKSET

Uros Hane	Narttu Tik	Nartun omistaja Ägare	Astutus päivä Parningsdatum	Yhdistelmäluokitus
FI KVA-KEAJ Sarastuksen Eppe FI34775/16B/B an vanh. mukaan	Riitasalon Hurttu FI34012/14D/C Ei ataksia tutkittu	Elias Näykki, Kennel Riitasalon, Kauhava, 0400 381 544	10.01.2021	4/C
Aladin ER17767/15A eestinajokoira	AM-15 FI KVA & MVA Ruskapolun Unna ER23773/13 eestinajokoira	Markku Törrö Tulipuun Kennel, Kajaani, 0400227893	10.1.2021	
FI KVA Hulivili FI49349/13B/B An vanh. mukaan	FI KVA Taikavuoren Jonna FI38204/16, ei lonkkakuvattu ataksia tutkittu, tulos ei valmis-tunut	Mika Vuorenmaa, Taikavuoren Kennel, Laihia, 0400137053 (Tapio Vuorenmaa) Jalostusoikeus siirretty koiran omistaja ottaa pentuvaraukset.	9.1.2021	1/B
Arpan Usva FI33601/18B/B Ak	FI MVA Alapörkän Nätti FI45121/14B/B An vanh. mukaan	Heidi ja Jani Heikkinen, Karhulahen kennel, Ristijärvi, 0505576231	5.1.2021	3/A
FI KVA M-15 Tähtivalio Alapörkän Fredi FI55133/11B/B An vanh. mukaan	FI KVA MVA Kunkunplikka FI40263/15A/A An vanh. mukaan	Heikki Jokinen, Sastamala, 040 4840040	31.12.2020	1/B
FI KVA Ajolumen Upi FI39434/14A/A An vanh. mukaan	C.I.T FI KVA MVA Alapörkän Natalia FI45120/14A/A An vanh. mukaan	Jari ja Reetta Fors, Alapörkän Kennel, Pyhäjoki, 0400 290982	29.12.2020	1/A
FI KVA-AJOK Koivulammen Luru FI38527/14B/B An vanh. mukaan	Puskajussin Essi FI29186/13C/C An vanh. mukaan	Juhani Koskinen, Koskijussin kennel, Pomarkku, 040 5780204	28.12.2020	2/B
FI KVA Hulivili FI49349/13B/B An vanh. mukaan	Latukakorven Lenita FI12136/16B/A An	Marko Huttunen, Latukakorven kennel, Salahmi, 0503830643	23.12.2020	2/A

FI KVA-AJOK Hukattoman Häijy-Poju FI22426/18 An vanh. mukaan	Havukkakallion Jetta FI35817/14D/C An vanh. mukaan	Raimo Hämäläinen, Havukkakallion kennel & Antti Kamppuri, Ilomantsi 0503828809	9.12.2020	2/B
FI KVA Haukka-Ahon Ringo FI41704/13B/B Ak	Korpivalion Piki FI35013/14A7A An	Seppo Malin, Haukka-Ahon kennel, Joutsa, 0400772511	8.12.2020	3/A
FI KVA-AJOK Pökänpalon Ponu FI29723/16A/A An vanh. mukaan	Maihilan Leenu FI27389/16B/B An vanh. mukaan	Kai Lindqvist, Maihilan kennel, Tohmajärvi, 0400777819	1.12.2020	2/B
FI KVA-AJOK Korpikiejun Into FI27097/16B/B An	Linnuskorven Timantit ovat ikuisia FI55183/17C/B An vanh. mukaan	Janne Jokinen, Linnuskorven Kennel, Sastamala, 040 5128664	30.11.2020	4/B
Vili FI34546/12Ei lonkkakuvattu Ei ataksia tutkittu	Hankosuon Jaana FI29293/15B/B Ei ataksia tutkittu	Pekka Paakkari, Hankosuon kennel, Ii, 0405096033	29.11.2020	4/C
FI KVA-AJOK Riistapiiska Tel-la FI34714/14B/B ei ataksia tutkittu	Koivukulman Ilo-Tuuliatar FI43821/15B/B An vanh. mukaan	Pauli/Raita Lappalainen, Koivukulman kennel, Lapinlahti, 050 3239048	28.11.2020	2/B
FI KVA-K Cassius FI48589/13B/B Ei ataksia tutkittu	Oikosulun Fuuka FI12251/14Ei lonkkakuvattu Ei ataksia tutkittu	Rauno Mäki (Ampujantien), Laihia, 0405464502	26.11.2020	4/C
FI KVA-AJOK Arialin Veikka FI25939/15B/B An	FI KVA-AJOK Arialin Viktoria FI51793/11C/C Ei ataksia tutkittu	Ali ja Ari Hentilä, Arialin kennel, Kuusamo, 0400220060, 0405774296	16.11.2020	1/B
FI KVA KVA-KEAJ FI LV LT IT JMVA JMV-15 Luolavaaran Peetu FI42392/14C/C An vanh. mukaan	Vilja FI22897/14A/A An vanh. mukaan	Kari-Matti Nikkola Passipolun kennel, Karvia, 050 321 4463	09.11.2020	4/C

Suomenajokoiran rotukohtainen PEVISA-ohjelma (voimassa 1.1.2014 - 31.12.2021):

Pentujen vanhemmista tulee olla ennen toista astutusta annettu lonkkakuvauslausunto. Koiralla ei saa pentujen rekisteröintihetkellä olla yli 150 rekisteröityä jälkeläistä Suomessa. Viimeinen sallittu pentue voidaan kuitenkin rekisteröidä kokonaisuudessaan.

KASVATTAJA!

Liitä pennunostajat pentuejäseniksi hintaan 11 €.

Ilmoita toimistolle pentue ja uusien jäsenten yhteystiedot sekä maksa tilille 11 €/jäsen. Pentuejäsen liitetään vuosijäseneksi ja saa kaikki ko. vuoden Ajokoiramies-lehdet. Seuraavana vuonna jäsen maksaa itse jäsenmaksun. Tilinumero FI58 4600 2020 0009 09 BIC ITELFIHH.

Kiitokset kasvattajille:

Jari Virta kennel Ajoketun
Tanja Kiriloff kennel Halla-Aamun

Koira kaupan kohteena

osa 2

Sijoitussopimus, koiran kauppa lykkäävin ehdoin

Yleisimmin koiran omistaja ja haltija ovat yksi ja sama henkilö, mutta koiramaailmaan on kehittynyt laaja kirjo erilaisia tapoja hallita ja omistaa koiria. Yleisin niistä on sijoitussopimus, jossa koiran omistus- ja jalostusoikeus jäävät määrääjäksi luovuttajalle eli omistajalle ja hallintaoikeus siirtyy haltijalle, josta tulee myöhemmin sopimusehtojen täyttyttyä koiran omistaja. Sijoitussopimus voidaan tehdä molempien sukupuolten koiriin, vaikka se on yleisempää narttukoirien kohdalla.

Sijoitussopimukseen kasvattaja päätyy usein resurssipulan vuoksi. Kasvatustyössään hän tulee tilanteeseen, jossa omat resurssit, tilat ja aika, eivät riitä usean koiran ylläpitoon. Sijoitussopimus on sopimusinstrumentti, jolla kasvattaja pitää jalostukseen käytettävän koiramäärän mahdollisimman laajana. Kasvattajalla on näin mahdollisuus säilyttää

jalostusmahdollisuus yksilöön, jota pitää kaikkein soveltuvimpana tuotantovälineenä koirien kasvatamiseen. Koiran tullessa täysikasvuiseksi, kasvattaja voi käyttää sitä jalostukseen, mikäli hän katsoo koiran kehittyneen odotusten mukaisesti.

Vastaanottaja puolestaan sitoutuu pitämään koirasta huolta, jotta kasvattajalla olisi mahdollisuus tulevaisuudessa käyttää koiraa jalostukseen ja näin saada kasvatuslinjaansa jatkumo. Haltijalla on huolenpitovelvoite ja huolellisuus koiran hoidossa.

Sijoitussopimus on omistuksen pidätysehdoin tapahtuva koiran kauppa, jolloin haltijasta tulee koiran omistaja ja kasvattajalla on pidätysehtona jalostuskäyttö. Sijoitussopimus on sopimus, jossa kasvattaja jättää itselleen jalostusoikeuden. Haltija saa omistusoikeuden vasta kun sopimus on täytetty. Luovuttajalla on oikeus tehdä jalostukseen liittyvät päätökset ja rekisteröidä syntyneet pennut omiin nimiinsä.

Sijoitussopimuksen tavoitteet ja velvollisuudet

Sijoitussopimus voi olla vapaamuotoinen, mutta kasvattajan ollessa Suomen Kennelliiton jäsen, on hänen velvollisuutensa käyttää sopimuksena vakioehtoja sisältävää sopimuslomaketta. Sopimukseen voidaan liittää lisäehtoja, mutta niiden käyttöä rajoittavat sopimuksen kohtuullisuusvaatimus ja sovellettava lainsäädäntö. Kennelliiton sopimuslomakkeen ehtona on narttukoiran jalostuskäyttö yhteen pentueeseen. Tämä ehto ei kuitenkaan ole ehdoton ja lisäehtoihin voidaan kirjata sopimus useammasta pentueesta. Kennelliitto suosittaa yhtä pentuetta, mutta se ei ole sitova seikka, vaan sopija-osapuolet voivat vapaasti sopia asioista.

Koiran sijoitussopimus vaatii luovuttajan ja vastaanottajan välille luottamusta, sitoutumisesta ja yhteistyötä. Sijoituskoira on luovuttajalle aina riski, koska kaikista koirista ei tule hyvissäkään kodeissa jalostusyksilöitä. Kasvattajalla on pelissä yleensä paljon: pentueen paras narttu voi olla arvokas sekä taloudellisesti että siitoskoirana koko kennelin tulevaisuus. Yksi koira voi muodostaa koko kasvattajan jalostuslinjan puolestaan kertoo, että kasvattajan ja ostajan toiveet poikkeavat paljon: siinä missä kas-

vattaja odottaa sijoituskoiran olevan kasvatustyönsä ”tulevaisuuden lupaus”, haltijan haluaa itselleen lemmikin, perheenjäsenen, seuralaisen, parhaan ystävän ja kumppanin. Koiran erityisluontoinen status sopimusosapuolille on riski sopimusriidoille.

Sijoitussopimuksen voimassaoloaika on yleensä 3-5 vuotta, josta pitkäaikaisena sopimuksena voi muodostua todellinen haaste. Usean vuoden mittaisia sijoitussopimuksia tehdessä on aina riski, ettei yhteistyö suju ja sopimuskumppanit riitautuvat. Pitkäkestoinen sopimus vaatii erityistä luottamusta osapuolten välillä ja suositeltavaa on, että osapuolet ovat tavanneet kasvokkain ja puhuneet rehellisesti mitä sijoitussopimukselta odottavat. Paras keino riskien minimoimiseksi on tehdä sijoitussopimus ihmisen kanssa, joka on edes jollakin tasolla entuudestaan tuttu. Lisäksi suositellaan sopimussakon kirjaamista tehosteeksi sopimusehtojen noudattamisesta. Molempien osapuolten tulisi ymmärtää sijoitussopimukseen liittyvä tavoite ja omat velvollisuutensa, jotta tavoitteeseen päästäisiin. Velvollisuudet, kuten haltijan ilmoitus narttukoiran juoksuajoista tai omistajan ilmoitus astutuksesta, ovat oleellisia osia sopimuksen toteutumista. Jos ilmoitusvelvollisuus laiminlyödään, syyllistytään sopimusrikkomukseen. Sopimuksen tavoite ja siihen liittyvät ehdot sitovat molempia sopimusosapuolia ja niiden rikkominen voi johtaa sopimuksen purkamiseen.

Sijoituskoiran kulujakauma

Narttukoiran sijoitussopimuksessa haltija maksaa koirasta yleensä vakuusmaksun, joka Kennelliiton kauppasopimusehdon mukaan saa olla korkeintaan puolet koiran arvosta. Tämän vakuusmaksun kasvattaja palauttaa, kun sopimus on täytetty tai jos jalostusoikeutta ei käytetä, jää vakuusmaksu kasvattajalle. Uroskoiran sijoitussopimuksessa määräaika on yleensä pidempi ja kasvattaja palauttaa vakuusmaksun osissa, aina kun urosta on käytetty onnistuneesti jalostukseen. Käytettäessä Kennelliiton sopimuslomaketta, astutukseksi lasketaan vain syntynyt pentue. Sijoitussopimusta laadittaessa tärkeää on sopimusosapuolten ymmärrys sopimuksen sisällöstä.

Luovuttaja vastaa koiran jalostuskäytön aiheuttamista kuluista (mm. rodunomaisten terveystarkastusten aiheuttamat kulut, astutusmaksut ja nartun lisäruokinta odotus- ja imetysaikana). Luovuttaja

Kasvattajan ja pennunostajan yhteinen etu on löytää oikea koira oikealle omistajalle.

Sijoituskoira on luovuttajalle aina riski, koska kaikista koirista ei tule hyvissäkään kodeissa jalostusyksilöitä.

vastaa myös näyttely-, koe- ja kilpailukuluista (mm. ilmoittautumismaksut, matka- ja trimmauskulut), jos hän on pidättänyt itsellään nämä oikeudet. Vastaanottaja vastaa koiran tavanomaisesta hoidosta aiheutuneista kuluista (mm. ruokinta sekä tavanomaiset rokotus- ja sairauskulut) sekä koiraverosta. Muista sairaudenhoitokuluista osapuolet vastaavat puoliksi omistusoikeuden siirtymiseen asti, ellei osapuolten kesken ole toisin sovittu.

Lahjalupaus

Sijoituskoiraa voidaan pitää myös lahjana, jos sitä ei käytetä jalostukseen eikä vakuusmaksua ole lainkaan suoritettu. Lahjan antaja eli koiran omistaja antaa koiran lahjan saajalle saamatta siitä itse vastiketta. Lahjan antajalla ei ole yleensä lahjoitetusta koirasta sellaista virhevastuuta kuin koiran myyjällä. Lahjalupaus on vapaaehtoinen oikeustoimi, mutta se synnyttää oikeudellisen velvollisuuden lahjan antamiseen.

Osamaksusopimus

Laissa osamaksukaupasta (L 18.2.1966/91) säädetään irtaimen esineen osamaksukaupasta, johon myös koira statuksellaan kuuluu. Osamaksukauppa tarkoittaa, että ostaja maksaa kauppahinnan useammassa erässä. Eristä ainakin yksi eräntyy sen jälkeen, kun koira on luovutettu ostajalle. Koiran omistaa myyjä siihen saakka, kunnes se on kokonaan maksettu ja ostaja saa koiran rekisteritodistuksen vasta tällöin. Vaikka omistusoikeus säilyykin myyjällä viimeisen osamaksuerän maksamiseen

saakka, on ostajalla velvollisuus huolehtia koirasta ja hän myös vastaa siitä aiheutuvista kuluista. Osamaksukauppa on myyjälle yleensä epäedukkaampi ja siihen liittyy tiettyjä riskejä. Myyjä joutuu odottamaan maksua käteiskauppaa pidemmän aikaa, ja riskinä on, ettei ostaja maksakaan kaikkia sovittuja maksueriä. Tämän vuoksi on tavallista, että maksettava hinta on hieman käteishintaa korkeampi ja maksamaton osamaksuerä kasvaa myös korkoa. Ostajalla on kuitenkin aina oikeus maksaa koira nopeammassa tahdissa kuin mitä alun perin on sovittu.

Osamaksukauppa tulee aina tehdä kirjallisena. Kennelliiton osamaksusopimus-lomakkeessa on ehto, jonka mukaan ostajan ja myyjän välisissä suhteissa noudatetaan kuluttajansuojalain mukaisia säännöksiä. Näin toimitaan, vaikka kyseessä ei olisikaan kuluttajakauppa. Osamaksusopimuksessa ostaja sitoutuu maksamaan sovitut maksuerät myyjälle, ja sopimusrikkomus tapahtuu, jos yksikin erä viivästyy tai jää maksamatta. Myyjällä on näissä tilanteissa käytettävissä joko koiran takaisinotto tai lain määräämät toimenpiteet. Maksun tulee olla myöhässä vähintään kuukauden ja sen on oltava vähintään 10 prosenttia koiran kauppahinnasta tai jos kyseessä on useampi maksamaton erä, vähintään 5 prosenttia kauppahinnasta. Osamaksusopimus oikeuttaa ulosottoon ilman oikeuden päätöstä ja myyjän tulee toimittaa osamaksusopimus ja ulosot-

Sijoituskoiran tullessa täysikasvuiseksi, kasvattaja voi käyttää sitä jalostukseen, mikäli hän katsoo koiran kehittyneen odotusten mukaisesti.

Luovuttaja vastaa myös sijoituskoiran näyttely-, koe- ja kilpailukuluista (mm. ilmoittautumismaksut, matka- ja trimmauskulut), jos hän on pidättänyt itsellään nämä oikeudet.

myyjän tulee toimittaa osamaksusopimus ja ulosottohakemus ulosottovirastoon.

Jos osamaksusopimusta ei ole, on asia vietävä käräjäoikeuteen ja sitä kautta on mahdollisuus hakea ulosottoa. Myyjä ei kuitenkaan saa itse hakea koiraan itselleen ja omankädenoikeus on kiellettyä. Takaisinoton suorittaa ulosottoviranomainen ja käräjäoikeudelta voi hakea väliaikaisen turvaamistoimen hallinnan palauttamiseksi. Purkamisoikeutta rajoittavat niin sanotut sosiaaliset syyt, kuten ostajan työttömyys tai sairaus.

Vaikka osamaksukauppa on kätevä tapa, kannattaa myyjän aina harkita tarkoin lähtekö siihen. Luovutusiän ylittäneen pennun myyminen maksukyvyttömälle ostajalle voi kostautua pitkänä maksujen odotteluna ja pahimmillaan pentu palautuu takaisin myyjälle huonokuntoisena, aiheuttaen lisäkuluja ja uuden kodin etsinnästä johtuvaa lisätyötä. Ostajan maksukyvyttömyys voi näkyä myös koirassa itsessään. Koira ei välttämättä ole ruokittu myyjän ohjeiden mukaan ja sillä voi olla fyysisiä oireita ja kehityshäiriöitä. Myyjälle palautumisesta ja useista kodinvaihdoista voi aiheutua myös erilaisia käytöshäiriöitä.

Sopimuksesta

peräytyminen ja sopimuksen purkaminen

Lähtökohtaisesti sopimus on molemmin puolin sitova. Kun sopimus tehdään, se sitoo molempia osapuolia. Osapuolet voivat peräytyä sopimuksesta, jos jompikumpi on saanut väärää tai puutteellista tietoa joko itse koirasta taikka sen tulevasta elinympäristöstä tai käyttötarkoituksesta. Peräytyminen ilman syytä on sopimusrikkomus ja aiheuttaa vahingonkorvausvastuun.

Jos osapuolet yhteisesti päättävät olla tekemättä alkuperäistä sopimusta, on heillä myös vapaus purkaa tekemänsä sopimus. Jos vastikkeita on jo vaihdettu, ne palautetaan eli ostaja palauttaa koiran myyjälle ja myyjä puolestaan palauttaa saamansa korvauksen. Tämä tilanne on molemmille helppo ja lopputuloksena on kauppasopimuksen syntymistä edeltänyt tilanne. Jos purkamista vaatii vain toinen sopijapuoli, hänellä täytyy olla perusteet vaatimuksilleen.

Sopijaosapuolet voivat purkaa sijoitusopimuksen joko yhteisestä päätöksestä tai toisen toimesta. Suomen Kennelliiton sijoitusopimuksen mukaan vastaanottaja voi purkaa sopimuksen milloin tahansa. Tällöin koira palautuu luovuttajalle ja vakuusmaksu jää myös luovuttajalle. Toinen vaihtoehto on, että vastaanottaja maksaa vakuusmaksun ja koiran kauppahinnan välisen erotuksen. Tällöin omistusoikeus siirtyy vastaanottajalle. Luovuttaja sen sijaan ei voi purkaa sopimusta, ellei vastaanottaja ole rikkonut olennaisesti sopimuksen ehtoja, toiminut eläinsuojelusäännösten vastaisesti tai toiminut niin, että koiran jalostuskäyttö on olennaisesti heikentynyt taikka jättänyt noudattamatta olennaisesti hoito- ja ruokintaohjeita.

Koirakaupan virhetilanteet

Koirakaupan virhetilanteet jaetaan kolmeen osaan: oikeudelliset virheet, vallintavirheet ja laatuvirheet. Suurin osa koirankauppaa koskevista virheistä on laatuvirheitä, jotka liittyvät koiran terveyteen ja luonteeseen. Ostaja ei yleensä halua ensisijaisesti rahaa tai korvausta viasta, vaan ennemminkin tukea ja myötätuntoa kasvattajalta. Koiran kaupassa myyjän ja ostajan välille muodostuu usein kauppailannetta syvempi suhde, jopa elinikäinen ystävyys. Myötätunto ja tuki ovat asioita, joita koiran kasvattaja voi antaa virhetilanteessa ilmaiseksi.

Ostajan kuitenkin vaatiessa myyjältä korvausta

virheen tai vahingon vuoksi, on myös myyjän hyvä tarkastella asiaa myös ostajan toiminnan kautta. Onko virhe hoitovirheen tai tapaturman seurausta, jolloin se on johtunut ostajan toiminnasta. Entä onko ostaja täyttänyt muutoin velvollisuutensa kaupassa: tarkastanut koiran kaupantekohetkellä, perehtynyt sopimukseen ehtoineen, noudattanut myyjän antamia käyttö- eli hoito-ohjeita, ilmoittanut virheestä määrääjässä myyjälle ja estänyt vahinko- ja virhetilanteissa lisävahingot ja virheet.

Laatuvirhe

Koiran ostamiseen liittyy aina riski, ettei se vastakaan sitä, mitä ostaja odottaa. Jokaisella koiraa ostavalla on omat henkilökohtaiset odotuksensa koiraa kohtaa, mutta tarkasteltaessa oikeutettuja odotuksia, selvitetään yleisesti ostajakunnan odotuksia. Oletus on koiran olevan terve, elinkelpoinen ja tulevan elämään rodun keskimääräisen eliniän. Koira voi kuitenkin kantaa sellaisia ominaisuuksia, jotka voivat vaikuttaa sen terveydentilaan tai luonteeseen. Nämä ominaisuudet voivat aiheuttaa myöhemmin sairauksia, käytöshäiriöitä ja ennenaikaisia kuolemia. Koiran erityispiirteiden vuoksi myyjä ei voi tietää millainen koirasta kasvaa ja kehittyä. Asiaa mutkistaa myös se, että ostajan tarjomat puitteet vaikuttavat suurelta osin kasvuun ja

kehitykseen: ravinto, liikunta, kasvuympäristö ja virikkeet.

Kauppalain 6 luvun 30§:ssä säädetään virheestä:

Jos tavarassa on virhe eikä se johdu ostajasta tai ostajan puolella olevasta seikasta, ostaja saa tämän luvun säännösten mukaisesti vaatia virheen korjaamista, uutta toimitusta tai hinnanalennusta taikka purkaa kaupan sekä lisäksi vaatia vahingonkorvausta. Hän saa myös 42 §:n mukaisesti pidättyä kauppahinnan maksamisesta.

Kuluttajansuojalain yleisessä virhesäännöksessä (L 16/1994, 12§) määritellään virheeksi poikkeama tavarassa, jos:

- se ei sovellu tavarahan yleiseen käyttötarkoitukseen
- se ei vastaa kestävyydeltään oletettua
- se ei sovellu erityiseen käyttötarkoitukseen, johon se on hankittu ja myyjä on tiennyt tästä tarkoituksesta eikä ole ilmoittanut, ettei tavara mahdollisesti sovellu aiottuun tarkoitukseen
- tavara ei vastaa ominaisuuksiltaan myyjän kuvailua, eikä vastaa myyjän viittaamaa mallia tai näytettä.

Virheen arviointi lähtee siis aina siitä, vastaako koira sitä mitä myyjän piti ostajalle toimittaa. Vaikka koiran kauppahinta olisi miten alhainen tahansa, tulee sen olla lain tarkoittamalla tavalla virheetön ja soveltua sellaiseen käyttötarkoitukseen, jossa sitä

yleensä käytetään. Koiran kohdalla yleisen käyttötarkoituksen sijaan voidaan puhua yleisimmästä käyttötarkoituksesta, joka lienee ostajan seurana ja ilona oleminen eli lemmikki. Jos kauppasopimukseen on kirjattu jokin koirassa ilmenevä virhe, on kauppa tehty koirasta, jossa ilmenee tämä virhe ja tällöin koira on oikeudellisessa mielessä virheetön. Merkitystä on sillä, tietääkö ostaja kaupantekohetkellä koirassa olevat viat ja virheet ja tekee sopimuksen nämä virheet sisältävästä koirasta.

Vastuu virheestä, joka ilmenee koirassa vasta myöhemmin, voi olla haasteellista selvittää. Tarkka määritelmä virheelle on haasteellinen ja lain säännökset tulkinnanvaraisia. Lain mukaan myyjä vastaa myös koirassa piilevistä salaisista virheistä, mutta ongelmia aiheuttaa se, ettei tiedetä täysin mitkä sairaudet ja viat johtuvat perimästä ja mikä on ympäristötekijöiden osuus. Molemmat sopimusosapuolet vastaavat itse aiheuttamistaan virheistä ja esimerkiksi puutteellisesta hoidosta johtuvista vioista vastaa omistaja, mutta yleensä kasvattaja joutuu tämän jollakin tavalla todistamaan. Tilanne on erikoinen, koska yleensä oikeusvaltiossa vastuun on todistettava vastaaja eli kasvattaja syylliseksi. Koirassa ilmenevissä virheissä lähtökohta puolestaan on, että kasvattajan on todistettava syyttömyytensä.

Vaikka koira todettaisiin virheelliseksi, se ei automaattisesti tarkoita ostajan saavan myyjältä vahingonkorvausta. Oleellista on se, onko myyjä täyttänyt tiedonantovelvollisuutensa, mahdolliset sovitut laatuvaatimukset ja virheen merkitys koiran käyttötarkoitukseen. Lopullisen ratkaisun virhetilanteissa tekee aina tuomioistuin, joka tarkastelee kokonaisuutta ja arvioi virhettä sen perusteella.

Myyjän tulee aina kertoa havaitsemansa viat ja sairaudet koiran luovutushetkellä. Määritellessä merkityksellistä virheellisyyttä, arvioidaan sekä koiran fyysistä kuntoa että myyjän tiedonantovelvollisuuden täyttämistä. Kuluttajalla ei ole lain veloitetta tarkastaa kaupan kohteena olevaa koiraa ennen kaupantekohetkeä, mutta jos kyseessä ei ole kuluttajakauppa tai kauppa tehdään Kennelliiton vakiosopimuslomakkeella, on lomakkeessa ehto, jonka mukaan ostaja myöntää tarkastaneensa koiran. Tarkastus tarkoittaa ulkoisesti havaittavia ominaisuuksia, eikä ostajalta vaadita asiantuntijuutta. Käytettäessä Kennelliiton sopimuslomaketta, myyjän vastuuta virheistä on rajattu sopimusehdolla,

jonka mukaan ostaja myöntää hyväksyvänsä mahdollisuuden, että koirassa voi olla myyjän kertomia perinnöllisiä ja synnynnäisiä vikoja tai sairauksia. Vaikka ostaja on tämän hyväksynyt, ei se poista oikeutta vaatia myyjältä korvausta virheestä, jos koira ei vastaa ostajan olettamaa. Myyjän tulee listata kauppasopimukseen rodulle tyypilliset sairaudet sekä kertoa niiden merkityksestä ja mahdollisesti aiheutuvista kustannuksista.

Vaikka myyjän voidaan katsoa täyttäneen tiedonantovelvollisuutensa, hän ei vapaudu vastuusta salaisen virheen osalta. Listaamalla kauppasopimukseen kaikkia mahdollisia vikoja ja sairauksia ei myöskään vapaudu vastuusta. Myyjällä on aina vastuu, mutta vastuun perusteella syntyvään korvausvelvollisuuteen ja korvauksen määrään vaikuttavat monet asiat. Jos koirassa todetaan jokin vika tai

Koiran tulee olla kuluttajansuojalain tarkoittamalla tavalla virheetön ja soveltua sellaiseen käyttötarkoitukseen, jossa sitä yleensä käytetään.

Koiran käyttötarkoitus tulisi aina kirjata kauppasopimukseen.

puute, kuten värivirhe tai hammaspuutos ja ostaja haluaa tietoisesti ostaa sairaan tai viallisen koiran ja olemassa oleva vika kirjataan kauppasopimukseen, ei ostaja voi myöhemmin vaatia asiasta vahingonkorvausta.

”Sellaisena kuin on” varauma

Koiran kaupassa on melko tavallista käyttää ”Sellaisena kuin on”-ehtoa. Tällä ehdolla myyjä haluaa pienentää tai poistaa vastuunsa koirassa mahdollisesti olevasta virheestä ja ostaja hyväksyy koiran virheineen, juuri sellaisessa kunnossa kuin se myyntihetkellä on. Myyjä ei voi itseään varmasti tietää myymänsä koiran kaikkia piileviä virheitä ja on ymmärrettävää, että vastuuta halutaan vähentää. Myyjä voi rajoittaa vastuutaan vain sellaisista piilevistä vioista, jotka eivät haittaa koiran päätarkoitusta, eivätkä aiheuta sanottavia kuluja. Ilman varaumaa tehdyssä kaupassa koirassa katsotaan oleva virhe, jos se on huonompi kuin mitä ostaja oletti.

Varauman käyttö on aina sallittu, oli kyseessä kuluttajakauppa tai ei, mutta se ei välttämättä poista vastuuta kokonaan. Laatuvaraumasta huolimatta myyjä voi olla virhevastuussa, jos koira ei vastaa niitä tietoja mitä myyjä on siitä antanut taikka myyjä ei ole antanut ostajalle kaikkia ostopäätöksen kannalta tarpeellisia tietoja. Myyjä vastaa varaumasta huolimatta myös niistä virheistä, joiden vuoksi koira osoittautuu kuluttajakaupassa huonommaksi kuin ostajan oli aiheutta olettaa tai kauppalakia sovellettaessa olennaisesti huonommaksi. Pieni virhe ei tee koirasta vielä olennaisesti huonompaa ja käsitettä tarkastellaan aina tapauskohtaisesti. Lähtökohtana eivät voi olla ostajan omat odotukset ja tuomioistuin tarkastelee asiassa myyjän antamia tietoja, ostajan tietämystä, rodun keskivertokoira tutkimalla sekä sen mukaan mitä keskiverto-ostaja kaupassa odottaa saavansa.

Kennelliiton kauppasopimuksessa on korvausvastuuta koskeva ehto: ”Jos koirassa ilmenee luovutuksen jälkeen sairaus tai muu olennainen vika, joka on ollut koirassa piilevänä jo luovutushetkellä, ostajalla on oikeus vaatia korvausta virheen perusteella, jos koira on kauppahinta, koiran käyttötarkoitus ja muut seikat huomioon ottaen muuten olennaisesti huonompi kuin ostajalla oli aiheutta olettaa.” Tämän ehdon on katsottu olevan kuluttajasuojalain vastainen ja siltä osin mitätön.

Kosmeettiset viat, hammasongelmat ja kivesviat

Kosmeettiset viat, kuten värivika on koirassa jo sen syntymähetkellä. Nämä viat eivät kuitenkaan vaikuta koiran jokapäiväiseen elämään ja nämä on yleensä huomioitu jo kaupantekohetkellä hinnanalennuksena.

Purenta- tai kivesvika näkyy koirassa usein vasta luovutuksen jälkeen. Nämä harvoin aiheuttavat koiran elämässä ongelmia, mutta ne voivat rajata käyttötarkoituksia pois. Kennelliiton kauppasopimuksessa korvaukseksi kivesviasta on määritelty 1/3 hinnanalennus, joka tulee suorittaa viimeistään, kun koira täyttää vuoden. Myyjä ei ole korvausvastuussa purentaviasta tai hammaspuutoksesta, jos laatuvaatimuksesta tai käyttötarkoituksesta ei ole sovittu ja koira pystyy elämään normaalia lemmikin elämää.

Kasvuhäiriöt ja luusto-ongelmat

Koiran luusto-ongelmat voivat johtua joko ympäristötekijöistä, kuten väärästä ruokinnasta tai liikunnasta, tai perintötekijöistä taikka näiden tekijöiden yhteisvaikutuksesta sekä tapaturmista. Näissä tilanteissa sairauden syy on pystyttävä näyttämään toteen. Kuluttajariitalautakunnan linjaus erilaisiin kasvuhäiriöihin on ollut, että ne katsotaan yleensä perimän aiheuttamiksi sairauksiksi ja myyjä on niistä vastuussa.

Silmäsairaudet

Silmäviat ovat lähes poikkeuksetta perinnöllisiä ja tästä syystä myyjä on lähtökohtaisesti vastuussa niistä. Silmävika ei kuitenkaan välttämättä aiheuta koiralle ongelmia ja se pystyy elämään normaalia lemmikin elämää. Myyjän on yleensä korvausvastuussa vain, jos koiran käyttötarkoituksesta on erikseen sovittu ja silmävika estää tämän.

Psyykkiset virheet

Puhtaasti fyysisissä ominaisuuksissa ilmeneviä virheitä hankalampaa on määritellä psyykkisiä virheitä. Erilaiset käytöshäiriöt ja luonneviat voidaan katsoa olevan myyjän vastuulla, vaikka suurin osa niitä johtuu ympäristötekijöistä. Psyykkisten virheiden alkuperää on vaikea todeta ja niiden syntyminen tulee pystyä näyttämään toteen esimerkiksi asian tuntijalausunnoilla. Pelkästään omistajan mielipide koiran käytöksestä ei tee siitä luonnevikaista.

Tartuntataudit ja tavanomaiset sairaudet

Virhettä arvioidaan aina sen hetken mukaan, jolloin koira siirtyi ostajan hallintaan. Kumpikin sopijaosapuoli vastaa itse aiheuttamista vioista, mutta mikäli voidaan todeta vian tai sairauden olleen koirassa jo luovutushetkellä, kuuluu vastuu kuluista myyjälle. Vika, jota ei voi osoittaa perinnölliseksi on ostajan vastuulla, ellei hän pysty todistamaan koiran olleen sairas jo luovutushetkellä.

Tartuntatautien osalta korvausvastuu arvioidaan vertaamalla taudin itämisaikaa ja koiran sairastumishetkeä. Tarvittaessa kasvattajan ja ostajan luota otetaan näytteet, jotka voivat selventää taudin lähtöpaikan.

Vallintavirhe

Tavallista on, ettei koiran käyttötarkoituksesta sovi erikseen kaupantekohetkellä. Lain mukaan tavaran tulee soveltua sellaiseen käyttötarkoitukseen, johon sitä yleisesti käytetään. Kotikoiralle ei voida asettaa samanlaisia odotuksia kuin jalostus- tai näyttelykoiralle. Kun käyttöominaisuuksista keskustellaan kaupantekohetkellä, tulee sopimusosapuolille selkeämpi kuva siitä mihin he sitoutuvat.

Koiran käyttötarkoitus tulisi aina kirjata kauppasopimukseen. Mikäli koira ei sovellu siihen käyttötarkoitukseen mihin se on myyty, on kyseessä vallintavirhe. Mikäli esimerkiksi koiran koko evää sen näyttelykäytön, ei koira itsessään kuitenkaan ole virheellinen. Käyttötarkoitukseen liittyvät ehdot eivät tuo ostajalle velvoitteita vaan päinvastoin ne tuovat oikeuksia vaatia myyjältä hyvitystä, jos koira ei vastaa luvattua. Mikäli myyjä myy koiran tiettyyn käyttötarkoitukseen, esimerkiksi näyttelytarkoitukseen, metsästyksen tai paimenkoiraksi karjatilalle, tulee myytävän koiran soveltua tähän erityiseen tarkoitukseen ja tämä ehto on hyvä kirjata myös kauppasopimukseen. Ehto ei kuitenkaan tarkoita, että näyttelykoiraksi myydystä koirasta tulisi tulla näyttelytähti, vaan sitä, ettei siinä ole näyttelyissä hylkäävää virhettä, esimerkiksi purentavikaa. Esimerkiksi metsästyskoira soveltuu metsästyskäyttöön, jos sillä ei ole ominaisuutta joka käytön estäisi, esimerkiksi paukkuarkuutta. Vaatimukset eivät ole myyjälleen pelkästään rasite, vaan niiden avulla hän voi nostaa esimerkiksi koiran kauppahintaa. Ostamalla aikuisen koiran, voi vaatia tiettyjä terveystuloksia, mutta yleensä silloin koiran hintaankin joutuu lisäämään yhden nollan. Ostajalla tulisi olla virheestä

muutakin näyttöä kuin pelkästään oma mielipide.

Jos kaupantekohetkellä koiran käyttötarkoituksesta ei ole erikseen sovittu, on ostajan tyydyttävä koiraan, joka täyttää tavalliselle lemmikille asetetut vaatimukset. Saman pentueenkin huonoin ja paras pentu täyttävät yleensä nämä vaatimukset eikä heikompi ole virheellinen. Jos koira on sairas tai osoittautuu niin heikoksi, ettei sillä ole edellytyksiä elää edes tavallisena kotikoirana, on koirassa laatuvirhe ja tällöin ostajalla on mahdollisuus vaatia korvausta. Käyttötarkoitukseen peilattaessa olennaisinta on se, vaikuttaako virhe koiran jokapäiväiseen elämään esimerkiksi vaikeutena liikkua vai onko virhe ainoastaan todettu esimerkiksi röntgenkuvasta, vaikuttamatta koiran hyvinvointiin. Lonkka-vikainen, mutta oireeton koira voi hyvin elää lemmikkinä.

Koirassa on vallintavirhe myös tilanteessa, jossa luvattu rekisteritodistus puuttuu. Asiakirjan puute voi aiheuttaa kilpailu- ja jalostuskäytön estymisen.

Oikeudellinen virhe

Oikeudellinen virhe on kyseessä silloin, kun kaupan kohdetta rasittaa ulkopuolisen oikeus, esimerkiksi koiran ollessa jonkun muun kuin myyjänsä omistuksessa. Oikeudellinen virhe voi tulla esiin, jos esimerkiksi sijoituskoiran haltija esiintyy koiran omistajana ja myy koiran kolmannelle osapuolelle. Tällöin ostajalla on oikeus korvaukseen, kuten kauppalain 41§:ssä säädetään: ”Ostajalla on aina oikeus korvaukseen vahingosta, joka johtuu kaupantekohetkellä olemassa olleesta oikeudellisesta virheestä, jos hän ei tiennyt eikä hänen olisi pitänyt-kään tietää virheestä”.

Reklamaatio ja sen merkitys

Ostajan havaitessa koirassa virheen, tulee hänen olla riittävän nopeasti yhteydessä myyjään. Ostajan reagointivollisuus alkaa siitä hetkestä, kun hän havaitsi vian tai sairauden taikka hänen olisi tullut havaita se. Lisäksi ostajan tulee olla tietoinen siitä, että kyseessä on oikeudellinen virhe ja hänellä on oikeus vahingonkorvaukseen. Jos kyseessä on sairaus, joka on voinut olla koirassa jo luovutushetkellä, korostuu ostajan nopea reagointi. Mitä pidempi aika luovutuksesta on kulunut, sitä ongelmallisemmaksi käy todistelu koiran olleen sairas jo luovutettaessa, eikä vaatimuksia voi esittää myöhässä.

Kauppalaissa säädetään, että ostajan tulee ilmoit-

taa virheestä kohtuullisessa ajassa, mutta ajalle ei ole annettu tarkkaa määritelmää. Kuluttajansuojalaissa puolestaan kohtuulliseksi aikarajaksi määritellään kaksi kuukautta siitä, kun ostaja on havainnut virheen. Kennelliiton sopimuslomakkeessa on huomioitu tämä kuluttajansuojalain säännös ja virhettä koskevan ehdon mukaan ostajan on ilmoitettava virheestä myyjälle kahden kuukauden kuluessa siitä, kun on virheen havainnut.

Virheilmoituksen tekemiseen ei ole ehdottomia vaatimuksia. Riittävän nopealla yhteydenotolla ostaja varmistaa toimivansa vaaditun ajan puitteissa ja hän voi tehdä myyjälle ensiksi yleisluontoisen ilmoituksen virheestä. Ilmoituksen muodolla ei vaatimuksia, mutta kirjallinen ilmoitus on aina suullista pätevämpi. Virheen laadun selvittelyn jälkeen yleisluontoista ilmoitusta voi tarkentaa ja ostaja voi esittää mahdolliset korvausvaatimuksensa.

Myyjällä on aina oikeus itse todeta virhe, eikä silloin tarvita ulkopuolista lausuntoa asiasta. Jos myyjä myöntää virheen, on ostajalla oikeus korvaukseen ja asian yleensä hoituu sujuvasti yhteisymmärryksessä. Usein tilanne ei kuitenkaan ole riidaton, ja osapuolilla on erilaiset näkemykset virheen laadusta ja korvauksen määrästä. Sopuratkaisu ja korvausvastuullinen sopijaosapuoli voi löytyä hankkimalla eläinlääkärin tai muun asiantuntijan lausunto, joka on todistus vian tai sairauden laadusta sekä hinta-arvio sen hoitokuluista. Jos tälläkään keinolla osapuolet eivät saa aikaan sopua, on ostajan käytössä normaalit oikeussuojatiet.

Virheen seuraamukset

Jos koirassa on virhe, on ostajalla oikeus pidättäytyä maksamista kauppahintaa tai osaa kauppahinnasta. Tämä tietysti on mahdollista vain, jos kauppahintaa ei ole vielä suoritettu. Jos ostaja päätyy kauppahinnan pidätykseen, hän voi itse arvioida kuinka suuren osan hän pidättää hinnasta, mutta sen täytyy olla suhteutettu virheen laatuun ja mahdolliseen korvaussummaan. Jos ostaja tekee arviointivirheen, on hän velvollinen maksamaan myyjälle viivästyskorkoa. Jos koirassa havaitaan virhe vasta myöhemmin, on virhe ensisijaisesti korjattava tai myyjän on annettava tilalle uusi koira ja jollei tämä ole mahdollista, tulevat harkintaan joko hinnanalennus tai kaupan purkaminen. Ostaja voi vaatia yhtä näistä vaihtoehtoista seuraamuksista, mutta ei useampaa yhtä aikaa.

Virheen korjaaminen

Lain mukaan virhe ensisijaisesti korjataan ja toissijaisesti korvataan virheellinen virheettömällä. Elotoman esineen kohdalla tämä voi olla helppoa, mutta koiran kaupassa harvoin mahdollista. Koirassa olevaa virhettä ei useinkaan pystytä korjaamaan tai korjaaminen voi olla kallista ja epävarmaa. Korjaaminen ei saa aiheuttaa myyjälle kohtuuttomia kuluja tai haittaa ja myös ostaja voi kieltäytyä myyjän korjausyrityksestä, jos siitä aiheutuu kohtuutonta haittaa tai hänellä on jokin muu syy kieltäytymiseen. Kalliin leikkaushoidon vaatiminen myyjältä ei näiden säännösten nojalla tule välttämättä kysymykseen tai ostaja voi kieltäytyä siitä, mikäli hän katsoo hoidon olevan epävarma tai koiralle riskialtis. Jos ostaja aiheuttomasti kieltäytyy antamasta tilaisuutta korjata virhe, voi ostaja menettää oikeutensa kaupanpurkuun, hinnanalennukseen ja täysimääräiseen korvaukseen virheen korjauttamiseen muualla.

Myyjällä on oikeus tarjota virheen korjaamiseksi uutta koiraa, mutta usein ongelmana on se, ettei elävää olentoa voi korvata vastaavalla eikä kyseessä ole enää sama vaan täysin uusi yksilö. Ostajan ei tarvitse hyväksyä uutta koiraa ja hän voi kieltäytyä ottamasta sitä vastaan, mutta hän ei voi myöskään sitä vaatia, jos myyjä ei uutta koiraa tarjoa. Jos uusi koira on jommastakummasta osapuolesta johtuvasta seikasta poissuljettu ratkaisu, on ostajalla kuitenkin oikeus vaatia hyvitystä virheestä.

Hinnanalennus

Koiran kauppahintaa voidaan alentaa jo kaupan tekohetkellä, mikäli alennukseen on syy. Tällöin katsotaan, että ostaja on maksanut käyvän hinnan ostamastaan virheellisestä koirasta tai alennuksen syy on ollut ehdollinen kauppasopimus. Jos koira osoittautuu kaupanteon jälkeen vialliseksi eikä virheen korjaaminen ole mahdollista ensisijaisen (korjaaminen) eikä toissijaisen (korvaaminen virheettömällä) keinon avulla, on ostajalla oikeus hinnanalennukseen. Tämä on helpoin ja käytetyin tapa korvata virhe. Tämä seuraamusmuoto nimensä mukaisesti alentaa hintaa, eikä se voi olla suurempi kuin mitä maksettu kauppahinta on ollut. Hinnanalennuksen tarkoitus on korvata vain virheen aiheuttama arvon aleneminen eikä virheestä johtuvia kuluja.

Kuva Paavo Massinen

Koiran arvoa määriteltäessä hyvän työkoiran ominaisuudet voivat nostaa koiran rahallista arvoa.

Kaupan purkaminen

Kaupan purku on viimeinen ja jyrkin keino korjata koirassa oleva virhe. Kaupan purkamisessa koira palautuu myyjälle ja myyjä palauttaa kauppahinnan ostajalle. Näin ollen ollaan tilanteessa, joka olisi, jos sopimusta koiran kaupasta ei olisi koskaan tehty. Kaupan purku on vain ostajan oikeus, eikä myyjä voi vaatia sitä.

Edellytykset kaupan purkamiseen ovat, että koirassa on oikeudellisessa mielessä olennainen virhe. Hinnanalennus tulee kysymykseen myös pienempien virheiden kohdalla, mutta kaupan purkaminen ei. Mitään yleistä ohjetta siitä, mikä on olennainen virhe ei voida antaa, vaan jokaista tapausta tarkastellaan sopimuksen sisällön ja erityispiirteiden valossa. Huomioitavaa on, että hinnanalennus ja kaupan purku voivat molemmat johtaa tilanteeseen, että koko kauppasumma palautuu ostajalle. Mikäli kyseessä on 100% hinnanalennus, koko kauppasumma palautuu ostajalle ja koira pysyy ostajalla. Jos kyseessä on kaupan purku, koko kauppasumma palautuu ostajalle, mutta koira palautuu myyjälle. Kaupan purkamisessa ostaja voi vaatia myyjältä korkoa kauppasummalle siitä päivästä lukien, kun myyjä on maksun saanut. Myyjä puolestaan voi vaatia ostajaa maksamaan koirasta saaman tuoton, jos sellaista on syntynyt. Koiran kuolemaa ei voida katsoa pieneksi virheeksi, vaan se on olennainen ja tällöin kaupan purku voi tulla kysymykseen.

Koiran arvo

Riitaa aiheuttaa usein koiran arvonmäärittäminen siitä vaiheesta, kun koiran arvo määrätään korvattavaksi. Koiran arvo voidaan määrittää monella eri tavalla. Hankinta-arvo on se, mitä ostaja on maksanut kau-

pantekotilanteessa. Hankinta-arvo on yleensä myös vakuutusarvo. Jalostusarvoon puolestaan vaikuttavat yksilön sukutausta, terveystulokset sekä menestys kokeissa, näyttelyissä tai käytännön työssä. Käyttöarvo tarkoittaa koiran kykyä toimia tietyssä tehtävässä. Tällöin kyse ei ole kilpailutoiminnasta, vaan esimerkiksi virkatyössä toimivasta huume- tai poliisikoirasta taikka yksityishenkilön käyttämästä paimennus-, metsästys- tai opaskoirasta. Näiden lisäksi koiralla on myös tunnearvoa. Sekä tunnearvo että käyttöarvo ovat abstrakteja käsitteitä, joita on vaikea määrittää rahassa. Hyvän työkoiran ominaisuudet voivat nostaa koiran rahallista arvoa, mutta tunnearvosta ei voi saada korvausta.

Vahingonkorvaus

Vaihtoehtoisten seuraamusten sijaan tai niiden lisäksi ostaja voi vaati vahingonkorvausta virheestä. Vahingonkorvaus tarkoittaa virheen vuoksi syntyneitä kustannuksia, eikä sillä korvata koiran arvon alenemista kuten hinnanalennuksessa. Ostaja voi kuitenkin vaatia myyjältä molempia, sekä hinnanalennuksen että vahingonkorvauksen. Edellytyksen vahingonkorvausvastuun syntymiselle ovat pätevä sopimus, virhe koirassa, vahingon syntyminen ja syy-yhteys. Koirassa siis tulee olla sellainen oikeudellisesti merkityksellinen virhe, jolle on syy-yhteys ja jonka vuoksi on syntynyt kuluja. Jos kuluja ei ole tai ne eivät ole aiheutuneet virheestä, ei ole syntynyt myöskään vahinkoa eikä ostajalla ole oikeutta vahingonkorvaukseen.

Arvioitaessa vahingonkorvauksen suuruutta, on jälleen huomioitava myyjän tiedonantovelvollisuus ja kauppasopimuksen sisältö. Myyjän huolellisuutta toiminta ei poista vastuuta niin sanotuista välittömistä vahingosta. Näitä ovat virheen selvittelystä ja korjaamisesta aiheutuneet kulut ja hyödyttömiksi käyneiden toimenpiteiden aiheuttamat kulut. Myyjä esimerkiksi vastaa leikkaushoidosta ja siihen liittyvistä matkakuluista sekä näitä edeltävistä kuluista, kuten rokotus- tai ruokintakuluista, jos koira leikkauksesta huolimatta joudutaan lopettamaan. Korvaussumma on se, mitä kuluja ostajalle on virheestä aiheutunut. Ostajalle ei saa jäädä kärsittäväksi tappiota virheestä, mutta hän ei myöskään saa hyötyä virheestä. Vahingonkorvauksen tarkoitus on saattaa ostaja siihen taloudelliseen tilanteeseen, missä hän olisi, jos virhettä ei olisi ollut. Jos myyjä on huolimattomuuttaan aiheuttanut vahingon

tai on laiminlyönyt tiedonantovelvollisuutensa, voi hän joutua vastuuseen laajemmista vahingoista. Näitä kuluja voivat olla esimerkiksi ostajan palkkatulon menetys eläinlääkärikäynnin ajalta tai käyttötyödyden menetys, jos koiraa ei voi käyttää siihen tarkoitukseen johon ostaja oli sen hankkinut.

Vahingonkorvauksen ylärajaa ei ole mitenkään sidottu koiran kauppahintaan ja vahingonkorvausvelvollisuus voi käydä huomattavan raskaaksi myyjälle.

Lopputulema

Jalostus tarkoittaa eläinjoukon periytyvien ominaisuuksien parantamista tai niiden ylläpitämistä. Kasvattaja tietoisesti pyrkii muuttamaan koirien ominaisuuksia valitsemalla mitkä yksilöt lisääntyvät ja siirtävät geenejään sukupolvissa eteenpäin. Näillä päätöksillä voi olla terveydellistä merkitystä vasta usean sukupolven jälkeen, kun piilevänä ollut sairaus ilmentyy yksilössä. Jalostuksessa aiemmat sukupolvet eivät välttämättä ole kasvattajan itse te-

kemiä jalostuspäätöksiä, vaan ne on tehnyt toinen kasvattaja vuosia aiemmin. Kasvattajan toiminta on yleensä harrastustoimintaa, jota hän tekee vapaa-ajallaan, vailla ammattitaitoa perinnöllisyydestä tai genetiikasta. Tietonsa ja taitonsa hän usein perustaa erilaisille terveystuloksille, yksilöiden kilpailu-, koe- ja näyttelytuloksille sekä luonnetta mittaaville testeille. Näiden pohjalta kasvattaja tekee usein jalostuspäätöksensä.

Lähteet:

- Koirakaupan erityispiirteet tavarakaupassa, Myyjän ja ostajan vastuut, velvollisuudet ja oikeudet, Henna Porali
- Suomen Kennelliitto

Lain mukaan myyjä vastaa myös koirassa piilevistä salaisista virheistä, mutta ongelmia aiheuttaa se, ettei tiedetä täysin mitkä sairaudet ja viat johtuvat perimästä ja mikä on ympäristötekijöiden osuus.

JÄRJESTÖN TUOTESHOP ALAN HARRASTAJILLE!

**Vihreitä
RUSSELL-
vetoketjuhuppareita**
koko XXXL
45 €

• **Ajokoira-seinäkalenteri**
elokuu 2020 - joulukuu 2021
(17 kk) koko A4, avattuna A3
20 €

• **Vetoketjullinen huopapussukka** (19 x 19 x 10 cm)
20 €

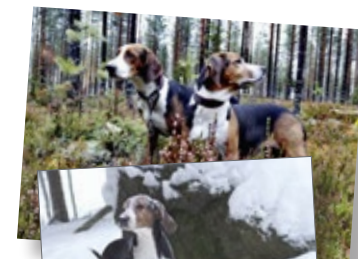
• **Olkalaukku**, pystymalli
24 €

• **T-paidat**
Oliivi tai sininen, koot L & XL
13 €

• **Musta kesälippis**
12 €

• **Hihamerkki** kankainen
3,50 €

• **Tarra ja ikkunatarra**
2,50 €

Tuotteiden hintaan lisätään toimituskulut.

Tilaa toimistolta puh. 044 311 0330 (ma-pe klo 10-14) tai sähköpostilla toimisto@ajokoiraajarjesto.fi
Laita tilaukseen tuotteet, kpl-määrä, väri, koko sekä nimi, osoite, puhelinnumero.

Saat vastauksena maksuohjeen.

